

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 8 липня 2026 р. № 677-р

Київ

Про схвалення Стратегії розвитку галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2026—2028 роках

1. Схвалити Стратегію розвитку галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України на період до 2030 року (далі — Стратегія), що додається.

2. Затвердити операційний план заходів з реалізації у 2026—2028 роках Стратегії розвитку галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України на період до 2030 року (далі — операційний план), що додається.

3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади забезпечити:

своєчасне виконання завдань та заходів операційного плану та Стратегії;

подання щокварталу до 1 числа наступного місяця починаючи з 2027 року Міністерству розвитку громад та територій інформації про стан виконання операційного плану та фактичні значення показників досягнення стратегічних цілей Стратегії для її узагальнення.

4. Міністерству розвитку громад та територій забезпечити:

проведення моніторингу виконання операційного плану та реалізації Стратегії;

подання щороку до 1 травня починаючи з 2027 року Кабінетові Міністрів України звіту про стан виконання операційного плану та фактичні значення показників досягнення стратегічних цілей Стратегії;

розроблення та подання до 31 жовтня 2028 р. Кабінетові Міністрів України проекту операційного плану заходів з реалізації у 2029—2030 роках Стратегії розвитку галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України на період до 2030 року.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

Інд. 80

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 8 липня 2026 р. № 677-р

СТРАТЕГІЯ
розвитку галузі цивільної авіації та використання
повітряного простору України на період до 2030 року

Загальна частина

Авіаційний транспорт є складовою частиною транспортної системи України та має розгалужену систему аеропортів та широку мережу авіаційних сполучень, що створює необхідні передумови для задоволення потреб користувачів авіаційного транспорту у наданні послуг з перевезення пасажирів, вантажу, багажу та пошти, розвитку бізнесу, забезпечення мобільності українських громадян, доступності України для іноземних інвесторів та забезпечення інтеграції української економіки до економіки ЄС. За Мультиплікативною методологією оцінки повного економічного впливу Міжнародної ради аеропортів українські аеропорти створюють 200 тис. робочих місць в національній економіці.

Авіаційний транспорт, зокрема, сприяє розвитку туристичного бізнесу та міжнародній торгівлі, підвищенню інвестиційної привабливості держави і розширенню можливостей для діяльності на її території міжнародних компаній, забезпечує швидку доставку цінних та швидкопсувних товарів до місця призначення, зумовлюючи широке використання авіаційного транспорту провідними міжнародними логістичними компаніями.

Роль авіаційного транспорту в світовій економіці постійно зростає, чому сприяє як технологічний розвиток і новітні розробки у галузі цивільної авіації, так і глобалізація та поглиблення ділових і культурних зв'язків між різними країнами світу.

Водночас сучасний стан цивільної авіації свідчить про нагальну потребу у приведенні національного законодавства у відповідність з європейським, впровадженні міжнародних стандартів та їх дотриманні, гармонізації державної політики з пріоритетами ЄС, зокрема щодо досягнення кліматичної нейтральності авіаційного транспорту, що вимагає організаційних, кадрових та матеріальних ресурсів.

Аналіз поточного стану справ у галузі, тенденції та обґрунтування
необхідності розв'язання виявлених проблем

За інформацією про підсумки діяльності авіаційної галузі України, підготовленою Державіаслужбою до початку збройної агресії Російської Федерації проти України та розміщеною на офіційному веб-сайті

Державіаслужби у розділі “Статистика”, протягом 2021 року на фоні зняття або пом’якшення багатьма країнами протиепідемічних обмежень, спричинених коронавірусом SARS-CoV-2, спостерігалось поступове зростання попиту на послуги авіаційного транспорту, насамперед туристичний сезон, що сприяло покращенню ситуації на ринку авіаційних перевезень. За статистичними даними за підсумками звітнього 2021 року українськими авіакомпаніями перевезено 9348,1 тис. пасажирів, що майже на 95 відсотків перевищило показник 2020 року і становило 68,2 відсотка обсягів 2019 року.

За результатами 2021 року українські аеропорти забезпечили обслуговування 16,2 млн. пасажирів, що на 87,2 відсотка перевищило результат 2020 року та становило дві третини від аналогічного показника 2019 року. Державне підприємство “Міжнародний аеропорт “Бориспіль” забезпечив 65 відсотків пасажирських перевезень. Державні підприємства “Міжнародний аеропорт “Бориспіль”, “Міжнародний аеропорт “Львів” імені Данила Галицького”, комунальні підприємства “Міжнародний аеропорт “Київ” імені Ігоря Сікорського, “Міжнародний аеропорт Одеса”, “Міжнародний аеропорт Запоріжжя” та авіаційне комунальне підприємство “Міжнародний аеропорт Харків”, обслуговували 98 відсотків пасажирів.

Поштові та вантажні потоки через аеропорти України в 2021 році зросли на 21,1 відсотка та становили 63,2 тис. тонн, 80 відсотків з яких здійснювалося через державне підприємство “Міжнародний аеропорт “Бориспіль”.

Протягом 2021 року пасажирські перевезення здійснювали 16 українських авіакомпаній. При цьому майже 93 відсотки загальних за галуззю обсягів забезпечили такі провідні авіакомпанії, як “Міжнародні авіалінії України”, “Скайап”, “Азур Ейр Україна” та “Роза вітрів”. П’яту позицію за обсягами пасажирських перевезень зайняла авіакомпанія “Біз Ейрлайн”, яка почала виконувати польоти у березні 2021 року. В той же час до аеропортів України виконували регулярні польоти 29 іноземних авіакомпаній з 34 країн світу, у тому числі чотири нові — Cyprus Airways (Республіка Кіпр), Flynas (Королівство Саудівська Аравія), Eurowings (Федеративна Республіка Німеччина) та Ryanair UK (Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії). Обсяги перевезень іноземних авіакомпаній у міжнародному регулярному сполученні зросли на 83,4 відсотка та становили 6096,8 тис. пасажирів, що становило 70 відсотків загальних обсягів регулярних пасажирських перевезень між Україною та країнами світу.

Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії

Збройна агресія Російської Федерації проти України докорінно змінила ситуацію у галузі цивільної авіації України. Через бойові дії на території України повітряний простір України закритий для польотів цивільної

авіації, що унеможливило провадження операційної діяльності авіакомпаній, аеропортів і провайдерів аеронавігаційного обслуговування та призвело до простою близько 75 відсотків авіаційного персоналу. Операційна діяльність авіакомпаній та авіаційного персоналу можлива лише за межами території України. Крім того, з метою збереження кваліфікації власного персоналу українські авіакомпанії та аеропорти направляють авіаційний персонал за контрактами з іноземними партнерами до інших країн.

Водночас функціонують підрозділи об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України.

Важливість та актуальність розроблення програмного документа у галузі цивільної авіації визначається необхідністю встановлення стратегічних пріоритетів розвитку цивільної авіації з урахуванням викликів у період дії воєнного стану та повоєнного відновлення, удосконалення державної політики у пріоритетних напрямках, інтеграції до авіаційної транспортної системи ЄС з урахуванням отримання Україною статусу кандидата на вступ до ЄС. Під час розроблення цієї Стратегії використано збалансований підхід, що забезпечує майбутнє прогнозоване зростання попиту на авіаційні перевезення, що сприятиме економічному розвитку, підвищенню якості життя населення та ефективному використанню ресурсів.

Нормативно-правові акти, що діють у галузі цивільної авіації та використання повітряного простору:

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII;

Угода між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони, про спільний авіаційний простір, ратифікована Законом України від 17 лютого 2022 р. № 2067-IX;

Угода між Україною та Європейською організацією з безпеки аеронавігації (ЄВРОКОНТРОЛЬ) щодо впровадження Європейського фонду добровільної аеронавігаційної солідарності, вчинена 19 грудня 2022 р.;

Конвенція про міжнародну цивільну авіацію;

Повітряний кодекс України;

Закон України “Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації”;

Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1550 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 8, ст. 665);

Національна програма адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 р. № 438 (Офіційний вісник України, 2026 р., № 34, ст. 2309);

План України, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 32, ст. 2035);

авіаційні правила України.

Метою цієї Стратегії є відновлення авіаційної інфраструктури, що постраждала внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, авіаційних перевезень, розбудова ефективної та безпечної цивільної авіації, інтегрованої в європейський повітряний простір та світову авіаційну транспортну систему, що задовольняє потреби населення та бізнесу в авіаційних перевезеннях та відповідає національним інтересам.

Для досягнення мети цієї Стратегії передбачається виконання завдань за такими стратегічними цілями:

стратегічна ціль 1. Удосконалення законодавства у сфері авіаційного транспорту, спрямованого на забезпечення належного рівня безпеки авіації, інтеграцію у спільний з ЄС авіаційний простір та екологічність;

стратегічна ціль 2. Відновлення операційної діяльності аеропортів та подальший їх розвиток;

стратегічна ціль 3. Відновлення та подальше удосконалення порядку надання послуг з аеронавігаційного обслуговування;

стратегічна ціль 4. Відновлення та розвиток авіаційних перевезень, авіації загального призначення та безпілотних повітряних суден.

Ця Стратегія реалізується двома етапами (перший — протягом 2026—2028 років та другий — протягом 2029—2030 років) шляхом здійснення заходів, передбачених операційними планами заходів з реалізації Стратегії, в яких зазначені відповідальні за їх здійснення, строки та індикатори виконання.

Реалізація етапів виконання завдань, спрямованих на досягнення стратегічних цілей, не потребує залучення додаткових фінансових, матеріально-технічних, людських та інших ресурсів та здійснюється в межах фінансування, визначеного в державних бюджетних програмах, кадрового та технічного забезпечення, наявного в органах державної влади, відповідальних за реалізацію цієї Стратегії.

Операційні плани заходів з реалізації цієї Стратегії згруповані відповідно до стратегічних цілей та завдань з метою досягнення очікуваних результатів на кожному етапі, що сприятиме комплексному досягненню стратегічних цілей та мети цієї Стратегії. Зазначені заходи передбачають удосконалення правового регулювання відносин у галузі цивільної авіації,

виконання стратегічних планів розвитку та інвестиційних планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки та інших програмних документів. Виконання операційного плану заходів з реалізації цієї Стратегії здійснюється за рахунок коштів міжнародної технічної, грантової та гуманітарної допомоги, приватних інвестицій, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Стратегічні цілі та показники їх досягнення

Стратегічна ціль 1. Удосконалення законодавства у сфері авіаційного транспорту, спрямованого на забезпечення належного рівня безпеки авіації, інтеграцію у спільний з ЄС авіаційний простір та екологічність

Проблемами, які потребують розв'язання, є:

часткова узгодженість законодавства України у сфері авіаційного транспорту з актами права ЄС (*acquis* ЄС);

відсутність централізованої системи збору, обробки та аналізу інформації щодо безпеки польотів та авіаційної безпеки, що не дає змоги проводити об'єктивну оцінку ризиків, виявляти тенденції та оперативно реагувати на події у цивільній авіації;

збільшення кількості кібератак на авіаційну інфраструктуру;

необхідність постійного оновлення систем захисту та адаптації до нових загроз;

брак кваліфікованих фахівців з кібербезпеки у галузі цивільної авіації;

значне шумове забруднення територій, прилеглих до аеропортів, та відсутність сучасних систем моніторингу шуму;

відсутність механізму популяризації та розвитку ринку сталого авіаційного палива як одного із способів зменшення викидів CO₂;

відсутність практики впровадження належної інфраструктури енергоефективних технологій та застосування альтернативних джерел енергії в аеропортах, незважаючи на високу питому вагу витрат на енерго- та теплозабезпечення аеропортів в осінньо-зимовий період.

Завданнями, необхідними для розв'язання зазначених проблем, є:

імплементація до законодавства України у сфері авіаційного транспорту актів права ЄС (*acquis* ЄС) у рамках Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони, про спільний авіаційний простір та Пакета розширення Європейського Союзу;

приведення системи авіаційної безпеки у відповідність із стандартами ЄС;

створення єдиної державної системи інформаційного забезпечення авіації загального призначення та дистанційно пілотованих повітряних суден;

забезпечення нормативного врегулювання та впровадження механізму проведення моніторингу польотних даних у цивільній і державній авіації;

удосконалення процедури розслідування порушень порядку використання повітряного простору України;

запровадження системи кібербезпеки у галузі цивільної авіації з урахуванням вимог та Плану дій з кібербезпеки Міжнародної організації цивільної авіації та вимог національного та європейського законодавства у сфері кібербезпеки;

подальше удосконалення нормативно-правової бази в частині кібербезпеки у сфері інформаційної та авіаційної безпеки;

сприяння збільшенню обсягу інвестицій у розвиток технологій кібербезпеки;

підвищення рівня обізнаності працівників авіаційної галузі про загрози у сфері кібербезпеки;

розвиток співпраці між державою та приватним сектором у сфері кібербезпеки;

оснащення аеропортів сучасними системами проведення моніторингу авіаційного шуму;

дослідження національного ринку щодо можливості виробництва сталого авіаційного палива з подальшою популяризацією його використання та розгортання відповідної інфраструктури для впровадження в Україні;

проведення енергоаудиту в аеропортах для виявлення потенційно вразливих елементів аеропортової інфраструктури та тих, що споживають надмірну кількість ресурсів;

впровадження в аеропортах альтернативної енергетики та забезпечення енергонезалежності, зокрема шляхом використання спеціалізованої наземної техніки на електричній енергії (електротранспорту), модернізації системи освітлення, утеплення, встановлення сонячних панелей.

Очікуваними результатами є:

інтеграція галузі цивільної авіації України в європейську систему, що є невід'ємною частиною підготовки до членства в ЄС;

функціонування єдиного з ЄС авіаційного простору;

розроблення механізму адаптації процедур сертифікації української авіаційної техніки до правил Європейського агентства з безпеки польотів;

приведення системи авіаційної безпеки України у відповідність із стандартами Міжнародної організації цивільної авіації та ЄС;

забезпечення централізованого збору, обробки, аналізу, обміну даними, спрощення процедури планування польотів та підвищення рівня обізнаності про повітряну обстановку;

забезпечення створення умов для проведення об'єктивного аналізу ризиків та запобігання авіаційним подіям;

удосконалення процедури розслідування порушень порядку використання повітряного простору України шляхом впровадження інструментальних засобів проведення моніторингу нижнього повітряного простору та забезпечення фіксації, документування і доказовості таких порушень;

виконання Україною як державою — членом Міжнародної організації цивільної авіації зобов'язань щодо впровадження Глобальної стратегії авіаційної кібербезпеки Міжнародної організації цивільної авіації та Плану дій з кібербезпеки, що сприятиме успішному проходженню аудиту Міжнародною організацією цивільної авіації в рамках Універсальної програми з перевірки у сфері забезпечення авіаційної безпеки щодо відповідності положенням додатків 9 і 17 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію;

удосконалення нормативно-правової бази в частині кібербезпеки у сфері інформаційної та авіаційної безпеки;

збільшення обсягу інвестицій у розвиток технологій кібербезпеки;

підвищення рівня обізнаності працівників авіаційної галузі про загрози у сфері кібербезпеки;

налагодження співпраці між державою та приватним сектором у сфері кібербезпеки;

забезпечення отримання достовірної інформації щодо рівня шумового забруднення навколо аеропортів з подальшим здійсненням коригуючих заходів відповідно до збалансованого підходу управління авіаційним шумом;

нормативно-правове урегулювання питання виробництва сталого авіаційного палива з подальшою розбудовою інфраструктури для його використання в Україні;

здійснення заходів з енергоефективності елементів аеропортової інфраструктури за результатами проведеного енергоаудиту;

забезпечення економії енергоресурсів, зменшення витрат на комунальні платежі, вивільнення коштів від зменшення екологічного податку на викиди CO₂ для подальшої модернізації аеропортів.

Стратегічна ціль 2. Відновлення операційної діяльності аеропортів та подальший їх розвиток

Проблемами, які потребують розв'язання, є:

припинення операційної діяльності аеропортів у зв'язку із введенням правового режиму воєнного стану та віднесенням території України і повітряного простору України до конфліктних зон з високим ступенем ризику авіаційній безпеці;

руйнування аеропортової інфраструктури внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України;

відсутність фізичного доступу до аеропортів у період дії воєнного стану з метою проведення належної оцінки стану аеропортів;

недостатність фінансового забезпечення аеропортів для відновлення терміналів і аеродромних комплексів, їх якісної модернізації та/або реконструкції, закупівлі сучасних навігаційних та світлосигнальних засобів, авіаційної наземної техніки та аеродромного обладнання, спеціальної аеродромної пожежної техніки та аварійно-рятувальних засобів;

дефіцит кваліфікованих кадрів для забезпечення діяльності аеропортів та обмежені можливості щодо забезпечення підготовки персоналу аеропортів;

низький рівень розвитку мультимодальних перевезень, транспортної логістики та відсутність відповідних інфраструктурних проєктів;

недосконале регулювання комерційної діяльності аеропортів, що стримує розвиток доходів від неавіаційної діяльності;

відсутність стратегічних планів довгострокового розвитку аеропортів;

необхідність реорганізації та приведення у відповідність з європейською практикою моделі управління аеропортами.

Завданнями, необхідними для розв'язання зазначених проблем, є:

проведення разом з Європейським агентством з безпеки польотів та іншими заінтересованими сторонами оцінки рівня загрози та ризиків авіаційній безпеці цивільної авіації у межах території України та повітряного простору України, пов'язаних із відкриттям аеропортів та відновленням польотів цивільної авіації після припинення або скасування воєнного стану в Україні відповідно до додатка 19 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію та Документа Міжнародної організації цивільної авіації 9859 "Керівництво з управління безпекою польотів";

проведення оцінки стану пошкодження аеропортів та рівня їх відповідності сертифікаційним вимогам;

вжиття заходів з відновлення операційної діяльності аеропортів для задоволення першочергових потреб в авіаційних перевезеннях пасажирів, багажу, вантажу та пошти;

забезпечення фінансування відновлення та подальшого розвитку аеропортів;

сприяння отриманню грантового та/або кредитного фінансування з наданням державних гарантій для розбудови інфраструктури аеропортів, надаючи пріоритет забезпеченню оптимальної собівартості для ефективної конкуренції та привабливості українських аеропортів на міжнародному ринку авіаперевезень;

забезпечення підтримки компетентності та професійних навичок персоналу аеропортів в умовах правового режиму воєнного стану та після його припинення або скасування, підготовка відповідних фахівців профільними закладами освіти;

удосконалення правового регулювання та умов доступу до ринку послуг з наземного обслуговування в аеропортах України;

створення сучасних термінальних пасажирських та вантажних комплексів (мультимодальних логістичних центрів) в аеропортах за рахунок їх власників та/або інвесторів на умовах публічно-приватного партнерства з урахуванням стандартів Міжнародної організації цивільної авіації та рекомендацій Міжнародної асоціації повітряного транспорту щодо рівнів якості обслуговування пасажирів, вантажу, багажу та пошти;

спрощення дозвільних процедур для відкриття комерційних об'єктів у аеропортах з одночасним дотриманням вимог до безпеки, зокрема в частині здійснення контролю за персоналом та постачальниками товарів і послуг;

забезпечення підготовки стратегічних планів розвитку аеропортів;

визначення пріоритетів розвитку аеропортів у загальнодержавному середньо- та довгостроковому плануванні з урахуванням ролі та цільового призначення аеропортів;

створення та розвиток мережі аеродромів шляхом їх об'єднання в єдиний суб'єкт господарювання.

Очікуваними результатами є:

скасування заборони на використання повітряного простору України для польотів цивільної авіації, яку введено через віднесення повітряного простору України до конфліктних зон з високим ступенем ризику безпеці цивільної авіації у зв'язку з наявністю реальних загроз для її діяльності;

впровадження ризик-орієнтованого підходу щодо здійснення нагляду за суб'єктами та об'єктами авіаційної діяльності;

відновлення операційної діяльності аеропортів, які відповідають сертифікаційним вимогам, встановленим авіаційними правилами України;

забезпечення приймання та відправлення повітряних суден, а також організовано наземне обслуговування повітряних суден, екіпажу,

пасажирів, вантажу, багажу та пошти, що здійснюється користувачами аеропорту на території аеропорту (аеродрому) або за його межами;

визначення на законодавчому рівні підстав для сталого фінансування заходів з будівництва, реконструкції, капітального ремонту аеропортів, аеродромів;

організація підготовки фахівців профільними закладами освіти та забезпечення аеропортів кваліфікованим персоналом на рівні, достатньому для швидкого та безпечного відновлення польотів;

удосконалення умов для вільного доступу на ринок послуг з наземного обслуговування суб'єктів наземного обслуговування на рівноправній та недискримінаційній основі;

утворення сучасного мультимодального логістичного центру в одному з аеропортів з урахуванням наявності під'їзних шляхів для вантажного транспорту, достатньої площі для складів, перонів, стоянок для вантажних літаків та можливості інтеграції із залізничною транспортною системою;

удосконалення процедури концесії та оренди приміщень в аеропортах, забезпечення розвитку торговельних зон, зон харчування та розваг;

збільшення обсягу фінансових надходжень до державного бюджету та бюджету аеропортів від провадження неавіаційної діяльності, що дасть змогу збільшити обсяг інвестицій у розвиток інфраструктури аеропортів, модернізацію термінальних комплексів тощо;

підготовка стратегічних планів розвитку аеропортів;

створення мережі аеродромів державної власності.

Стратегічна ціль 3. Відновлення та подальше удосконалення порядку надання послуг з аеронавігаційного обслуговування

Проблемами, які потребують розв'язання, є:

наявність заборон та обмежень на польоти цивільних повітряних суден у повітряному просторі України та над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху згідно з міжнародними договорами України покладена на Україну, що призвело до припинення аеронавігаційного обслуговування, яке забезпечується Укрерорухом;

пошкодження або знищення частини інфраструктури аеронавігаційної системи внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України;

потреба у збільшенні обсягу фінансування для забезпечення відновлення пошкодженої та знищеної частини інфраструктури аеронавігаційної системи;

часткова застарілість наземної інфраструктури аеронавігаційної системи для підтримки інноваційних процедур зв'язку, навігації, спостереження;

недостатня визначеність структури, завдань та порядку функціонування об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України в умовах правового режиму воєнного стану та відповідно залученість її підрозділів до задоволення потреб національної безпеки і оборони з організації використання повітряного простору України;

затримка у виконанні Європейського генерального плану з організації повітряного руху щодо поетапного виконання цільових завдань національного плану України щодо впровадження Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2024/2803 від 23 жовтня 2024 р. про впровадження Єдиного європейського неба;

зменшення кількості необхідних кадрових ресурсів, обмеження можливостей підтримання компетентності персоналу, який відповідає кваліфікаційним вимогам з питань аеронавігаційного обслуговування в повному обсязі через брак фінансових ресурсів та заходи з мобілізації;

відсутність проведення льотних перевірок наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження;

недосконалість законодавства в частині отримання та використання земель оборони для будівництва аеронавігаційних об'єктів об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України.

Завданнями, необхідними для розв'язання зазначених проблем, є:

забезпечення відновлення послуг з обслуговування повітряного руху у повітряному просторі України та над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху згідно з міжнародними договорами України покладено на Україну;

визначення механізмів компенсації вартості зруйнованого майна, відшкодування збитків та недоотриманої вигоди аеронавігаційної системи України;

реалізація критично необхідних інвестиційних проектів (мобільні і стаціонарні системи спостереження та пункти управління, модернізація автоматизованих систем керування повітряним рухом та менеджменту повітряного простору, системи зв'язку/навігації/оброблення даних, метеорологічне обладнання, технічне переоснащення інженерних систем, апаратне та серверне обладнання, ліцензійні системи та програмне забезпечення) для відновлення польотів повітряних суден у повітряному просторі України;

забезпечення Украероруху сучасними засобами зв'язку, навігації, спостереження та новітніми технологіями в межах реалізації Генерального плану управління повітряним рухом у рамках проекту дослідження ОрПР в єдиному європейському небі, схваленого рішенням Ради від 30 березня 2009 року (2009/320/ЄС);

розроблення та виконання програми відновлення аеронавігаційної системи, спрямованої на удосконалення процесу організації використання повітряного простору України, оновлення нормативно-правової бази щодо надання послуг з аеронавігаційного обслуговування;

удосконалення процесу метеорологічного обслуговування на маршруті та на аеродромах шляхом заміни/модернізації аеродромного метеорологічного обладнання/метеорологічних систем та удосконалення технологій прогнозування погодних умов, впровадження процесів управління аеронавігаційною інформацією;

удосконалення нормативно-правового забезпечення структури, діяльності та порядку функціонування об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України з урахуванням досвіду її функціонування в умовах правового режиму воєнного стану та відповідно до нагальних потреб національної безпеки і оборони, розвитку аеронавігаційної системи України з урахуванням законодавства ЄС;

удосконалення порядку використання повітряного простору України шляхом впровадження вільних маршрутів (без кордонів) та його об'єднання з державами — членами ЄС, забезпечення гнучкого використання повітряного простору України;

впровадження технологій централізованого збору, обробки та розповсюдження даних щодо аеронавігації із застосуванням уніфікованих моделей та форматів обміну даними;

забезпечення підтримки компетентності та професійних навичок авіадиспетчерів та інженерів, які безперервно координують повітряний рух і керують обслуговуванням повітряного простору України в умовах правового режиму воєнного стану та після його скасування, підготовка фахівців з аеронавігаційного обслуговування профільними закладами освіти;

проведення льотних перевірок наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження;

удосконалення земельного законодавства з отримання та використання земель оборони для будівництва аеронавігаційних об'єктів об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України.

Очікуваними результатами є:

зняття заборони та обмеження на використання повітряного простору України та над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху згідно з міжнародними договорами України покладена на Україну;

відновлення надання Укрерорухом послуг у мінімально можливих обсягах і конфігураціях та часових проміжках із дотриманням вимог безпеки польотів;

відновлення інфраструктури аеронавігаційної системи, зокрема в порядку компенсаційного механізму, передбаченого Конвенцією про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України, учиненої в м. Гаазі 16 грудня 2025 р.;

удосконалення системи управління повітряним рухом, яка забезпечить оптимізацію маршрутів, підвищить безпеку, ефективність та пропускну спроможність повітряного простору, цифровізацію та інтеграцію таких технологій, як безпілотні повітряні судна, для впровадження Єдиного європейського неба відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2024/2803 від 23 жовтня 2024 р.;

удосконалення процедури організації використання повітряного простору України, впровадження економічно ефективних технологій та модернізація обладнання з метою створення сучасної, безпечної та інтегрованої з ЄС аеронавігаційної системи, здатної ефективно обслуговувати зростаючі потоки повітряного руху після припинення або скасування воєнного стану;

створення високоточного, цифрового та інтегрованого метеорологічного забезпечення з метою раннього та точного виявлення небезпечних метеорологічних явищ, що дасть змогу точно та гнучко планувати потоки повітряного руху, зменшити затримки рейсів завдяки прокладенню найбезпечніших та найефективніших маршрутів, а також зменшити операційні витрати користувачів повітряного простору, диспетчерів та органів обслуговування повітряного руху;

створення системи управління повітряним рухом, яка відповідає сучасним вимогам національної безпеки, базується на досвіді функціонування в умовах воєнного стану та дає змогу динамічно передавати зони відповідальності між цивільними та військовими секторами залежно від оперативної обстановки на підставі єдиного формату даних та процедур взаємодії;

створення високоефективної, екологічної та безпечної системи організації повітряного руху за оптимальними, найбільш прямими маршрутами, що дасть змогу підвищити ефективність використання повітряного простору, знизити навантаження на диспетчерів, зменшити обсяги споживання авіаційного палива;

створення глобальної, інтероперабельної та безпечної інформаційної екосистеми управління повітряним рухом;

забезпечення доступу пілотів, диспетчерів, аеропортів, авіакомпаній до необхідних даних, що стосуються аеронавігації, через єдину точку входу з метою оптимізації процесів з використанням уніфікованих моделей даних;

організація підготовки фахівців профільними закладами освіти та забезпечення кваліфікованими фахівцями суб'єктів, що надають послуги з аеронавігаційного обслуговування;

укомплектування провайдерів аеронавігаційного обслуговування кваліфікованим персоналом з надання послуг з аеронавігаційного обслуговування;

проведення оцінки роботи аеронавігаційного обладнання в реальних умовах польоту з метою виявлення та усунення недоліків у роботі обладнання та прийняття у разі потреби рішення про його ремонт або заміну для забезпечення безпеки на всіх етапах польоту;

спрощення процесу передачі земель оборони з однієї категорії до іншої та усунення правових перешкод, зокрема шляхом скорочення строків виділення земельних ділянок та строків розгляду заявок від провайдерів аеронавігаційних послуг щодо отримання дозволів на розміщення об'єктів зв'язку, навігації та спостереження на землях оборони, які мають найкраще стратегічне розташування (висоти, віддаленість від забудови) для забезпечення безпеки польотів.

Стратегічна ціль 4. Відновлення та розвиток авіаційних перевезень, авіації загального призначення та безпілотних повітряних суден

Проблемами, які потребують розв'язання, є:

відсутність авіаперевезень через закриття повітряного простору України для польотів цивільної авіації у зв'язку із запровадженням правового режиму воєнного стану;

введення заборони на транзитні польоти через територію Російської Федерації та Республіки Білорусь і припинення дій міжнародних угод про повітряне сполучення з цими країнами, що суттєво впливатиме на тривалість польоту та вартість авіаперевезень з/до України українських авіакомпаній після відновлення польотів;

необхідність приведення у відповідність із стандартами ЄС державного контролю та нагляду за безпекою польотів повітряних суден авіації загального призначення;

складність та тривалість процедур реєстрації, сертифікації надлегких літальних апаратів та дозвільних процедур для здійснення польотів;

відсутність державного регулювання у сфері експлуатації безпілотних повітряних суден.

Завданнями, необхідними для розв'язання зазначених проблем, є:

відновлення авіаперевезень після припинення або скасування воєнного стану та зняття заборони на використання повітряного простору України цивільними повітряними суднами;

здійснення організаційних заходів з утворення національного авіаційного перевізника;

започаткування переговорного процесу з державами-партнерами щодо збільшення кількості рейсів та виділення запитуваних часових інтервалів (слотів) для українських авіакомпаній через вузлові аеропорти цих держав у рамках створення альтернативних міжнародних маршрутів поза територією Російської Федерації та Республіки Білорусь;

удосконалення законодавства у сфері регулювання розвитку авіації загального призначення шляхом приведення вимог національного законодавства у відповідність з актами права ЄС (*acquis* ЄС) та стандартами і рекомендованою практикою Міжнародної організації цивільної авіації, що регулюють питання експлуатації повітряних суден авіації загального призначення;

розроблення нормативно-правових актів щодо експлуатації безпілотних повітряних суден та їх безпечної інтеграції до існуючої системи використання повітряного простору з урахуванням стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації та актів права ЄС (*acquis* ЄС);

запровадження вимог та процедур щодо сертифікації розробників, виробників та експлуатантів безпілотних повітряних суден;

розроблення та впровадження комплексу правил для безпечного запуску, контролю та моніторингу польотів для безпілотних повітряних суден.

Очікуваними результатами є:

поступове відновлення авіаперевезення з/до та в межах України;

надання дозволів українським та іноземним авіакомпаніям для виконання міжнародних регулярних і нерегулярних рейсів та надання дозволів українським авіакомпаніям для виконання внутрішніх регулярних рейсів за умови покращення безпекової ситуації та скасування заборони на використання повітряного простору цивільними повітряними суднами;

утворення національного авіаційного перевізника;

відкриття нових стикувальних рейсів через вузлові аеропорти держав-партнерів та розширення права українських авіакомпаній на ринку міжнародних авіаперевезень, що дасть змогу покращити логістику та підвищити рівень конкуренції;

удосконалення системи нагляду за експлуатацією повітряних суден авіації загального призначення;

спрощення процедури реєстрації, сертифікації надлегких літальних апаратів;

спрощення дозвільних процедур для здійснення польотів повітряних суден авіації загального призначення;

удосконалення порядку продовження льотної придатності надлегких літальних апаратів, що не мають комерційного характеру;

спрощення процедури видачі свідоцтва авіаційного персоналу надлегких літальних апаратів;

створення структурованого, безпечного середовища для експлуатації безпілотних повітряних суден з чітким розмежуванням правил експлуатації для різних типів повітряних суден;

інтеграція цивільних безпілотних авіаційних системи в існуючу систему використання повітряного простору України;

підвищення рівня безпеки польотів шляхом категоризації (класифікації) операційних ризиків, залежно від яких експлуатація безпілотних повітряних суден здійснюється на підставі дозволу або передбачає сертифікацію обладнання та оператора безпілотних авіаційних систем;

встановлення вимоги до безпілотних повітряних суден щодо стандартів шуму;

запровадження системи підготовки дистанційних пілотів безпілотного повітряного судна, проведення інформаційно-просвітницької кампанії щодо безпечної експлуатації безпілотних повітряних суден.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Моніторинг та оцінка результатів реалізації цієї Стратегії проводяться в межах повноважень Кабінету Міністрів України, Мінрозвитку, інших органів виконавчої влади за участю міжнародних організацій, об'єднань громадян, інших заінтересованих суб'єктів.

Оцінка стану реалізації цієї Стратегії проводиться шляхом аналізу відхилення показників фактичних результатів від планових проміжних (цільових) значень показників досягнення стратегічних цілей, визначених цією Стратегією та операційними планами заходів з її реалізації.

До припинення або скасування правового режиму воєнного стану застосовуються показники досягнення стратегічних цілей, які наведені у додатку.

Мінрозвитку щороку до 1 травня починаючи з 2027 року забезпечує подання Кабінетові Міністрів України звіту про стан виконання операційного плану заходів з реалізації цієї Стратегії та фактичні значення показників досягнення стратегічних цілей.

Результати моніторингу реалізації Стратегії можуть бути підставою для коригування операційних планів заходів з реалізації цієї Стратегії.

Фінансове забезпечення реалізації цієї Стратегії здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, передбачених на відповідний рік органам, відповідальним за здійснення заходів, передбачених операційними планами заходів з реалізації цієї Стратегії, коштів міжнародної технічної допомоги, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

ПОКАЗНИКИ
досягнення стратегічних цілей Стратегії розвитку галузі цивільної авіації та
використання повітряного простору України на період до 2030 року

Найменування показника	Значення показника в базовому 2026 році	Значення та/або описове прогнозоване значення показника у 2028 році	Описове прогнозоване цільове значення показника у 2030 році	Джерело даних
Стратегічна ціль 1. Удосконалення законодавства у сфері авіаційного транспорту, спрямованого на забезпечення належного рівня безпеки авіації, інтеграцію у спільний з ЄС авіаційний простір та екологічність				
1. Частка імплементованих в законодавство України актів права ЄС (acquis ЄС), відсотків	20	тенденція до зростання показника	тенденція до зростання показника	щорічний звіт Мінрозвитку та Державіаслужби про результати впровадження актів права ЄС (acquis ЄС) в законодавство України
Стратегічна ціль 2. Відновлення операційної діяльності аеропортів та подальший їх розвиток				
2. Кількість аеропортів, які відновили роботу, одиниць	0	4	тенденція до зростання показника	інформація Мінрозвитку, Державіаслужби, Украероруху, аеропортів
3. Обсяг залучених приватних інвестицій в розвиток	0	тенденція до зростання показника	тенденція до зростання показника	інформація Мінрозвитку, МФО

Найменування показника	Значення показника в базовому 2026 році	Значення та/або описове прогнозоване значення показника у 2028 році	Описове прогнозоване цільове значення показника у 2030 році	Джерело даних
інфраструктури українських аеропортів, млн. доларів США				
Стратегічна ціль 3. Відновлення та подальше удосконалення порядку надання послуг з аеронавігаційного обслуговування				
4. Кількість польотів у повітряному просторі України та над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху покладена на Україну, одиниць	0	відновлено до рівня 2021 року (230 512)	тенденція до зростання показника	інформація Украероруху
5. Частка оновлених засобів аеронавігаційного обслуговування, відсотків	0	тенденція до зростання показника	тенденція до зростання показника	інформація Украероруху
Стратегічна ціль 4. Відновлення та розвиток авіаційних перевезень, авіації загального призначення та безпілотних повітряних суден				
6. Обсяг перевезень пасажирів через аеропорти, млн. пасажирів	0	відновлено до рівня 2021 року (16,2)	тенденція до зростання показника	інформація Держстату, Державіаслужби

Найменування показника	Значення показника в базовому 2026 році	Значення та/або описове прогнозоване значення показника у 2028 році	Описове прогнозоване цільове значення показника у 2030 році	Джерело даних
7. Обсяг перевезень вантажів через аеропорти, тис. тонн	0	відновлено до рівня 2021 року (63,2)	тенденція до зростання показника	інформація Держстату, Державіаслужби

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 8 липня 2026 р. № 677-р

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН
заходів з реалізації у 2026—2028 роках Стратегії розвитку галузі цивільної авіації та використання
повітряного простору України на період до 2030 року

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
Стратегічна ціль 1. Удосконалення законодавства у сфері авіаційного транспорту, спрямованого на забезпечення належного рівня безпеки авіації, інтеграцію у спільний з ЄС авіаційний простір та екологічність				
1. Імплементация до законодавства України у сфері авіаційного транспорту актів права ЄС (acquis ЄС) у рамках Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони, про спільний авіаційний простір та Пакета	розроблення та затвердження дорожньої карти поступової імплементації у законодавство України актів права ЄС (acquis ЄС), що містяться в оновленому додатку I до Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони, про спільний авіаційний простір та	Державіаслужба Мінрозвитку	2026 рік	видано наказ Державіаслужби

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
розширення Європейського Союзу	включені до Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 р. № 438			
2. Приведення системи авіаційної безпеки у відповідність із стандартами ЄС	приведення законодавства України у відповідність з Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1139 від 4 липня 2018 р. щодо спільних правил у сфері цивільної авіації та створення Агентства Європейського Союзу з авіаційної безпеки, яким вносяться зміни до Регламентів (ЄС) № 2111/2005, 1008/2008, 996/2010,	Державіаслужба Мінрозвитку	2026 рік	подано Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України законопроект про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації” та внесення змін до деяких законодавчих актів щодо адаптації законодавства України у сфері авіаційної безпеки цивільної авіації до права ЄС (acquis ЄС)

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
3. Забезпечення нормативного врегулювання та впровадження механізму проведення моніторингу польотних даних у цивільній і державній авіації	376/2014 та Директив 2014/30/ЄС і 2014/53/ЄС Європейського Парламенту і Ради та скасовуються Регламенти Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 552/2004 і 216/2008 і Регламент Ради (ЄЕС) № 3922/91 імплементация Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 376/2014 від 3 квітня 2014 р. щодо повідомлення, аналізу та реагування на події у цивільній авіації, яким вносяться зміни до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 996/2010 та скасовуються Директива Європейського	Мінрозвитку Державіаслужба Національне бюро розслідувань на транспорті (за згодою)	2027 рік	подано Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Повітряного кодексу України видано наказ Державіаслужби щодо внесення змін до Авіаційних правил України “Порядок сповіщення про події в галузі цивільної авіації, розгляду отриманої інформації, її аналізу та вжиття відповідних заходів”, затверджених

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	Парламенту і Ради 2003/42/ЄС і Регламенти Комісії (ЄС) № 1321/2007 та (ЄС) № 1330/2007 (із змінами), а також пов'язаних з ним актів права Європейського Союзу			наказом Державіаслужби від 27 грудня 2019 р. № 1817
4. Удосконалення процедури розслідування порушень порядку використання повітряного простору України	розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту акта про затвердження положення про розслідування порушень порядку використання повітряного простору України	Мінрозвитку Державіаслужба Національне бюро розслідувань на транспорті (за згодою)	2027 рік	прийнято відповідний акт Кабінету Міністрів України
5. Запровадження системи кібербезпеки у галузі цивільної авіації з урахуванням вимог та Плану дій з кібербезпеки Міжнародної організації цивільної авіації та вимог	удосконалення нормативно-правової бази у сфері кібербезпеки з метою забезпечення кіберстійкості об'єктів авіаційної безпеки, інформаційних систем	Державіаслужба	2026—2028 роки	видано наказ Державіаслужби про затвердження Авіаційних правил України щодо визначення детальних заходів із впровадження правил і основних стандартів авіаційної безпеки

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
національного та європейського законодавства у сфері кібербезпеки	та баз даних у сфері авіаційної безпеки			
6. Дослідження національного ринку щодо можливості виробництва сталого авіаційного палива з подальшою популяризацією його використання та розгортання відповідної інфраструктури для впровадження в Україні	популяризація використання сталого авіаційного палива як одного із способів зменшення викидів CO ₂	Державіаслужба	2026—2028 роки	проведено заходи з популяризації використання сталого авіаційного палива в Україні
Стратегічна ціль 2. Відновлення операційної діяльності аеропортів та подальший їх розвиток				
7. Проведення разом з Європейським агентством з безпеки польотів та іншими заінтересованими сторонами оцінки рівня загрози та ризиків авіаційній безпеці	проведення оцінки рівня загрози та ризиків авіаційній безпеці цивільної авіації у межах території України та повітряного простору України	Державіаслужба Генеральний штаб Збройних Сил (за згодою) Украерорух (за згодою)	2026—2028 роки	проведено оцінку рівня загрози та ризиків

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
цивільної авіації у межах території України та повітряного простору України, пов'язаних із відкриттям аеропортів та відновленням польотів цивільної авіації після припинення або скасування воєнного стану в Україні відповідно до додатка 19 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію та Документа Міжнародної організації цивільної авіації 9859 “Керівництво з управління безпекою польотів”				
8. Проведення оцінки стану пошкодження аеропортів та рівня їх	проведення сертифікаційної перевірки суб'єктів та	Мінрозвитку Державіаслужба інші центральні органи	2026—2028 роки	видано акти щодо відповідності сертифікаційним вимогам

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
відповідності сертифікаційним вимогам	об'єктів авіаційної діяльності на відповідність вимогам авіаційних правил України	виконавчої влади державне підприємство “Міжнародний аеропорт “Бориспіль” (за згодою) державне підприємство “Міжнародний аеропорт “Львів” імені Данила Галицького” (за згодою) Укрерорух (за згодою) аеропорти комунальної власності (за згодою)		аеропортів, які за результатами перевірки готові для відновлення операційної діяльності
9. Забезпечення підтримки компетентності та професійних навичок персоналу аеропортів в умовах правового режиму воєнного стану та після його припинення або скасування, підготовка відповідних фахівців профільними закладами освіти	проведення заходів з підготовки/підвищення кваліфікації авіаційного персоналу за участю національних або іноземних профільних закладів освіти, зокрема за рахунок міжнародних грантів	Мінрозвитку Державіаслужба інші центральні органи виконавчої влади державне підприємство “Міжнародний аеропорт “Бориспіль” (за згодою) державне підприємство “Міжнародний аеропорт “Львів” імені Данила Галицького” (за згодою) Укрерорух (за згодою) аеропорти комунальної власності (за згодою)	2026—2028 роки	проведено заходи з підготовки/підвищення кваліфікації авіаційного персоналу аеропортів
10. Удосконалення правового	імплементация Директиви Ради	Державіаслужба	2027 рік	видано наказ Державіаслужби про

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
регулювання та умов доступу до ринку послуг з наземного обслуговування в аеропортах України	96/67/ЄС від 15 жовтня 1996 р. про доступ до ринку наземного обслуговування в аеропортах ЄС			затвердження Авіаційних правил України щодо забезпечення встановлення порядку вільного доступу на ринок послуг з наземного обслуговування суб'єктами наземного обслуговування на рівноправній та недискримінаційній основі
Стратегічна ціль 3. Відновлення та подальше удосконалення порядку надання послуг з аеронавігаційного обслуговування				
11. Забезпечення відновлення послуг з обслуговування повітряного руху у повітряному просторі України та над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху згідно з міжнародними договорами України покладено на Україну	визначення структури надання аеронавігаційних послуг у визначених частинах повітряного простору та аеродромах за результатами оцінки рівня загрози та ризиків авіаційній безпеці цивільної авіації у межах території України та повітряного простору України і стану наявної інфраструктури засобів навігації та систем, а	Украерорух (за згодою) Державіаслужба Мінрозвитку	протягом трьох місяців після відкриття повітряного простору України	відновлено надання послуг з обслуговування повітряного руху у повітряному просторі України та над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху згідно з міжнародними договорами України покладено на Україну

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	також готовності персоналу			
12. Розроблення та виконання програми відновлення аеронавігаційної системи, спрямованої на удосконалення процесу організації використання повітряного простору України, оновлення нормативно-правової бази щодо надання послуг з аеронавігаційного обслуговування	визначення основних засад, завдань і заходів щодо відновлення аеронавігаційної системи та удосконалення процедури організації використання повітряного простору України та метеорологічного обслуговування	Державіаслужба Мінрозвитку ДСНС Украерорух (за згодою)	2027—2028 роки	внесено зміни до актів, що регулюють питання надання послуг з аеронавігаційного та метеорологічного обслуговування
13. Удосконалення нормативно-правового забезпечення структури, діяльності та порядку функціонування об'єднаної цивільно-військової системи організації	внесення змін до Авіаційних правил України “Правила використання повітряного простору України”, затверджених наказом Державіаслужби, Міноборони від 11 травня 2018 р.	Державіаслужба інші центральні органи виконавчої влади	2027 рік	видано спільний наказ Державіаслужби та Міноборони

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
повітряного руху України з урахуванням досвіду її функціонування в умовах правового режиму воєнного стану та відповідно до нагальних потреб національної безпеки і оборони, розвитку аеронавігаційної системи України з урахуванням законодавства ЄС	№ 430/210, з метою імплементації Регламенту Комісії (ЄС) № 2150/2005 від 23 грудня 2005 р. про визначення спільних правил гнучкого використання повітряного простору			
14. Удосконалення порядку використання повітряного простору України шляхом впровадження вільних маршрутів (без кордонів) та його об'єднання з державами — членами ЄС, забезпечення гнучкого використання	імплементація Регламенту Комісії Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 550/2004 від 10 березня 2004 р. щодо надання аеронавігаційних послуг у межах Єдиного європейського неба	Державіаслужба інші центральні органи виконавчої влади	2027 рік	прийнято нормативно-правовий акт щодо впровадження вимог щодо надання аеронавігаційних послуг у межах Єдиного європейського неба

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
повітряного простору України				
15. Забезпечення підтримки компетентності та професійних навичок авіадиспетчерів та інженерів, які безперервно координують повітряний рух і керують обслуговуванням повітряного простору України в умовах правового режиму воєнного стану та після його скасування, підготовка фахівців з аеронавігаційного обслуговування профільними закладами освіти	організація та здійснення професійної підготовки та підвищення кваліфікації операційного персоналу	Украерорух (за згодою) Державіаслужба	2026—2027 роки	проведено навчальні заходи, семінари тощо, які забезпечують підтримку та удосконалення компетентності та професійних навичок операційного персоналу з метою їх подальшого працевлаштування на відповідних посадах, у тому числі до Украероруху

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
Стратегічна ціль 4. Відновлення та розвиток авіаційних перевезень, авіації загального призначення та безпілотних повітряних суден				
16. Відновлення авіаперевезень після припинення або скасування воєнного стану та зняття заборони на використання повітряного простору України цивільними повітряними суднами	надання дозволів українським та іноземним авіаперевізникам для виконання міжнародних регулярних і нерегулярних рейсів та дозволів українським авіаперевізникам для виконання внутрішніх регулярних рейсів за умови покращення безпекової ситуації та скасування заборони на використання повітряного простору України цивільними повітряними суднами	Державіаслужба	протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану	відновлено авіаперевезення з/до та в межах України
17. Започаткування переговорного процесу з державами-партнерами щодо збільшення кількості рейсів та виділення	проведення переговорів з компетентними органами держав-партнерів з метою розширення прав українських	Державіаслужба Мінрозвитку	2026—2028 роки	проведено переговори щодо забезпечення створення конкурентних умов для українських авіакомпаній з метою відновлення та подальшого розвитку

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
запитуваних часових інтервалів (слотів) для українських авіакомпаній через вузлові аеропорти цих держав у рамках створення альтернативних міжнародних маршрутів поза територією Російської Федерації та Республіки Білорусь	авіакомпаній на ринку міжнародних авіаперевезень			міжнародних авіаперевезень
18. Удосконалення законодавства у сфері регулювання розвитку авіації загального призначення шляхом приведення вимог національного законодавства у відповідність з актами права ЄС (acquis ЄС) та стандартами і рекомендованою практикою	1) імплементація Регламенту Комісії (ЄС) № 965/2012 від 5 жовтня 2012 р., що встановлює технічні вимоги та адміністративні процедури, пов'язані з повітряними операціями, відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 216/2008	Державіаслужба Мінрозвитку	грудень 2027 року	видано наказ Державіаслужби щодо внесення змін до Авіаційних правил України “Технічні вимоги та адміністративні процедури щодо льотної експлуатації в цивільній авіації”, затверджених наказом Державіаслужби від 5 липня 2018 р. № 682

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
Міжнародної організації цивільної авіації, що регулюють питання експлуатації повітряних суден авіації загального призначення	2) імплементація Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2015/640 від 23 квітня 2015 р. про додаткові вимоги льотної придатності для експлуатації та внесення змін до Регламенту ЄС № 965/2012	Державіаслужба Мінрозвитку	березень 2028 року	видано наказ Державіаслужби щодо затвердження Авіаційних правил України, частина 26 “Додаткові вимоги льотної придатності для експлуатації” та внесення змін до Авіаційних правил України “Технічні вимоги та адміністративні процедури щодо льотної експлуатації в цивільній авіації” АПУ-26 (Part-26)
19. Розроблення нормативно-правових актів щодо експлуатації безпілотних повітряних суден та їх безпечної інтеграції до існуючої системи використання повітряного простору з урахуванням стандартів і рекомендованої	імплементація Імплементаційного регламенту Комісії (ЄС) № 2019/947 від 24 травня 2019 р. щодо правил та процедур експлуатації безпілотних авіаційних систем та Делегованого регламенту Комісії (ЄС) № 2019/945 від 12 березня 2019 р. щодо безпілотних	Державіаслужба Мінрозвитку інші центральні органи виконавчої влади	2027 рік	видано наказ Державіаслужби про затвердження Авіаційних правил України “Правила експлуатації безпілотних повітряних суден”

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
практики Міжнародної організації цивільної авіації та актів права ЄС (acquis ЄС)	авіаційних систем та експлуатантів безпілотних авіаційних систем з третіх країн			

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 1 липня 2026 р. № 653-р

Київ

Про затвердження переліку та обсягів товарів, які ввозяться на митну територію України товариством з обмеженою відповідальністю “Фіднова Центр”

Затвердити перелік та обсяги товарів, які ввозяться на митну територію України у митному режимі імпорту товариством з обмеженою відповідальністю “Фіднова Центр”, що є інвестором із значними інвестиціями, виключно для власного використання під час реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями “Реконструкція нежитлових будівель, що розташовані на земельній ділянці загальною площею 10,1246 га з кадастровим номером 7121287000:03:003:0460 за межами населених пунктів Звенигородського р-ну Черкаської області, під виробництво високопротеїнових кормових домішок і тваринних жирів” з метою виконання спеціального інвестиційного договору, укладеного відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2025 р. № 1175 “Про укладення спеціального інвестиційного договору між Кабінетом Міністрів України та товариством з обмеженою відповідальністю “Фіднова Центр” (Офіційний вісник України, 2025 р., № 91, ст. 6409), які звільняються від оподаткування ввізним митом та операції з ввезення яких на митну територію України звільняються від оподаткування податком на додану вартість (додаються до оригіналу).

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 15 липня 2026 р. № 701-р

Київ

**Про схвалення Національної стратегії протидії
шахрайству та іншим порушенням для захисту
фінансових інтересів України та Європейського Союзу
на період до 2028 року та затвердження операційного
плану заходів з її реалізації у 2026—2028 роках**

1. Схвалити Національну стратегію протидії шахрайству та іншим порушенням для захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу на період до 2028 року, що додається.

2. Затвердити операційний план заходів з реалізації у 2026—2028 роках Національної стратегії протидії шахрайству та іншим порушенням для захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу на період до 2028 року, що додається.

3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади забезпечити:

своєчасне виконання операційного плану заходів, затвердженого цим розпорядженням, у межах і за рахунок видатків, передбачених у Державному бюджеті України на відповідний рік, та інших джерел, не заборонених законодавством;

подання щокварталу до 20 числа наступного місяця, починаючи з 2026 року, Державній аудиторській службі інформації про стан виконання операційного плану заходів, затвердженого цим розпорядженням.

4. Державній аудиторській службі забезпечити подання щороку до 1 травня, починаючи з 2027 року, Кабінетові Міністрів України звіту про хід реалізації Національної стратегії протидії шахрайству та іншим порушенням для захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу на період до 2028 року та його оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

Інд. 55

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 15 липня 2026 р. № 701-р

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ
протидії шахрайству та іншим порушенням для захисту
фінансових інтересів України та Європейського Союзу
на період до 2028 року

Загальна частина

Ця Стратегія визначає принципи, пріоритети та основні напрями державної політики у сфері протидії, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Цю Стратегію розроблено з метою посилення національної системи протидії, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, під час використання ресурсів ЄС, а також забезпечення належного обміну інформацією про такі порушення та притягнення винних осіб до відповідальності.

Метою Стратегії є забезпечення захисту фінансових інтересів України та ЄС шляхом розбудови ефективної, прозорої та гармонізованої національної системи протидії, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, включно з ефективним розслідуванням та притягненням до юридичної відповідальності за правопорушення.

Схвалення цієї Стратегії відповідає зобов'язанням, взятим Україною за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованою Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII “Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони” (далі — Угода про асоціацію), та іншим міжнародним договорам, укладеним між Україною та ЄС, положеннями яких регулюється питання захисту фінансових інтересів.

Частиною першою статті 459 розділу VI “Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством” Угоди про асоціацію визначено, що сторони здійснюють допомогу згідно з принципами належного фінансового управління та співробітничать у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС, як це визначено в додатку XLIII до зазначеної

Угоди. Сторони вживають ефективних заходів з метою запобігання та боротьби із шахрайством, корупцією та іншою нелегальною діяльністю, *inter alia* шляхом взаємної адміністративної допомоги та спільної правової підтримки у сферах, охоплених Угодою про асоціацію.

Одним із ключових інструментів забезпечення ефективного здійснення заходів із запобігання та протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, є визначення стратегічних цілей та напрямів діяльності, спрямованих на координацію зусиль заінтересованих суб'єктів, управління ризиками та подальшу гармонізацію національного законодавства з правом ЄС.

Вимога щодо боротьби із шахрайством та іншими порушеннями, які впливають на фінансові інтереси ЄС, схвалення на національному рівні стратегії захисту фінансових інтересів України та ЄС зумовлюється положеннями ключових директив та регламентів ЄС, які спрямовані на запобігання шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси ЄС, а саме:

Договору про функціонування Європейського Союзу (Консолідована версія від 30 березня 2010 р.), який встановлює зобов'язання ЄС і держав-членів боротися із шахрайством та вимагає застосування стримувальних і ефективних заходів проти шахрайства, еквівалентного захисту фінансових інтересів ЄС і національних інтересів, тісної співпраці між компетентними органами влади, зокрема Службою координації боротьби із шахрайством (Anti-fraud coordination service) (далі — AFCOS України) і Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), а також щорічного звітування;

Регламенту (ЄС, Євратом) № 883/2013 Європейського Парламенту та Ради від 11 вересня 2013 р. щодо розслідувань, проведених Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), та про скасування Регламенту (ЄС) № 1073/1999 Європейського Парламенту та Ради та Регламенту Ради (Євратом) № 1074/1999 (далі — Регламент (ЄС, Євратом) № 883/2013), який визначає повноваження Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) щодо проведення розслідувань і співпраці з державами-членами;

Директиви (ЄС) 2017/1371 Європейського Парламенту та Ради від 5 липня 2017 р. про боротьбу із шахрайством, що завдає шкоди фінансовим інтересам ЄС, шляхом застосування кримінального права (далі — Директива (ЄС) 2017/1371) що встановлює, зокрема, мінімальні правила щодо визначення порушень і санкцій у сфері захисту фінансових інтересів ЄС;

Регламенту (ЄС, Євратом) 2024/2509 Європейського Парламенту та Ради від 23 вересня 2024 р. про фінансові правила, що застосовуються до загального бюджету ЄС (далі — Регламент (ЄС) 2024/2509), який визначає

загальні принципи та механізми управління, виконання та контролю бюджету ЄС, включно із заходами із запобіганню шахрайству;

Регламенту (ЄС) 2018/1727 Європейського Парламенту та Ради від 14 листопада 2018 р. про Агентство ЄС з питань співпраці у сфері кримінального правосуддя (Євроюст) та про заміну і скасування Рішення Ради 2002/187/ЮВС, що визначає завдання, повноваження та організацію діяльності Євроюсту, а також встановлює засади співпраці Євроюсту з Європейською прокуратурою та іншими компетентними органами держав — членів ЄС у сфері протидії тяжким транскордонним злочинам, що впливають на фінансові інтереси ЄС;

Директиви (ЄС) 2019/1937 Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2019 р. про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства ЄС (далі — Директива (ЄС) 2019/1937), яка встановлює мінімальні стандарти щодо безпечних внутрішніх і зовнішніх каналів повідомлення про порушення, а також встановлює гарантії захисту осіб, які повідомляють про такі порушення (викривачів), від переслідування, дискримінації або інших негативних наслідків;

Регламенту (ЄС, Євратом) 2020/2092 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2020 р. про загальний режим умов для захисту бюджету ЄС, який встановлює механізм, спрямований на захист бюджету ЄС у разі порушення принципів верховенства права, які можуть впливати на належне фінансове управління та ефективне використання коштів бюджету ЄС, зокрема у контексті запобігання шахрайству та корупції;

Регламенту (ЄС) 2024/792 Європейського Парламенту та Ради від 29 лютого 2024 р. про запровадження інструменту Ukraine Facility (далі — Регламент (ЄС) 2024/792), який встановлює загальні вимоги до системи управління, контролю, моніторингу та захисту фінансових інтересів ЄС під час використання відповідних коштів, включно із заходами запобігання, виявлення та реагування на шахрайство та інші порушення.

Ця Стратегія враховує рекомендації, запропоновані державам — членам ЄС, висловлені в Стратегії ЄС щодо боротьби з шахрайством, Керівних принципах щодо національних стратегій боротьби з шахрайством від 2016 року, Керівних принципах для розробки національних стратегій боротьби з шахрайством у сфері європейських структурних та інвестиційних фондів від 2014 року, документі щодо кроків, які слід виконати для розроблення національної стратегії боротьби з шахрайством, — пілотний проект для структурних та інвестиційних фондів від 2015 року.

Відповідно до зазначених рекомендацій Стратегія базується на циклі боротьби із шахрайством як структурованому підході, що включає чотири етапи: запобігання, виявлення, розслідування та притягнення до відповідальності, а також усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС. Зазначений

цикл покладено в основу європейських антишахрайських стратегій, які повинні відповідати вимогам статті 325 Договору про функціонування Європейського Союзу.

З метою охоплення Стратегією сфер з найвищим рівнем ризику, програм допомоги, коштів фондів та інших ресурсів, що надаються Україні ЄС, проведено оцінку ризиків відповідно до методології оцінки ризиків шахрайства, викладеної у Керівних принципах щодо національних стратегій боротьби з шахрайством від 2016 року та Керівних принципах для розробки національних стратегій боротьби з шахрайством у сфері європейських структурних та інвестиційних фондів від 2014 року.

Під час оцінки застосовано методологічні підходи, що ґрунтуються на концепції “трикутника шахрайства” та передбачають ідентифікацію ризиків, оцінку їх ймовірності та потенційного впливу (низький, середній, високий рівень), а також визначення пріоритетності заходів реагування.

Під час оцінки враховано інформацію про резонансні порушення, задокументовані у 2024 і 2025 роках, результати заходів державного фінансового контролю (аудиту), звіти міжнародних організацій, офіційні повідомлення правоохоронних органів, а також висновки експертів програм міжнародної технічної допомоги та інших заінтересованих сторін.

З огляду на значний обсяг фінансових ресурсів, що надаються Україні в межах інструменту Ukraine Facility, оцінку ризиків здійснено з урахуванням особливостей використання таких коштів, зокрема для здійснення компенсаційних виплат, надання грантів суб'єктам господарювання через банківські установи та виконання програм відновлення.

Ризики шахрайства ідентифіковано із застосуванням інструментів, рекомендованих Керівними принципами щодо національних стратегій боротьби з шахрайством від 2016 року та Керівними принципами для розробки національних стратегій боротьби з шахрайством у сфері європейських структурних та інвестиційних фондів від 2014 року, зокрема аналізу попередніх випадків порушень (розслідування правоохоронних органів, результати ревізій тощо), індикаторів ризику (“червоних прапорців”) та звітів контролюючих органів. До таких індикаторів належать, зокрема, укладення договорів без конкурентних процедур, завищення вартості товарів, робіт чи послуг, відсутність належної конкуренції та незастосування передбачених законодавством або договором заходів реагування до виконавців у разі виявлення порушень.

Ключові ризики пов'язані насамперед із здійсненням публічних закупівель та використанням коштів у межах інструменту Ukraine Facility, зокрема тих, що спрямовуються на відновлення України та реалізуються в умовах окремих обмежень щодо публічності інформації під час дії правового режиму воєнного стану.

Під час ідентифікації ризиків враховано найбільш поширені схеми шахрайства та інших порушень, зокрема розкрадання коштів, завищення вартості договорів, зловживань під час реалізації проектів у сферах із підвищеним корупційним ризиком, зокрема в енергетиці, сфері відновлення та підтримки суб'єктів господарювання.

Оцінка ймовірності ризиків здійснювалася з урахуванням частоти виявлення відповідних порушень у 2024 і 2025 роках, зокрема повторюваних випадків шахрайства під час проведення закупівель. Оцінка впливу враховувала потенційні фінансові втрати, ризики невиконання поставлених завдань і функцій, а також можливий негативний вплив на рівень довіри ЄС до систем управління та контролю в Україні.

Загальний рівень ризику визначався шляхом поєднання оцінок ймовірності та впливу за трирівневою шкалою: низький (1—3 бали), середній (4—6 балів) та високий (7—9 балів).

За результатами пріоритезації ризиків рівень ризику шахрайства щодо використання ресурсів ЄС в Україні оцінено як підвищений, що зумовлено наслідками збройної агресії Російської Федерації проти України, значними обсягами міжнародної фінансової допомоги та наявністю додаткових факторів вразливості в умовах воєнного стану.

Зазначене зумовлює необхідність схвалення Стратегії, спрямованої на мінімізацію ідентифікованих ризиків, посилення спроможності державних інституцій щодо їх запобігання та виявлення, а також подальший розвиток системи захисту фінансових інтересів України та ЄС.

У цій Стратегії терміни “шахрайство”, “фінансові інтереси ЄС”, “ресурси ЄС”, “повідомлення про невідповідність”, “орган реалізації”, “суб'єкт взаємодії”, “суб'єкт реалізації” вживаються у значенні, наведеному в розділі VI “Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством” Угоди про асоціацію та її додатках, постанові Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1110 “Про запровадження національного механізму координації взаємодії органів державної влади з метою захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 33, ст. 1149) та інших актах, які встановлюють зобов'язання за міжнародними договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії,
і нормативно-правові акти, що діють у сфері захисту
фінансових інтересів України та ЄС

Україна як країна-кандидат на членство в ЄС, учасник програм і проектів ЄС та бенефіціар фінансової допомоги ЄС відповідно до взятих на себе міжнародних зобов'язань забезпечує формування та розвиток нормативно-правової та інституційної основи для належного захисту

фінансових інтересів України та ЄС. З цією метою держава впроваджує комплексну, дієву та ефективну систему запобігання, виявлення, розслідування та протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають або можуть вплинути на фінансові інтереси України та ЄС.

Така система повинна бути побудована, ґрунтуючись на положеннях *acquis* ЄС у сфері захисту фінансових інтересів ЄС, застосовуючи відповідні принципи та правові норми.

Захист фінансових інтересів України та ЄС набув для України особливого значення у зв'язку з безпрецедентним обсягом зовнішньої фінансової підтримки, що надається ЄС, зокрема в межах інструментів бюджетної підтримки, програм відновлення, макрофінансової допомоги та *Ukraine Facility*. Надання та використання таких коштів супроводжується підвищеними вимогами до ефективності системи управління і контролю, запобігання шахрайству, корупції, конфлікту інтересів, подвійного фінансування, нецільового використання коштів та інших порушень, що можуть завдати шкоди фінансовим інтересам України та ЄС.

Необхідність прийняття Стратегії зумовлена потребою у формуванні цілісної та узгодженої державної політики у сфері запобігання, виявлення, розслідування та реагування на шахрайство та інші порушення, що впливають на використання коштів ЄС, і національних публічних ресурсів, пов'язаних з їх адмініструванням. Йдеться не лише про реагування на вже вчинені порушення, а і про побудову системи раннього виявлення ризиків, належної координації між державними органами, своєчасного обміну інформацією, посилення аналітичної спроможності та впровадження єдиних підходів до оцінки ризиків і внутрішнього контролю.

Потреба у прийнятті Стратегії також впливає з європейських підходів до захисту фінансових інтересів ЄС. Відповідно до статей 310 та 325 Договору про функціонування Європейського Союзу ЄС держави-члени повинні протидіяти шахрайству та будь-якій іншій незаконній діяльності, що зачіпає фінансові інтереси ЄС, шляхом запровадження ефективних і стримувальних заходів захисту. Стаття 317 Договору про функціонування Європейського Союзу визначає, що Європейська Комісія виконує бюджет на засадах раціонального фінансового управління, а держави, залучені до управління коштами ЄС, повинні співпрацювати з Європейською Комісією для забезпечення законного, ефективного та належного використання таких ресурсів.

У системі ЄС захист фінансових інтересів забезпечується через поєднання превентивного, контрольного, адміністративного та кримінально-правового механізму. Важливими елементами цієї системи є діяльність Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), повноваження якого визначені Регламентом (ЄС) № 883/2013, а також функціонування Європейської прокуратури (EPPO), створеної на підставі статті 86 Договору про функціонування

Європейського Союзу та Регламенту Ради (ЄС) № 2017/1939 від 12 жовтня 2017 р. про імплементацію посиленої співпраці стосовно створення Європейської прокуратури (далі — Регламент (ЄС) 2017/1939) для розслідування та кримінального переслідування злочинів, що завдають шкоди фінансовим інтересам ЄС. Хоча Україна не є державою — членом ЄС і не бере участі в цих механізмах як учасник системи ЄС, розвиток національної системи захисту фінансових інтересів повинен враховувати відповідні європейські стандарти, особливо в умовах використання коштів ЄС та набуття Україною статусу держави-кандидата на вступ до ЄС.

Крім того, відповідно до фінансового законодавства ЄС держави, які беруть участь у використанні коштів ЄС, повинні вживати всіх необхідних законодавчих, регуляторних та адміністративних заходів для запобігання, виявлення та виправлення порушень і шахрайства, а також забезпечення ефективного функціонування систем управління і контролю. Для України це означає необхідність подальшого розвитку національної системи захисту фінансових інтересів з урахуванням нових викликів, пов'язаних із залученням і використанням значних обсягів коштів міжнародної допомоги та фінансової підтримки ЄС.

Існує фундаментальний та системний зв'язок між цією Стратегією та виконанням Україною контрольних показників (бенчмарків) у межах кластера 1 “Основи процесу вступу до ЄС”. Кластер 1 відкривається першим і залишається відкритим до завершення переговорного процесу про вступ до ЄС, а тому фактично виконує роль базового індикатора довіри до держави-кандидата з боку інституцій ЄС та держав-членів. У цьому контексті питання захисту фінансових інтересів ЄС безпосередньо пов'язується з оцінкою спроможності України забезпечувати належне управління коштами ЄС, їх прозоре використання, ефективний контроль, а також запобігання корупції, шахрайству та іншим порушенням.

Виконання контрольних показників у сферах судової реформи, боротьби з корупцією, фінансового контролю та функціонування демократичних інституцій становить одну з ключових передумов подальшого просування України в переговорному процесі з ЄС. Захист фінансових інтересів ЄС безпосередньо залежить від спроможності національної антикорупційної та правоохоронної системи забезпечувати виявлення, розслідування та притягнення до відповідальності за порушення, пов'язані з використанням коштів ЄС. Для інституцій ЄС, зокрема Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) та Європейської прокуратури (EPPO), важливим показником є не лише формальна наявність відповідних повноважень у національних органів, а і реальна інституційна спроможність системи захисту фінансових інтересів діяти ефективно, скоординовано та відповідно до європейських стандартів.

Окреме значення у цьому контексті має переговорний розділ 32 “Фінансовий контроль”, що входить до кластера 1 “Основи процесу вступу до ЄС”. Одним із контрольних показників у межах зазначеного розділу є приведення законодавства України у відповідність із *acquis* ЄС у сфері боротьби із шахрайством та іншими незаконними діями, що впливають на фінансові інтереси ЄС, забезпечення належного мандата та операційної спроможності національного координаційного органу з питань боротьби із шахрайством, а також впровадження ефективного національного механізму захисту фінансових інтересів ЄС. Саме у цьому контексті Стратегія повинна стати рамковим документом, який визначатиме державну політику, інституційну модель координації та основні напрями розвитку системи протидії, виявлення, розслідування та усунення наслідків незаконних дій, шахрайства, корупції та будь-якої іншої незаконної діяльності, що впливає на фінансові інтереси України та ЄС, включаючи конфлікти інтересів.

Таким чином, прийняття Стратегії є необхідним не лише для вдосконалення внутрішньої системи управління і контролю, а і для виконання Україною зобов’язань у межах євроінтеграційного процесу, формування довіри з боку ЄС до національної системи захисту фінансових інтересів та забезпечення подальшого доступу до фінансових інструментів ЄС. Належний прогрес у створенні ефективної системи захисту фінансових інтересів ЄС є важливою передумовою для сталого залучення та використання фінансової підтримки ЄС, у тому числі в межах інструментів відновлення, бюджетної підтримки та майбутнього доступу до ширшого фінансового механізму ЄС.

Держави — члени ЄС забезпечують створення та функціонування ефективних систем управління та контролю, що відповідають вимогам законодавства ЄС, з метою запобігання, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, які завдають шкоди фінансовим інтересам ЄС. Такі системи передбачають проведення перевірок уповноваженими органами, оцінку ризиків, моніторинг використання коштів та вжиття заходів реагування на виявлені порушення.

Важливою складовою захисту фінансових інтересів є своєчасне інформування Європейської Комісії про виявлені порушення та випадки підозри у шахрайстві та інших порушеннях відповідно до вимог законодавства ЄС, міжнародних договорів та інших документів, що регулюють співробітництво між Україною та ЄС у сфері управління та контролю за використанням коштів ЄС.

Належне виконання цього обов’язку безпосередньо залежить від спроможності національної системи управління і контролю своєчасно виявляти порушення, фіксувати їх, оцінювати пов’язані ризики та забезпечувати передачу повної і достовірної інформації до уповноважених органів та Європейської Комісії. Саме тому питання повідомлення про порушення нерозривно пов’язане з функціонуванням внутрішнього

контролю, побудовою ефективного механізму моніторингу та аналізу ризиків на всіх етапах використання коштів ЄС.

Вимогами законодавства ЄС передбачений обов'язок розпорядників коштів ЄС, суб'єктів реалізації програм і проектів ЄС, органів управління та контролю забезпечити функціонування внутрішнього контролю виконання бюджету ЄС та аналіз ризиків.

Так, у статті 36 Регламенту (ЄС) 2024/2509 закріплено, що відповідно до принципу належного фінансового управління бюджет виконується з дотриманням ефективного та результативного внутрішнього контролю, що відповідає кожному методу виконання, та згідно з відповідними галузевими правилами.

Внутрішній контроль у сфері управління та використання публічних коштів повинен функціонувати на всіх рівнях управління та забезпечувати досягнення цілей ефективності та результативності операцій, достовірності звітності, збереження активів та інформації, а також належного управління ризиками. Важливою складовою такого контролю є своєчасне запобігання, виявлення, усунення та реагування на порушення, зокрема шахрайство, корупцію, конфлікт інтересів і подвійне фінансування. Для цього система внутрішнього контролю повинна спиратися на ризик-орієнтований підхід, належний обмін інформацією між відповідальними органами, а також сучасні цифрові інструменти моніторингу, аналізу даних і виявлення ризикових операцій, у тому числі щодо кінцевих одержувачів та бенефіціарних власників коштів.

Для сприяння оцінці ризиків з метою відбору, присудження, фінансового управління, моніторингу, розслідування, контролю та аудиту, а також для ефективного запобігання, виявлення, виправлення та подальшого вжиття заходів до порушень, включно із шахрайством, корупцією, конфліктом інтересів та подвійним фінансуванням, повинні використовуватися лише ті показники ризику, які є об'єктивними, пропорційними, необхідними для оцінки ризику, а також базуватися на надійних джерелах даних та інформації і розроблятися для використання відповідно до загальних принципів захисту даних, включно з мінімізацією даних та обмеженням зберігання, які застосовуються до обробки персональних даних.

Правові засоби запобігання порушенням та виконання незаконних розпоряджень органами управління та контролю закріплено в частині третій статті 92 Регламенту (ЄС) 2024/2509.

Також згідно з частиною другою статті 74 Регламенту (ЄС) 2024/2509 уповноважена особа, делегована відповідно до статті 36 та мінімальних стандартів, прийнятих кожною установою ЄС, та з належним урахуванням ризиків, пов'язаних з управлінським середовищем та характером фінансованих дій, повинна запровадити організаційну структуру та системи внутрішнього контролю, що відповідають виконанню її обов'язків.

Відповідно до частини п'ятої статті 74 Регламенту (ЄС) 2024/2509 для запобігання помилкам та правопорушенням до надання дозволу на операції та для зменшення ризиків недосягнення цілей кожна операція підлягає щонайменше контролю *ex ante* стосовно операційних та фінансових аспектів операції на основі багаторічної стратегії контролю, що враховує ризики.

Вимоги щодо захисту фінансових інтересів ЄС шляхом виявлення ризиків, виключення та накладення фінансових санкцій встановлено статтею 137 Регламенту (ЄС) 2024/2509, яка передбачає, що для захисту фінансових інтересів ЄС Європейська Комісія створює та керує системою раннього виявлення та виключення.

Система раннього виявлення та виключення (EDES) — це механізм, створений Європейською Комісією у 2016 році для захисту фінансових інтересів ЄС та забезпечення належного фінансового управління відповідно до Регламенту (ЄС, Євратом) 2015/1929 Європейського Парламенту та Ради від 28 жовтня 2015 р. про внесення змін до Регламенту (ЄС, Євратом) № 966/2012 про фінансові правила, що застосовуються до загального бюджету ЄС, який оновлений Регламентом (ЄС) 2024/2509. Основними завданнями Системи раннього виявлення та виключення (EDES) є раннє виявлення ризиків, що загрожують фінансовим інтересам ЄС, шляхом ідентифікації ненадійних економічних операторів (компаній, організацій), виключення таких операторів із процедур закупівель, грантів, премій чи інших форм фінансування з бюджету ЄС, накладення фінансових санкцій (до 10 відсотків вартості контракту) та у серйозних випадках публікації інформації на офіційному веб-сайті Європейської Комісії про порушників для посилення стримуючого ефекту. Джерелами інформації для Системи раннього виявлення та виключення (EDES) є судові рішення, висновки Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), Європейської прокуратури (EPPO), Європейського суду аудиторів (ECA), національних органів аудиту та контролю.

З метою забезпечення належного захисту фінансових інтересів ЄС Європейська Комісія у 2014 році розробила Керівництво щодо оцінки ризиків шахрайства та впровадження ефективних і пропорційних заходів протидії йому. Керівництвом рекомендовано використовувати інформаційно-аналітичні інструменти для виявлення ризикових операцій, зокрема систему *Arachne*, призначену для оцінки ризиків, аналізу даних та підтримки контрольних заходів під час управління коштами ЄС. Крім того, передбачено впровадження заходів з підвищення обізнаності працівників щодо ризиків шахрайства та інших порушень, які можуть завдати шкоди фінансовим інтересам ЄС, а також забезпечення їх систематичного навчання з питань запобігання та протидії таким порушенням.

У Робочому плані реалізації Стратегії протидії шахрайству ЄС в 2023 році було передбачено:

подальший розвиток, просування та розширення використання поточної системи Arachne в Європейській Комісії та державах — членах ЄС, особливо завдяки підвищенню зручності для користувача та дослідженню можливостей взаємодії та синергії з іншими корпоративними ІТ-інструментами, а також національними базами даних;

продовження розроблення єдиної інтегрованої ІТ-системи (корпоративна Arachne) для аналізу даних і оцінки ризиків відповідно до Міжвідомчої угоди та Регламенту (ЄС) 2021/241 Європейського Парламенту та Ради від 12 лютого 2021 р. про створення Фонду відновлення та стійкості для поширення його використання на всіх учасників держав і всі режими управління. Зазначений Регламент ЄС передбачає інструмент фінансування, аналогічний інструменту Ukraine Facility.

Загальна мета зазначених положень нормативних актів права ЄС (acquis ЄС) та рекомендацій Європейської Комісії полягає в запровадженні культури протидії шахрайству та “нульової толерантності” до нього, економічно ефективного управління ризиками шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси ЄС, та впровадженні ефективних і пропорційних заходів протидії їм, що на практиці означає цілеспрямований і диференційований підхід для кожної програми та ситуації.

Окрема сфера аналізу ризиків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, пов’язана з публічними закупівлями. Проведена оцінка ризиків шахрайства засвідчила, що сфера закупівель є найбільш ризиковою, тому вона вимагає застосування правових засобів запобігання через удосконалення процесів, належну розбудову заходів контролю розпорядниками коштів та запровадження ефективних ІТ-інструментів раннього виявлення порушень тощо.

Закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII “Про публічні закупівлі” регламентує, зокрема, алгоритм моніторингу процедури публічних закупівель із застосуванням автоматичних індикаторів ризиків. Наказом Мінфіну від 27 вересня 2024 р. № 476 затверджено методику визначення автоматичних індикаторів ризиків, перелік автоматичних індикаторів ризиків та порядок застосування автоматичних індикаторів ризиків. Розрахунок автоматичних індикаторів ризиків здійснюється ризик-системою за допомогою програмного забезпечення, яке використовує алгоритми розрахунку згідно із заданими параметрами. На сьогодні електронна система закупівель налічує 11 автоматичних індикаторів ризиків.

Водночас обмежений обсяг даних у машинозчитуваному форматі, доступних в електронній системі закупівель, особливо на етапі проведення публічної закупівлі до укладення договору, а також недостатній рівень

інтеграції такої системи з державними інформаційно-комунікаційними системами та реєстрами істотно звужують можливості щодо своєчасного виявлення, аналізу та оцінки ризиків шахрайства та інших порушень, що можуть завдати шкоди фінансовим інтересам України та ЄС. Зокрема, значна частина інформації та документів, які подаються учасниками процедур публічних закупівель для підтвердження відповідності встановленим вимогам і самодекларування, надається у вигляді електронних копій оригіналів паперових документів, що унеможлиблює їх автоматизоване опрацювання та використання сучасних аналітичних інструментів, включаючи технології штучного інтелекту, для виявлення ознак потенційних порушень.

Застосування проактивних методів виявлення шахрайства, що шкодить фінансовим інтересам ЄС, фінансовими інституціями України та ЄС (Держаудитслужбою, Рахунковою палатою, Аудиторською радою щодо Ukraine Facility) і правоохоронними органами поєднується з використанням системи аналізу повідомлень у медіа та функціонуванням на їх офіційних веб-сайтах електронних інструментів, що забезпечують можливість повідомити про можливі порушення. Повідомити Держаудитслужбі як AFCOS України про виявлені порушення можна як на її офіційному веб-сайті шляхом заповнення електронної форми, гіперпосилання на яку розміщено на головній сторінці Служби, та на офіційних веб-сайтах суб'єктів взаємодії у розумінні положень Порядку реалізації механізму міжвідомчої взаємодії Держаудитслужби як Служби координації боротьби із шахрайством щодо організації взаємодії з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1110 “Про затвердження національного механізму координації взаємодії органів державної влади з метою захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 33, ст. 1149; 2024 р., № 84, ст. 5067), так і на порталі електронної системи закупівель за посиланням “Інформувати про порушення” у зв'язку з конкретною закупівлею, що було запроваджено на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1088 “Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи “Партнерство “Відкритий Уряд” у 2018—2020 роках”.

Отже, збільшення кількості даних у машинозчитуваному форматі в електронній системі закупівель створить передумови для запровадження нових автоматизованих індикаторів ризиків з метою своєчасного запобігання шахрайству та іншим порушенням, що можуть негативно впливати на фінансові інтереси України та ЄС.

Одне з провідних місць у системі запобігання та протидії шахрайству, корупції, конфлікту інтересів та подвійному фінансуванню та іншим порушенням, пов'язаним із використанням ресурсів ЄС, посідає інститут викривачів. Директива (ЄС) 2019/1937 передбачає запровадження

безпечних каналів повідомлення про порушення та забезпечення належного захисту осіб, які такі повідомлення подають. Удосконалення механізму роботи з викривачами та захисту осіб, які повідомляють про порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, потребують належної міжінституційної взаємодії та подальшого нормативно-правового врегулювання відповідних процедур на національному рівні.

Україні як державі-кандидату у члени ЄС належить забезпечити створення юридичними особами приватного та державного секторів, передусім в органах, залучених до реалізації угод між Україною та ЄС щодо використання фінансових ресурсів та послуг ЄС, каналів і процедур для внутрішнього та регулярного повідомлення про невідповідності та можливі порушення з метою реагування на такі порушення, що впливають на фінансові інтереси ЄС, мінімальні вимоги до яких окреслено в Директиві (ЄС) 2019/1937. Також Україні належить забезпечити доступ осіб, які здійснюють такі повідомлення, до заходів із підтримки та захисту, що визначені в наведеній Директиві, а також в Директиві (ЄС) 2016/1919 та Директиві 2008/52/ЄС. Крім того, Україні належить запровадити загальні мінімальні стандарти із забезпечення ефективного захисту викривачів у сферах політики, де виявлено потребу у посиленні правозастосування, а також встановити процедури для надання відповідної інформації Європейській Комісії, як це передбачено статтею 27 Директиви (ЄС) 2019/1937.

У Рамковій угоді між Україною та ЄС щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування ЄС для України згідно з інструментом Ukraine Facility, яка ратифікована Законом України від 6 червня 2024 р. № 3786-IX та набрала чинності для України з 20 червня 2024 р. (далі — Рамкова угода), особи, які повідомляють про можливі випадки незаконних дій, шахрайства, корупції та іншої незаконної діяльності, що впливає на фінансові інтереси ЄС, визначаються як “інформатори”, а в підпункті “с” пункту 5 статті 7 закріплено зобов’язання України “створити належні механізми захисту інформаторів”. Також у статті 9(3) Рамкової угоди встановлено, що “будь-яка особа або суб’єкт, включно з національними органами, які реалізують кошти ЄС згідно з інструментом Ukraine Facility, зобов’язані невідкладно повідомляти Аудиторській раді, Європейській Комісії та Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) будь-яку інформацію про можливі випадки незаконних дій, шахрайства, корупції та іншої незаконної діяльності, що впливає на фінансові інтереси ЄС, включаючи конфлікти інтересів, а також Європейській прокуратурі (EPPO) про будь-яку злочинну поведінку, що впливає на фінансові інтереси ЄС, і яка може підпадати під її компетенцію. З цією метою бажано, щоб вони використовували “єдине вікно”, надане Європейською Комісією. Будь-якій особі, що повідомляє Аудиторській раді, Європейській Комісії, Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) або Європейській прокуратурі (EPPO)

таку інформацію, повинен бути наданий захист від будь-якої форми помсти згідно із режимом захисту, передбаченим у Директиві (ЄС) 2019/1937 від 23 жовтня 2019 р., у разі потреби, або згідно з еквівалентним режимом захисту відповідно до законодавства України. AFCOS України повинна звітувати перед Європейською Комісією та Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) про виконання зазначеного зобов'язання.

З часу покладання на Держаудитслужбу у 2021 році повноважень здійснювати функції Національного контактного пункту з організації взаємодії з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) та до створення AFCOS України передано дев'ять повідомлень про невідповідність до Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) та разом проведено дві перевірки на місці. В межах обміну інформацією з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) Держаудитслужба як AFCOS України надіслала чотири повідомлення про невідповідність у 2024 році та 25 повідомлень про невідповідність за 2025 рік. Очікується, що кількість повідомлень про невідповідність зростатиме пропорційно освоєнню коштів ЄС, що надаються в межах інструменту Ukraine Facility та програм Interreg. Крім того, AFCOS України щокварталу інформує Європейське управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) про всі порушення, виявлені в межах інструменту Ukraine Facility, включно з тими, що були усунуті або перебувають у процесі усунення відповідно до вимог Рамкової угоди. Слід також зазначити, що на сьогодні близько 90 відсотків інформації про можливі ознаки шахрайства та інших порушень у межах інструменту Ukraine Facility надходять саме за результатами діяльності Держаудитслужби.

Водночас ефективність системи захисту фінансових інтересів України та ЄС залежить не лише від інституційної спроможності уповноважених органів виявляти, перевіряти та передавати інформацію про порушення, а і від наявності дієвого механізму раннього повідомлення про можливі факти шахрайства та інших порушень. Одним із таких механізмів є інститут викривачів, який забезпечує надходження інформації про потенційні порушення від працівників органів державної влади, підприємств, установ та організацій, а також від інших осіб, яким стали відомі відповідні факти у зв'язку з їх професійною, службовою, господарською чи іншою діяльністю. У цьому контексті належне нормативне-правове врегулювання статусу викривачів, гарантій їх захисту та предмета повідомлень, на які поширюється захист та відповідні гарантії, є одним з ключових елементів формування цілісної системи запобігання та протидії порушенням, що можуть завдавати шкоди фінансовим інтересам України та ЄС.

На сьогодні правовий захист викривачів врегульовано статтями 53—53⁷ Закону України “Про запобігання корупції”, відповідно до яких

викривачам надаються такі гарантії, як захист трудових прав, відшкодування витрат, право на безоплатну правову допомогу та винагороду за повідомлення про корупційні злочини. Водночас понятійна складова щодо інформації, яку може повідомляти викривач, охоплює лише відомості про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, а також інші порушення у межах дії Закону України “Про запобігання корупції”.

Отже, існує потреба в удосконаленні законодавства України з урахуванням вимог Директиви (ЄС) 2019/1937 щодо забезпечення правових гарантій захисту викривачів, які повідомляють про можливі випадки незаконних дій, шахрайства, корупції та інших порушень, що можуть впливати на фінансові інтереси ЄС, зокрема конфлікту інтересів, у тому числі з боку працівників та інших осіб, які сприяють виявленню таких порушень. Також потребує закріплення в законодавстві повноваження компетентного органу щодо запровадження правового механізму захисту викривачів.

З огляду на зазначене потребують посилення заходи із запобігання та виявлення шахрайства та інших порушень у напрямку впровадження цифрових інструментів аналізу та оцінки ризиків шахрайства, корупції, конфлікту інтересів та подвійного фінансування, інших порушень, а також запровадження відповідного механізму. Важливим є також підвищення рівня обізнаності всіх учасників системи захисту фінансових інтересів ЄС щодо кращих практик держав — членів ЄС з питань запобігання шахрайству, проведення *ex ante* (попереднього контролю) та *ex post* контролю (подальшого контролю за завершений період) для виявлення порушень з подальшим усуненням їх причин і наслідків та визначення механізму захисту викривачів.

Захист фінансових інтересів України та ЄС потребує комплексного підходу та повинен ґрунтуватися на унормованій і скоординованій та добре злагодженій взаємодії між національними компетентними органами, відповідними інституціями ЄС та державами — членами ЄС. Розслідування та притягнення до відповідальності є важливими етапами відповідної діяльності, що мають стримувальний ефект стосовно вчинення правопорушень у майбутньому, забезпечують невідворотність покарання та сприяють зменшенню фінансових втрат.

Додаток XLIII до Угоди про асоціацію передбачає, зокрема, що органи влади України та органи ЄС:

забезпечують розслідування та судовий розгляд справ про підозри або реальні випадки шахрайства, корупції чи будь-яких інших порушень, включно з конфліктом інтересів, згідно з національними процедурами контролю та відповідними процедурами в ЄС. У відповідних випадках Європейське управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству

(OLAF) може надавати допомогу компетентним органам України у проведенні таких розслідувань;

взаємодіють у негайній передачі будь-якої наявної інформації про підозри або реальні випадки шахрайства, корупції чи будь-яких інших порушень, включно з конфліктом інтересів, пов'язаних з використанням коштів ЄС, а також щодо звітування про заходи, вжиті у зв'язку з такими фактами.

У контексті реалізації Угоди про асоціацію Європейське управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) уповноважено проводити перевірки та інспекції на місцях з метою захисту фінансових інтересів ЄС від шахрайства та інших порушень на території України відповідно до Регламенту Ради (Євратом, ЄС) № 2185/96 від 11 листопада 1996 р. про виїзні перевірки та інспектування, які проводить Європейська Комісія для захисту фінансових інтересів ЄС від шахрайства та інших порушень. У разі проведення перевірок на місцях посадові особи Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) у разі потреби враховують норми законодавства України.

Європейське управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) готує і проводить перевірки та інспекції на місцях у тісному співробітництві з AFCOS України та іншими компетентними органами України у сфері протидії шахрайству. Органи влади України повинні бути поінформовані про об'єкт, мету та правові підстави для проведення перевірок та інспекцій, щоб вони могли надати необхідне сприяння. З цією метою посадові особи суб'єкта взаємодії можуть брати участь у перевірках та інспекціях на місцях.

Європейське управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) уповноважене передавати компетентним органам відповідних держав — членів ЄС інформацію, отриману під час зовнішніх розслідувань, з метою вжиття ними належних заходів відповідно до національного законодавства, а також судовим органам відповідної держави — члена ЄС інформацію, отриману Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) під час внутрішнього розслідування, стосовно фактів, які підпадають під юрисдикцію національного судового органу.

На запит Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) до прийняття рішення щодо відкриття розслідування, а також під час або після розслідування служби координації боротьби з шахрайством надають або координують необхідну допомогу Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) для ефективного виконання своїх завдань.

У Робочому звіті “Україна 2025” Європейської Комісії до Європейського парламенту, Ради, Європейського економічного і

соціального комітету та Комітету регіонів (Брюссель, 4 листопада 2025 р. SWD(2025) 759 фінал) зазначається, що національне законодавство частково узгоджене з *acquis* ЄС щодо захисту фінансових інтересів ЄС, та наголошується, що Україні все ще необхідно повністю узгодити своє національне законодавство з Директивою ЄС про боротьбу з шахрайством, що завдає шкоди фінансовим інтересам ЄС, шляхом застосування кримінального права, а також необхідно прийняти та впровадити до 2027 року Національну стратегію боротьби з шахрайством для захисту фінансових інтересів ЄС. Відповідно до статті 459 Угоди про асоціацію Україна повинна забезпечити приведення національного законодавства у відповідність з положеннями, викладеними в додатку XLIV до зазначеної Угоди, а саме Директиві (ЄС) 2017/1371. Внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України повинно встановити кримінальну відповідальність за незаконні дії з ресурсами ЄС та визначити органи досудового розслідування, відповідальні за розслідування кримінальних правопорушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, та унормувати порядок здійснення кримінального провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру в спеціальному порядку за кримінальні правопорушення, спрямовані проти фінансових інтересів України та ЄС.

З огляду на зазначене також потребує врегулювання на законодавчому рівні питання правового статусу Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) в Україні, запровадження правового механізму отримання інформації, що становить банківську таємницю, доступу до інформації, документів тощо — під час перевірок на місці Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF).

Захист фінансових інтересів ЄС є одним із головних питань, що є предметом правового регулювання Регламенту (ЄС) 2024/792 (розділ VI), який містить положення щодо забезпечення здійснення ефективного контролю за впровадженням інструменту *Ukraine Facility*, та визначає обов'язки, яких повинні дотримуватися Європейська Комісія та Україна. Стаття 33 зазначеного Регламенту деталізує зобов'язання, що вже знайшли своє відображення в Рамковій угоді, яка передбачає підтримку України у 2024—2027 роках загальним обсягом до 50 млрд. євро, а також повинні бути відображені в угодах про фінансування та позику, які включатимуть відповідні заходи для запобігання, виявлення та усунення наслідків шахрайства, корупції, конфлікту інтересів та подвійного фінансування, а також для вжиття судових заходів до повернення коштів, які були незаконно присвоєні, збір відповідних даних про одержувачів коштів за інструментом *Ukraine Facility* і права, які будуть надані Європейській Комісії, Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) і Європейській прокуратурі (EPPO), в установлених випадках.

Рамкова угода забезпечує дотримання правил щодо співпраці для захисту фінансових інтересів ЄС, встановлені у статті 129 Регламенту (ЄС) 2024/2509.

Відповідно до частини шостої статті 9 та частини шостої статті 11 Рамкової Угоди на додаток до заходів контролю згідно із статтею 7 зазначеної Угоди Європейська Комісія може здійснювати свої права, як передбачено у статті 129 (1) Регламенту (ЄС) 2024/2509, і проводити верифікації, ревізії, перевірки та аудити для цілей виконання Плану України, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 32, ст. 2035) (далі — План України), стосовно наявних заходів та їх ефективної реалізації для запобігання, виявлення, розслідування, усунення наслідків та повідомлення про незаконні дії, шахрайство, корупцію, конфлікт інтересів та подвійне фінансування, а також для ефективного розслідування та притягнення до відповідальності за правопорушення, які впливають на кошти, надані в межах інструменту Ukraine Facility; інформації та підтвердження задовільної реалізації якісних і кількісних заходів у запиті на виплати.

Надсилання оброблених повідомлень про порушення до Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) здійснювалося шляхом надсилання їх на спеціальну електронну адресу AFCOS України відповідно до вимог Адміністративної домовленості про співробітництво між Державною аудиторською службою та Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF). З червня 2025 р. визначено та підключено до системи управління невідповідностями (IMS) національного керівника системи управління невідповідностями (IMS), заступника керівника системи управління невідповідностями (IMS), керівника системи управління невідповідностями (IMS) та шість авторів інформації про невідповідність (IMS), яка відображається у системі управління невідповідностями. Система управління невідповідностями (IMS) розроблена для того, щоб держави — члени ЄС та країни-кандидати могли виконувати своє юридичне зобов'язання — повідомляти Європейській Комісії про невідповідності, пов'язані з витратами.

Після проходження відповідного навчання від Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) для призначених відповідальних працівників AFCOS України подання повідомлень про невідповідності буде здійснюватися через систему управління невідповідностями (IMS). Надалі потребуватиме поширення доступу до системи на суб'єктів взаємодії.

У Рамковій угоді посилено вимоги до архітектури та функціоналу національної системи боротьби із незаконними діями, шахрайством, корупцією, іншою незаконною діяльністю, включно з конфліктами

інтересів, що впливають на фінансові інтереси ЄС, а також з відмиванням грошей, фінансуванням тероризму, уникненням оподаткування, податковим шахрайством та ухиленням від сплати податків протягом усього періоду реалізації інструменту Ukraine Facility (пункт “d” статті 7(5) Рамкової угоди). Реалізація реформ у сфері управління публічними фінансами та боротьби з відмиванням грошей, передбачених Планом України, повинна також бути спрямована на досягнення зазначеної мети (стаття 9 (1) Рамкової угоди).

Прийняття Стратегії є продовженням цілеспрямованих дій, які Україна вже здійснила для забезпечення захисту фінансових інтересів України та ЄС.

З урахуванням зазначеного необхідність удосконалення нормативного підґрунтя та вже запроваджених процесів для функціонування національної системи захисту фінансових інтересів України та ЄС зумовлена рядом системних проблем, які посилюються в умовах воєнного стану в Україні, економічною нестабільністю та потребують комплексного розв’язання з урахуванням євроінтеграційних викликів та значних потоків зовнішньої фінансової допомоги на підтримку України, що зберігають тенденцію до подальшого зростання.

Ключовими викликами, що потребують першочергового розв’язання, є, зокрема:

відсутність нормативного закріплення за будь-яким державним органом повноважень щодо формування та координації державної політики у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС;

недостатня гармонізація національного законодавства з *acquis* ЄС (Директива (ЄС) 2017/1371, Регламент (ЄС) 2017/1939, Директива (ЄС) 2019/1937 тощо);

мережа державних органів, залучених до захисту фінансових інтересів ЄС (Anti-fraud coordination service Network) (далі — мережа AFCOS України), не охоплює всіх учасників відповідної системи, що призводить до недостатнього рівня координації між ними та відповідної взаємодії;

низький рівень обізнаності у суспільстві щодо процедур, процесів захисту фінансових інтересів України та ЄС, включно з посадовими особами державних органів, які є частиною системи захисту фінансових інтересів України та ЄС;

обмежені можливості щодо оцінки ризиків шахрайства, корупції, конфлікту інтересів та подвійного фінансування та інших порушень у сфері використання ресурсів ЄС через відсутність повноцінних інструментів ідентифікації та управління ризиками, зокрема цифрових платформ (аналогічних Arachne у державах — членах ЄС), а також системного запровадження індикаторів ризику (“червоних прапорців”) для грантів, компенсацій та інших форм фінансової допомоги;;

відсутність в Україні системи раннього виявлення та виключення (EDES), яка б забезпечувала виключення недобросовісних економічних операторів із процедур закупівель, грантів, допомог чи інших форм фінансування ЄС, адміністрування накладення фінансових санкцій та оприлюднення інформації про порушників для посилення стримуючого ефекту;

потреба у навчанні суб'єктів взаємодії та набутті ними досвіду роботи з системою управління невідповідностями (IMS), зокрема їх уповноважених працівників, та визначення типових повноважень таких працівників;

посилення ex-ante контролю у сфері закупівель шляхом розширення даних у машинозчитуваному форматі в електронній системі закупівель та запровадження інтеграцій з іншими ІТ-системами, реєстрами контролюючих органів, що дало б змогу запроваджувати алгоритми автоматичних індикаторів ризиків, спрямованих на виявлення ризиків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

збільшення охоплення ex-post аудитом систем управління і контролю, зокрема органами державного фінансового контролю, внутрішніми аудиторами;

низький рівень виявлення випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, під час освоєння ресурсів ЄС;

відсутність угод з Європейською прокуратурою (EPPO), відсутність форм звітності за результатами розслідування правоохоронними органами справ щодо порушень з ресурсами ЄС;

відсутність загальнодоступних та спеціалізованих програм навчання щодо запобігання шахрайству та іншим порушенням з ресурсами ЄС;

низький рівень повернення неправомірно сплачених коштів юридичним та фізичним особам приватного права;

відсутність ефективного механізму застосування санкцій до осіб, які є порушниками у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Правову основу захисту фінансових інтересів України та ЄС становлять нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, а також міжнародні договори, що визначають правові засади функціонування механізмів та інструментів фінансування ЄС, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, зокрема:

постанова Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1110 “Про запровадження національного механізму координації взаємодії органів державної влади з метою захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 33, ст. 1149);

постанова Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2024 р. № 1268 “Про запровадження системи управління та здійснення контролю за виконанням програм транскордонного, транснаціонального та міжрегіонального співробітництва Interreg та Interreg NEXT” (Офіційний вісник України, 2024 р., № 102, ст. 6526; 2025 р., № 53, ст. 3689);

постанова Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1318 “Деякі питання реалізації інструменту Ukraine Facility” (Офіційний вісник України, 2024 р., № 106, ст. 6741);

постанова Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 р. № 438 “Про затвердження Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)” (Офіційний вісник України, 2026 р., № 34, ст. 2309);

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII;

Рамкова угода між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом Ukraine Facility, ратифікована Законом України від 6 червня 2024 р. № 3786-IX;

Угода про фінансування програми URBACT IV CCI 2021TC16FFIR001, ратифікована Законом України від 1 травня 2025 р. № 4413-IX;

Угода про фінансування програми Interreg (Interreg VI-A) NEXT Польща — Україна, ратифікована Законом України від 9 травня 2024 р. № 3719-IX;

Угода про фінансування Дунайської регіональної програми (Interreg VI B), ратифікована Законом України від 9 травня 2024 р. № 3718-IX;

Угода про фінансування Програми Interreg (Interreg VI-A) NEXT “Румунія — Україна”, ратифікована Законом України від 9 травня 2024 р. № 3716-IX;

Угода про фінансування програми (Interreg VI-A) NEXT Угорщина — Словаччина — Румунія — Україна, ратифікована Законом України від 9 травня 2024 р. № 3717-IX;

Угода про фінансування Програми Interreg (Interreg VI-B) NEXT “Басейн Чорного моря”, ратифікована Законом України від 9 травня 2024 р. № 3715-IX;

Угода про фінансування програми Interreg (Interreg VI-C) Interreg Europe 2021-2027, ратифікована Законом України від 17 квітня 2025 р. № 4367-IX;

Угода між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу для співробітництва в галузі оподаткування “Fiscalis”, ратифікована Законом України від 29 червня 2023 р. № 3177-IX;

Угода між Україною та Європейським Союзом про участь України в “Митниці”, Програмі Союзу для співробітництва в митній сфері, ратифікована Законом України від 29 червня 2023 р. № 3176-IX;

Угода між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, з іншого боку, щодо участі України в програмі Європейського Союзу “Єдиний ринок” (2021—2027), ратифікована Законом України від 29 червня 2023 р. № 3175-IX;

Фінансова угода “Програма відновлення України III” між Україною та Європейським інвестиційним банком, ратифікована Законом України від 20 серпня 2024 р. № 3905-IX;

Угода між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС “Громадяни, рівність, права та цінності”, ратифікована Законом України від 9 травня 2024 р. № 3714-IX;

Угода між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України у програмі Союзу “Механізм “Сполучення Європи”, ратифікована Законом України від 21 листопада 2023 р. № 3469-IX;

Угода між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС LIFE — Програмі дій з довкілля та клімату, ратифікована Законом України від 20 вересня 2022 р. № 2590-IX;

Угода між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі “Креативна Європа” (2021—2027), ратифікована Законом України від 15 грудня 2021 р. № 1963-IX;

Угода між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу “Цифрова Європа” (2021—2027), ратифікована Законом України від 23 лютого 2023 р. № 2926-IX;

Угода між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України у напрямі “Зайнятість та соціальні інновації” (EaSI) Європейського соціального фонду Плюс (ESF+), ратифікована Законом України від 26 лютого 2026 р. № 4804-IX.

Аналіз поточного стану справ, тенденцій та обґрунтування необхідності розв’язання виявлених проблем

З метою узгодження підходів до взаємодії з Європейським управлінням з питань боротьби з шахрайством (OLAF) та Європейською прокуратурою (EPPO), координації органів виконавчої влади щодо виконання Угоди про асоціацію в Україні у 2017 році запроваджено національний механізм

координації взаємодії органів державної влади, спрямований на захист фінансових інтересів України та ЄС.

Запровадження такого механізму стало важливим кроком у формуванні системного підходу до протидії порушенням, що впливають на використання коштів ЄС, та забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у сфері фінансового контролю. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1110 “Про запровадження національного механізму координації взаємодії органів державної влади з метою захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу” утворено Міжвідомчу координаційну раду з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, визначено її склад та затверджено положення про її діяльність.

Розроблення зазначеного координаційного механізму забезпечило інституційну основу для міжвідомчої взаємодії у сфері запобігання, виявлення та протидії порушенням, що впливають на використання коштів ЄС в Україні, а також сприяло підвищенню узгодженості дій уповноважених органів.

У 2021 році повноваження на реалізацію функцій Національного контактного пункту з організації взаємодії з Європейським управлінням з питань боротьби з шахрайством (OLAF) та Європейським судом аудиторів (ECA) та здійснення організаційного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення діяльності Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, передано від МВС до Держаудитслужби.

У період до вересня 2024 р. Держаудитслужба пройшла шлях від Національного контактного пункту з організації взаємодії з Європейським управлінням з питань боротьби з шахрайством (OLAF), який був обмежений у своїх інструментах і виступав проміжним етапом розвитку взаємодії інституцій, до набуття правового статусу AFCOS України, яка забезпечує міжвідомчу взаємодію з метою боротьби із шахрайством з коштами ЄС, корупцією та будь-якими іншими порушеннями, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

У лютому 2024 р. Європейський Парламент та Рада ЄС прийняли Регламент (ЄС) 2024/792, яким запроваджено інструмент Ukraine Facility для покриття дефіциту фінансування України, забезпечення відновлення, реконструкції та модернізації держави, з одночасною підтримкою зусиль України у сфері реалізації реформ на шляху до вступу до ЄС, зокрема пов'язаних з посиленням механізму протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

У Рамковій угоді передбачено спеціальні вимоги щодо забезпечення механізму захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Запровадження в Україні інституційного механізму AFCOS України є результатом імплементації вимог ЄС щодо забезпечення ефективної співпраці та обміну інформацією з Європейським управлінням з питань боротьби з шахрайством (OLAF). Вимога щодо створення національних служб координації боротьби із шахрайством у державах — членах ЄС була закріплена як елемент системи захисту фінансових інтересів ЄС та є обов'язковою складовою *acquis* ЄС, а також поширюється на країни-кандидати в рамках процесу європейської інтеграції.

У контексті виконання зобов'язань України за Угодою про асоціацію, а також Рамковою угодою передбачено створення та функціонування національної служби координації боротьби із шахрайством для забезпечення незалежної та ефективної взаємодії з Європейським управлінням з питань боротьби з шахрайством (OLAF), включаючи обмін оперативною інформацією та координацію заходів із запобігання і протидії порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Постановою Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2024 р. № 1031 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 43 і від 25 жовтня 2017 р. № 1110” (Офіційний вісник, 2024 р., № 84, ст. 5067) уповноважено Держаудитслужбу здійснювати функції Служби координації боротьби із шахрайством з питань виконання розділу VI Угоди про асоціацію та додатків до неї, вимог статей 8, 9 Рамкової Угоди і організовувати взаємодію з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF).

Водночас постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1110 “Про запровадження національного механізму координації взаємодії органів державної влади з метою захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу” затверджено Порядок реалізації механізму міжвідомчої взаємодії Державної аудиторської служби як Служби координації боротьби із шахрайством щодо організації взаємодії з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF).

Зазначеним Порядком визначено організаційні та процедурні засади взаємодії уповноважених органів у межах національного механізму захисту фінансових інтересів України та ЄС, зокрема щодо обміну інформацією про можливі або встановлені факти порушень, включаючи шахрайство, корупцію та інші дії, що можуть впливати на фінансові інтереси ЄС, а також про випадки невідповідності у процесі реалізації програм і проектів, що фінансуються або співфінансуються ЄС.

Діяльність AFCOS України відповідає вимогам до функціонування, які передбачені в Регламенті (ЄС, Євратом) № 883/2013, із змінами, що внесені Регламентом (ЄС, Євратом) 2020/2223 Європейського Парламенту та Ради від 23 грудня 2020 р. про внесення змін до Регламенту (ЄС, Євратом)

№ 883/2013 щодо співпраці з Європейською прокуратурою та ефективності розслідувань Європейського управління з боротьби з шахрайством (OLAF).

Отже, протягом останніх років зроблено значні кроки щодо запровадження та розбудови системи захисту фінансових інтересів України та ЄС на національному рівні, зокрема шляхом прийняття законів та підзаконних нормативно-правових актів, що запровадили механізми та процеси протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, а саме:

зміцнено міжінституційну співпрацю шляхом посилення провідної ролі Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

закріплено відповідні повноваження Мінфіну у рамках виконання програм бюджетної підтримки, зокрема секторальної, що впроваджуються в Україні згідно з міжнародними договорами з ЄС про фінансування зазначених програм, а також залучення на безоплатній та безповоротній основі коштів у межах інших програм і проектів зовнішньої фінансової допомоги та залучення кредитних коштів ЄС, захисту фінансових інтересів України та ЄС;

удосконалено систему управління коштами ЄС та іншою міжнародною фінансовою допомогою, що надаються Україні, зокрема шляхом посилення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, а також впровадження механізму управління та контролю на рівні Національного координатора в межах інструменту Ukraine Facility;

надано повноваження Держаудитслужбі на виконання в Україні функцій AFCOS України та забезпечено її функціонування, зокрема інформування Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) у випадках, передбачених законодавством, та співпраця з ним для виконання повноважень на території України за його запитом;

розміщено на офіційному веб-сайті Держаудитслужби форму повідомлення про порушення з коштами ЄС для подання інформації про ознаки/факти шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

призначено уповноважених працівників суб'єктів взаємодії, на яких покладено функції із забезпечення співпраці з AFCOS України та які здійснюють передачу повідомлень про невідповідність;

посилено повноваження Рахункової палати із здійснення державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) у сфері використання коштів ЄС, зокрема: щодо використання коштів, отриманих до державного та/або місцевих бюджетів від іноземних держав, ЄС, іноземних фінансових установ, міжнародних організацій, донорських установ у вигляді кредитів (позик), грантів, допомоги; здійснення публічних закупівель; виконання

державних цільових програм, інвестиційних проектів, державного замовлення, надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок коштів державного бюджету; стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів; інших операцій, пов'язаних із надходженням коштів до державного бюджету та їх використанням;

визначено основні завдання БЕБ, зокрема: виявлення зон ризиків у сфері економіки шляхом аналізу структурованих і неструктурованих даних; оцінювання ризиків і загроз економічній безпеці держави, напрацювання способів їх мінімізації та усунення; забезпечення економічної безпеки держави шляхом запобігання, виявлення, припинення, розслідування кримінальних правопорушень, що посягають на функціонування національної економіки; збирання та аналіз інформації про правопорушення, що впливають на економічну безпеку держави, та визначення способів запобігання їх виникненню в майбутньому; виявлення та розслідування правопорушень, пов'язаних з отриманням та використанням міжнародної технічної допомоги;

встановлено в рамках реалізації інструменту Ukraine Facility відповідні повноваження Національного координатора (Мінекономіки) та органу аудиту (Мінфін) та закріплено чіткі вимоги щодо систем управління та контролю, зокрема щодо запобігання чотирьом ризикам (шахрайство, корупція, конфлікт інтересів та подвійне фінансування) на рівні відповідальних органів, що здійснюють реформи та інвестиції на виконання Плану України, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244;

укладено адміністративні домовленості про співробітництво між Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) та Держаудитслужбою, Офісом Генерального прокурора, Національним антикорупційним бюро, якими встановлені рамки співпраці між відповідними органами державної влади України відповідно до їх повноважень з метою захисту інтересів ЄС шляхом боротьби з шахрайством, корупцією та будь-якою іншою незаконною діяльністю.

Незважаючи на зазначене, потребує законодавчого врегулювання формування державної політики боротьби з шахрайством та іншими порушеннями щодо коштів ЄС для забезпечення сталої державної політики, ефективність якої повинна належним чином оцінюватися, зокрема європейськими партнерами. Необхідність структурованого підходу до формування державної політики у сфері протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси ЄС, обумовлена Угодою про асоціацію, іншими зобов'язаннями України, що випливають із міжнародних договорів з ЄС, та узгоджується з ініціативами щодо захисту фінансових інтересів ЄС, започаткованими на рівні ЄС. Водночас потребує розширення коло суб'єктів взаємодії, встановлення форм звітування та

унормування процесів залучення суб'єктів взаємодії до адміністративних розслідувань Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) у разі запиту такої інституції.

Також завдяки проведеному аналізу попередніх випадків порушень (розслідування правоохоронних органів, результати ревізій тощо), індикаторів ризику (“червоних прапорців”) та звітів контролюючих органів було виявлено ряд ризиків, які стримують розвиток національної системи захисту фінансових інтересів України та ЄС, яка повинна забезпечувати ефективний захист відповідно до вимог та рекомендацій ЄС.

Міжнародне співробітництво між компетентними органами держав — членів ЄС з питань боротьби з шахрайством з митними платежами та іншими порушеннями митних правил базується на положеннях Митного кодексу ЄС, затвердженого Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 952/2013 від 9 жовтня 2013 року.

1 жовтня 2022 р. Україна стала повноправним членом Конвенції про процедуру спільного транзиту, вчиненої 20 травня 1987 р. та яка набрала чинності для України, відповідно до Закону України від 30 серпня 2022 р. № 2555-IX “Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту” та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами, вчиненої 20 травня 1987 р. та яка набрала чинності для України, відповідно до Закону України від 30 серпня 2022 р. № 2554-IX “Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами”, і розпочала міжнародне застосування Нової комп'ютеризованої транзитної системи.

У 2023 році Україна приєдналася до Програми ЄС “Митниця”, що надає можливість користуватися усіма перевагами співробітництва щодо удосконалення ІТ-систем, обміну інформацією та кращими практиками між працівниками митних органів країн-учасниць. З метою наближення митного законодавства до права ЄС прийнято Закон України від 22 серпня 2024 р. № 3926-IX “Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу”, яким внесено ряд змін стосовно визначення видів порушень митних правил, що стало підставою для притягнення до адміністративної відповідальності та встановлення розміру адміністративних стягнень, а також внесені зміни, якими криміналізовано контрабанду товарів та контрабанду підакцизних товарів. Зазначені зміни та їх ефективне практичне застосування потребують посилення міжнародного співробітництва за допомогою технічних засобів електронних комунікацій, запровадження доступу до стандартизованих ІТ-систем Митного союзу ЄС.

Окремим напрямом протидії порушенням для захисту фінансових інтересів України та ЄС є боротьба з податковими правопорушеннями. У державах — членах ЄС адміністративне співробітництво у сфері прямого оподаткування здійснюється на основі Директиви Ради 2011/16/ЄС від

15 лютого 2011 р. про адміністративну співпрацю у сфері оподаткування та про скасування Директиви 77/799/ЄС. Зазначений акт забезпечує системний обмін податковою інформацією, координацію дій компетентних органів та використання спільних цифрових інструментів для виявлення і протидії податковим правопорушенням.

Протидія шахрайству з податком на додану вартість є спільною відповідальністю інституцій ЄС та держав — членів ЄС і ґрунтується на механізмах адміністративної співпраці та обміну інформацією. Важливу роль у цьому процесі відіграє мережа Eurofisc, створена відповідно до статті 33 Регламенту Ради (ЄС) № 904/2010 від 7 жовтня 2010 р. про адміністративну співпрацю та боротьбу з шахрайством у сфері податку на додану вартість, яка забезпечує оперативний обмін інформацією про транскордонні схеми шахрайства з податком на додану вартість та координацію спільних заходів реагування.

Україна бере участь у Програмі ЄС “Fiscalis”, що сприяє розвитку співробітництва у сфері оподаткування, посиленню інституційної спроможності податкових органів та впровадженню сучасних інформаційно-комунікаційних рішень. Участь у програмі створює передумови для поступової інтеграції до європейських підходів адміністрування податків, зокрема у частині обміну інформацією, управління податковими ризиками та розвитку цифрової інфраструктури.

У Регламенті Ради (ЄС) № 904/2010 від 7 жовтня 2010 р. про адміністративну співпрацю та боротьбу з шахрайством у сфері податку на додану вартість наголошується, що обов’язковою умовою успішної співпраці є електронне пересилання і зберігання інформації щодо правильного нарахування податку та контролю за податком на додану вартість. Співробітництво України з ЄС у сфері оподаткування є предметом регулювання глави 4 розділу V “Економічне та галузеве співробітництво” Угоди про асоціацію, відповідно до статті 351 якої сторони також посилюють і зміцнюють співробітництво, спрямоване на вдосконалення і розвиток податкової системи та податкових органів України, зокрема посилення потужностей збору і контролю, з окремим наголосом на процедурах відшкодування податку на додану вартість для уникнення накопичення заборгованості, забезпечення ефективного збору податків і посилення боротьби з податковим шахрайством, а також ухиленням від сплати податків. Отже, з метою протидії податковому шахрайству з податком на додану вартість податковим та митним органам України належить налагодити співробітництво та обмін досвідом у боротьбі з податковим шахрайством.

Розвиток діяльності Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, та реалізація положень розділу VI Угоди про асоціацію передбачають необхідність вивчення європейського досвіду, найкращих практик країн —

членів ЄС, аналіз законодавства ЄС та української законодавчої бази з метою розроблення концепцій функціонування AFCOS України та системного захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Важливим напрямом взаємодії з іншими державами — членами ЄС є обмін досвідом з вирішення питань щодо функціонування мережі AFCOS України, комунікацій між її членами, проведення не лише оперативних засідань, а і зустрічей з обговорення актуальних питань оновлення та застосування законодавства щодо протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, захисту прав викривачів.

Співробітництво повинно розвиватися як між компетентними органами України та держав — членів ЄС у сфері протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС під час використання ресурсів ЄС, так і з спеціально створеними незалежними органами цих держав із захисту викривачів.

Розвитку мережі AFCOS України та підвищенню ефективності діяльності з протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, можуть сприяти заходи з обміну кращим досвідом, спільні навчання, участь представників України в спільних щорічних зустрічах Мережі комунікаторів Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OAFCN), що спрямовані на зміцнення спільних зусиль і вдосконалення комунікаційних стратегій у боротьбі з шахрайством, яке зачіпає фінансові інтереси України та ЄС. Мережа об'єднує спеціалістів із зв'язку від оперативних партнерів Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) у державах-членах (тобто від органів митниці, правоохоронних органів, служб координації боротьби із шахрайством держав-членів та прокуратури). Вона відіграє ключову роль в інформуванні громадськості про загрозу шахрайства та інших порушень в усіх державах — членах ЄС, а також про спільні зусилля національних та європейських органів влади для боротьби з ними. Це ключова платформа для підвищення обізнаності та охоплення різних аудиторій щодо проблем шахрайства. Цілями Мережі комунікаторів Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OAFCN) є запобігання шахрайству шляхом постійного діалогу, посиленої співпраці та спільних комунікаційних ініціатив, які об'єднують комунікаторів з усіх європейських органів, що займаються питаннями боротьби з шахрайством.

Обов'язки України у сфері інформування та відкритості даних щодо реалізації програм і проектів ЄС впливають із положень статей 62 та 158 Регламенту (ЄС) 2024/2509. Серед вимог — незалежний зовнішній аудит, доступ громадськості до інформації на рівні, передбаченому правом ЄС, та відповідне щорічне фактичне оприлюднення результатів освоєння бенефіціарами коштів.

У пункті 32 Плану дій Європейської Комісії щодо стратегії боротьби із шахрайством на 2023 рік закріплено завдання “Захищати та розширювати можливості журналістів-розслідувачів як важливого джерела інформації про підозри в шахрайстві, зокрема, забезпечуючи наявність відповідного законодавства ЄС, у тому числі щодо стратегічних судових справ проти участі громадськості — форми корпоративного залякування, спрямованого на те, щоб залякати і змусити замовкнути опонентів, які не мають ресурсів, щоб захистити себе від заможних компаній) та свободи медіа (Європейський Акт про свободу медіа), і що компетентні органи держав мають вживати відповідних заходів для реалізації на практиці Рекомендації Європейської Комісії щодо стратегічних судових справ проти участі громадськості та щодо безпеки журналістів, одночасно фінансуючи проекти на підтримку журналістських розслідувань”.

Отже, важливим є створення комунікаційної мережі у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС для проведення інформаційних кампаній та обміну кращими практиками.

Інституції ЄС застосували та рекомендували використовувати державам-кандидатам на членство в ЄС концепцію внутрішнього контролю діяльності у сфері державного управління. Ця діяльність була пов’язана з потребою встановлення критеріїв ефективності, результативності, законності управління та бюджетування завдань.

Важливе значення для України як держави-кандидата має той факт, що уповноважені органи державної влади здійснюють управління, витрачання та контроль за витрачанням значних коштів ЄС. Генеральний директорат з питань бюджету Європейської Комісії розробив універсальну концепцію системи внутрішнього контролю, відому як державний внутрішній фінансовий контроль, яка рекомендована для впровадження всім країнам-кандидатам до ЄС.

Концепція інтегрує управлінську відповідальність, внутрішній контроль та внутрішній аудит. Її мета — гарантувати, що публічні ресурси використовуються економно, прозоро, ефективно, результативно та з дотриманням вимог законодавства.

Положення Плану України, зокрема в частині реформи 5 “Удосконалення систем аудиту та фінансового контролю”, передбачають вдосконалення систем аудиту та фінансового контролю.

Відповідно до частини першої статті 9 Рамкової угоди Україна повинна забезпечити, щоб відповідальні установи (органи реалізації) вдосконалили внутрішні процедури для запобігання та/або розслідування випадків шахрайства, корупції, відмивання грошей, фінансування тероризму, уникнення оподаткування, податкового шахрайства або ухилення від сплати податків, а також іншої незаконної діяльності, що зачіпає фінансові інтереси ЄС. Додаток С до неї визначає основні вимоги до української системи управління та контролю.

Розвиток системи концепції системи внутрішнього контролю відповідно до міжнародних стандартів і кращих практик щодо внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в державних органах передбачено Угодою про асоціацію та є однією з важливих умов вступу України до ЄС. Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 2024 р. № 677 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001 і від 12 грудня 2018 р. № 1062” (Офіційний вісник України, 2024 р., № 58, ст. 3427) внесено зміни, які спрямовані на ефективне управління та недопущення у діяльності відхилень, корупційних правопорушень, шахрайства або зловживань службовим становищем, забезпечення управлінської відповідальності та підзвітності керівника та працівників установи, яка ґрунтується на вимогах законодавства і стосується всієї діяльності установи.

Наведеними змінами визначено, що відхиленням є порушення або недотримання вимог законодавства, документів щодо порядку діяльності установи внаслідок дії, бездіяльності її посадових осіб, осіб, які перебувають у відносинах з установою (правових, договірних тощо), що призводить або може призвести до втрат бюджету через неотримання чи зменшення обсягу надходжень, збільшення суми видатків бюджету. Реагування на відхилення — запобігання, виявлення, інформування керівника установи про відхилення, їх усунення та усунення причин і умов, що сприяли їх виникненню.

Наказом Мінфіну від 20 серпня 2025 р. № 420 затверджено Методичні рекомендації щодо функціонування внутрішнього контролю у розпорядників бюджетних коштів, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери їх управління, з метою посилення управлінської відповідальності та підзвітності керівників за управління і розвиток установ, які є розпорядниками бюджетних коштів, розвиток практики управління ризиками та інтегрування в ключові управлінські процедури та процеси, реагування на відхилення, складення звітності з внутрішнього контролю тощо. Зазначені норми стосуються розпорядників бюджетних коштів усіх рівнів, зокрема як державного, так і місцевих бюджетів.

Залишається потреба в уточненні порядку надання інформації про виявлені невідповідності та порушення, які впливають на фінансові інтереси ЄС, уповноваженому працівнику, на якого покладено функцію щодо забезпечення співпраці із AFCOS України, шляхом визначення у відповідних нормативних актах щодо питань функціонування національної системи захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Із запровадженням механізму міжвідомчої взаємодії Держаудитслужби як AFCOS України щодо організації взаємодії з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) із суб'єктами взаємодії, до числа яких входять і правоохоронні органи, через

уповноважених працівників, на яких покладено функцію із забезпечення співпраці з AFCOS України, перед Україною постають завдання з належного оприлюднення інформації про протидію шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, відповідно до вимог права ЄС, та стан діяльності Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Ефективне виявлення і запобігання шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, вимагає кращої обізнаності громадськості про участь України в програмах (проєктах) ЄС, доступні канали для повідомлень про невідповідності (порушення), гарантії захисту викривачів, про реагування на виявлені факти, річні звіти про стан протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Важливо забезпечити належний зв'язок між компетентними органами влади України як у сфері управління коштами ЄС, так і у сфері боротьби із шахрайством та іншими порушеннями, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, і суб'єктами приватного сектору, неурядовими організаціями та громадянським суспільством загалом.

Вимоги щодо додержання принципу публічності використання коштів ЄС закріплено, зокрема, в статтях 12 та 16 Рамкової угоди, відповідно до якої Україна повинна забезпечити визнання походження коштів ЄС, публічність “у ході просування заходів та їх результатів, шляхом надання послідовної, дієвої та пропорційної цільової інформації для різних типів аудиторії, у тому числі для медіа та громадськості”. Такі заходи із забезпечення публічності, комунікацій, оприлюднення та поширення інформації повинні здійснюватися в доступному форматі та відповідати Вимогам щодо комунікації та забезпечення публічності зовнішніх дій ЄС, викладеним і опублікованим Європейською Комісією, у редакції, чинній на момент виконання заходів.

У стратегічній перспективі протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, необхідно досягти подальшого прогресу в розбудові адміністративного потенціалу та використанні нових інструментів виявлення таких порушень. Важливим завданням є вдосконалення внутрішніх процедур запобігання шахрайству, зокрема у сфері закупівель та надання грантів, а також посилення механізму запобігання, виявлення, реагування на ризики шахрайства. Окрему увагу слід приділити удосконаленню методик виявлення шахрайських практик та формуванню сталої культури запобігання шахрайству в діяльності органів державної влади та інших залучених інституцій.

Стратегія боротьби з шахрайством Європейської Комісії закликає її служби до подальшого розвитку співпраці з ключовими партнерами, такими як Європейське управління з питань запобігання зловживанням та

шахрайству (OLAF), продовжуючи базуватися на встановлених практиках обміну та обміну інформацією, зокрема з державами — членами та кандидатами.

Згідно з рекомендаціями Європейського суду аудиторів (ЕСА) державам-членам та кандидатам належить зробити оцінку ризиків шахрайства та інших порушень більш надійною та об'єктивною, зокрема шляхом залучення відповідних зовнішніх учасників до процесу.

Для того, щоб мати можливість вживати адекватних заходів протидії шахрайству та іншим порушенням, органи, пов'язані з управлінням і контролем коштів ЄС, повинні бути достатньо проактивними та використовувати сучасні інструменти аналітики даних для виявлення шахрайства.

Суб'єкти взаємодії потребують подальшого підвищення обізнаності щодо змін у праві ЄС, міжнародних зобов'язань України, а також кращих практик протидії шахрайству, напрацьованих у державах — членах ЄС та для держав — кандидатів. Особливу увагу слід приділяти ознайомленню з керівними документами та рекомендаціями, розробленими інституціями ЄС для посилення спроможності систем управління та контролю.

Зокрема, Європейською Комісією підготовлено інформаційні матеріали щодо типових схем шахрайства та відповідних індикаторів ризику, які можуть виникати у сфері здійснення структурних заходів. Зазначені матеріали спрямовані на підвищення рівня поінформованості держав — членів ЄС з метою посилення ефективності систем управління та контролю, а також удосконалення механізму запобігання і виявлення шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси ЄС та України. Також Європейською Комісією підготовлено ряд інших аналітичних документів і рекомендацій Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), Європейського суду аудиторів (ЕСА) та Європейської прокуратури (EPPO), спрямованих на вдосконалення відповідних адміністративних практик.

З метою посилення захисту фінансових інтересів України та ЄС, наближення законодавства України і механізму протидії шахрайству та іншим порушенням до стандартів ЄС Україна приєдналася до Програми ЄС щодо боротьби із шахрайством, яка розрахована на період з 2021 по 2027 рік. Програма передбачає надання підтримки у формі технічного оснащення, придбання програмного забезпечення, а також підвищення кваліфікації працівників органів фінансових розслідувань держав — учасниць. У межах виконання програми для держав-членів щороку організовується здійснення навчальних заходів та тренінгів, що спрямовані на обмін досвідом у сфері протидії шахрайству, впровадження кращих практик, удосконалення превентивного механізму тощо. На національному рівні доцільно забезпечити розвиток системи спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації з питань протидії шахрайству та іншим

порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, для працівників державних органів, залучених до виконання програм і проектів ЄС або виконання відповідних функцій у зазначеній сфері.

Незважаючи на викладене, інтенсивне оновлення законодавства, зокрема з метою наближення до права ЄС, висока плинність кадрів, зумовлена збройною агресією Російської Федерації проти України та введенням воєнного стану в Україні, скорочення персоналу, пов'язане з необхідністю оптимізації адміністративних витрат, а також динамічність економічного середовища зумовлюють виникнення потреби у безперервному професійному навчанні персоналу та залученні нових фахівців з відповідними компетенціями. Зазначені фахівці повинні володіти глибокими знаннями щодо функціонування ЄС та права ЄС, бути здатними до швидкої адаптації до нових умов, а також мати належну мотивацію до набуття та практичного застосування знань у сфері протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Відповідно виникає потреба у посиленні адміністративної спроможності шляхом організації теоретичного та практичного навчання, обміну досвідом, а також проведення ознайомчих візитів до інституцій ЄС та компетентних органів інших держав — членів ЄС, у яких вже є усталена практика функціонування AFCOS України, її мережі, зокрема уповноважених підрозділів і посадових осіб з питань протидії шахрайству та іншим порушенням, а також уповноважених працівників суб'єктів взаємодії.

Висока професійна компетентність та експертні знання є важливою передумовою ефективності діяльності компетентних органів у сфері виявлення, розслідування, усунення наслідків та реагування на факти шахрайства та інші порушення, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Також існує потреба у посиленні співпраці між органами, уповноваженими на протидію шахрайству та іншим порушенням, і закладами вищої освіти щодо розроблення та виконання програм підвищення кваліфікації працівників відповідних державних органів з питань протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС. Такі програми повинні охоплювати питання запобігання, виявлення, розслідування, усунення наслідків та реагування на такі факти, а також аналіз судової практики у зазначеній сфері.

Крім того, поряд із навчанням працівників спеціалізованих органів доцільним є регулярне проведення тематичних навчальних заходів для суб'єктів реалізації програм і проектів ЄС, а також посадових осіб органів, відповідальних за управління та здійснення контролю за використанням коштів ЄС.

Отже, розв'язання зазначених завдань потребує визначення стратегічних цілей, а також чіткого формування завдань і заходів на кожному етапі циклу протидії шахрайству.

Принципи реалізації Стратегії

Принципами реалізації Стратегії є:

нульова толерантність до шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

ризик-орієнтований підхід як основа запобігання шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, із використанням сучасних інструментів цифровізації;

міжвідомча та міжнародна координація дій, спрямованих на протидію, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

прозорість процесів та звітування;

підвищення кваліфікації та обізнаності всіх учасників системи циклу запобігання, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, а також адаптація до нових викликів;

співпраця між державними органами та громадянським суспільством, громадськими об'єднаннями для впровадження найкращих практик та методів захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Стратегічні цілі та показники їх досягнення, завдання,
спрямовані на досягнення поставлених цілей,
етапи їх виконання, очікувані результати

Стратегічна ціль 1. Створення інтегрованої та ефективної національної системи протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Завданнями, спрямованими на досягнення стратегічної цілі 1, є:

формування державної політики та удосконалення процесів механізму протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

наближення законодавства України до актів права ЄС (acquis ЄС) в частині захисту фінансових інтересів України та ЄС;

подальша розбудова інституційної спроможності AFCOS України, підвищення ефективності функціонування мережі протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС,

розв'язання практичних проблем, які виникають внаслідок виникнення таких порушень;

стандартизація та уніфікація процесів національної системи запобігання, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС під час використання ресурсів ЄС, а також забезпечення належного обміну інформацією про такі порушення та притягнення винних осіб до відповідальності.

Показники досягнення стратегічної цілі 1:

прийнято закони України, якими імплементуються положення з acquis ЄС (Регламентом (ЄС) 2024/2509, Директивою (ЄС) 2017/1371, Регламентом (ЄС) 2017/1939 тощо);

підготовлено та схвалено Міжвідомчою координаційною радою пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС;

підготовлено та надано до Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, аналітичну довідку із наданням пропозицій щодо внесення змін до законодавства;

підготовлено щорічний звіт про стан отриманих Службою координації боротьби із шахрайством та переданих до Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) повідомлень про невідповідність за попередній рік;

підготовлено та узгоджено внесок України до щорічного звіту Європейської Комісії про захист фінансових інтересів ЄС, який передано Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству, а також Європейській Комісії для включення до загального звіту ЄС;

оптимізовано діяльність Служби координації боротьби з шахрайством, здійснено заходи щодо укомплектування штату, затверджено наказом Держаудитслужби оновлене положення про Службу координації боротьби з шахрайством.

Стратегічна ціль 2. Ефективне запобігання шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, побудоване на оцінці ризиків.

Завданнями, спрямованими на досягнення стратегічної цілі 2, є:

підвищення ефективності діяльності органів державної влади з аналізу ризиків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, з метою недопущення невідповідностей та

виявлення шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема координація, обмін інформацією;

покращення заходів щодо запобігання шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема шляхом цифровізації, використання ІТ-інструментів для боротьби з шахрайством та інструментів аналізу даних, а також сприяння використанню інших проактивних методів їх виявлення.

Показники досягнення стратегічної цілі 2:

проведено аналіз ризиків шахрайства та інших порушень та внесено зміни до відповідних актів у межах інструменту Ukraine Facility;

передано щорічні звіти про стан організації та функціонування внутрішнього контролю органу аудиту та Держаудитслужбі для проведення аналізу;

переглянуто та удосконалено автоматичні ризик-індикатори в електронній системі закупівель, запроваджено “червоні прапорці” для не менш як 90 відсотків грантів.

Стратегічна ціль 3. Ефективне виявлення випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Завданнями, спрямованими на досягнення стратегічної цілі 3, є:

оптимізація діяльності органами реалізації та суб'єктами взаємодії щодо повідомлення про шахрайство та інші порушення, що впливає на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема на регіональному та місцевому рівні, шляхом запровадження загальних правил і методичних вказівок щодо виявлення шахрайства та інших порушень, що впливає на фінансові інтереси України та ЄС, а також удосконалення процедури звітування, включаючи розроблення блок-схем для подання, обробки та передачі повідомлень про підозри у вчиненні відповідних порушень;

ефективне адміністративне та кримінальне провадження за випадками шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, та застосування інших заходів впливу;

удосконалення систем внутрішнього контролю та аудиту, підвищення ефективності діяльності зовнішніх аудиторів з метою виявлення випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема шляхом впровадження тестів (процедур) виявлення шахрайства;

посилення співпраці між суб'єктами взаємодії, AFCOS України, а також із суб'єктами приватного сектору, неурядовими організаціями та медіа, спрямоване на підвищення рівня обізнаності з питань протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема щодо їх виявлення та належного повідомлення;

розширення оперативної співпраці з Європейською Комісією, Аудиторською радою Ukraine Facility, Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), Європейською прокуратурою (EPPO), Європейським судом аудиторів (ECA) з метою підвищення ефективності виявлення випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

удосконалення механізму роботи з викривачами та захисту осіб, які повідомляють про шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

проведення інформаційних кампаній, організація проведення публічних форумів, прес-конференцій, семінарів тощо, призначених для широкої громадськості, з питань, що стосуються протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

оприлюднення AFCOS України узагальненого річного звіту про стан протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Показники досягнення стратегічної цілі 3:

прийнято наказ Держаудитслужби щодо удосконалення процесу повідомлення про шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема на регіональному та місцевому рівні;

прийнято наказ Держаудитслужби щодо супроводження проведення адміністративних розслідувань (перевірок на місцях та інспектувань) Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF);

надіслано Кабінетові Міністрів України аналітичну довідку за результатами опрацювання пропозицій;

прийнято наказ Держаудитслужби щодо удосконалення методології тестів щодо застосування заходів контролю за ризиками шахрайства та інших порушень у межах інструменту Ukraine Facility;

проведено зустрічі та прийнято рішення, спрямовані на усунення проблем функціонування системи запобігання, виявлення, повідомлення та усунення наслідків можливих випадків шахрайства та інших злочинів, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

проведено інформаційну кампанію, зокрема публічні форуми, прес-конференції, семінари тощо відповідно до плану комунікацій;

оприлюднено річний звіт на веб-сайті Держаудитслужби.

Стратегічна ціль 4. Взаємодія між AFCOS України, правоохоронними органами, органами судової та державної влади для розслідування та

притягнення до відповідальності за шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Завданнями, спрямованими на досягнення стратегічної цілі 4, є:

посилення міжінституційного співробітництва з метою підвищення ефективності розслідування випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, забезпечення застосування санкцій та відшкодування завданих збитків;

посилення співпраці органів державної влади щодо усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, застосування заходів впливу та притягнення винних осіб до юридичної відповідальності.

Показники досягнення стратегічної цілі 4:

проведено не менш як дві координаційні зустрічі щодо підвищення ефективності розслідування;

підготовлено та надано аналітичну довідку до Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС.

Стратегічна ціль 5. Посилення інституційної спроможності національних органів та інституцій для ефективного усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС (включно із звітуванням про виявлені випадки та поверненням неправомірно сплачених коштів).

Завданнями, спрямованими на досягнення стратегічної цілі 5, є:

підготовка пропозицій щодо можливих варіантів удосконалення процедур розслідування, притягнення винних осіб до відповідальності та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

запровадження та розвиток електронного звітування з використанням системи управління невідповідностями (IMS);

підвищення рівня професійної підготовки та забезпечення кадрової спроможності та стабільності у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС;

налагодження співпраці та обміну інформацією з компетентними органами держав — членів ЄС щодо захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Показники досягнення стратегічної цілі 5:

проведено зустрічі для обміну досвідом та сформовано перелік пропозицій щодо можливих варіантів удосконалення процедур розслідування, притягнення винних осіб до відповідальності та усунення

наслідків шахрайства та інших порушень, що можуть бути адаптовані для впровадження на національному рівні;

підготовлено та надіслано аналітичну довідку Кабінетові Міністрів України щодо правових засад функціонування Системи раннього виявлення та виключення (EDES) з пропозиціями для запровадження Системи раннього виявлення та виключення (EDES) на національному рівні;

створено перелік органів, які здійснюють управління або контроль коштів ЄС та можуть виявляти порушення/невідповідності та шахрайство, що оприлюднено на офіційному веб-сайті Держаудитслужби та надіслано Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF);

результати кримінальних розслідувань щодо шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, вносяться в систему управління невідповідностями (IMS);

надано результати аналізу та оцінки використання даних системи управління невідповідностями (IMS) на національному рівні для посилення запобігання та проактивного виявлення порушень/невідповідностей та шахрайства до Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС;

створено мережу навчання з питань боротьби з шахрайством;

розроблено річний план та здійснюється моніторинг його виконання та проведено не менш як одну навчальну сесію для суб'єктів взаємодії;

не менше 150 осіб пройшли навчання з питань боротьби з шахрайством;

проведено не менше двох зустрічей щороку з компетентними органами держав — членів ЄС щодо захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Очікувані результати реалізації Стратегії за етапами циклу протидії шахрайству:

запобігання — підвищено обізнаність громадськості щодо дій органів державної влади із захисту фінансових інтересів України та ЄС, усі установи, залучені до захисту фінансових інтересів, працюють разом для досягнення результату, що сприяє усуненню ризиків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, нормативно-правові акти містять правові норми, спрямовані на запобігання виникненню ризиків шахрайства з ресурсами ЄС;

виявлення — працівники відповідальних органів, які управляють та використовують ресурси ЄС, мають доступ до ефективних інструментів виявлення шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, та забезпечують швидкий і належний обмін інформацією з компетентними органами;

розслідування та притягнення до відповідальності — забезпечено оптимізацію діяльності AFCOS України та розроблено пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності слідчої діяльності правоохоронних органів;

усунення — забезпечено оптимізацію процедур стягнення, коригувальних заходів (стягнень) та повернення неправомірно сплачених коштів.

Реалізація Стратегії здійснюється на підставі операційного плану заходів з її реалізації, який включає заходи за кожною стратегічною ціллю. Досягнення кожної стратегічної цілі Стратегії оцінюється через обсяг здійснених заходів та досягнення очікуваних індикаторів виконання. Операційний план заходів з реалізації Стратегії може бути змінено за результатами щорічної оцінки результатів реалізації Стратегії.

Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових та інших ресурсів, необхідних для реалізації Стратегії

Фінансове, матеріально-технічне і кадрове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, затверджених на відповідний рік, а також коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних організацій, інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяги фінансування завдань з реалізації Стратегії визначатимуться на основі пропозицій центральних органів виконавчої влади, що є державними замовниками відповідних державних програм, з урахуванням бюджетних призначень головних розпорядників бюджетних коштів за бюджетними програмами, визначеними в Державному бюджеті України на відповідний рік, та уточнюватимуться щороку відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік та Бюджетної декларації з урахуванням наявних бюджетних можливостей.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Організаційне забезпечення та моніторинг реалізації Стратегії здійснюється Держаудитслужбою за участю міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Стратегія реалізується шляхом виконання операційного плану заходів, який містить заходи, спрямовані на досягнення стратегічних цілей.

Держаудитслужба аналізує та узагальнює інформацію міністерств, інших центральних органів виконавчої влади про стан виконання операційного плану заходів, яка подається щокварталу до 20 числа наступного місяця, починаючи з 2026 року, за результатами опрацювання

зазначеної інформації готує узагальнений звіт про хід реалізації Стратегії, який подає щороку до 1 квітня на розгляд Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, починаючи з 2027 року, надсилає Кабінетові Міністрів України після схвалення нею та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті.

Під час підготовки щороку узагальненого звіту Держаудитслужбою проводиться оцінка досягнення цілей Стратегії, за результатами якої формуються пропозиції щодо подальшого здійснення заходів за відповідними стратегічними цілями, зокрема щодо внесення змін до цієї Стратегії.

У разі несвоєчасного виконання операційного плану заходів відповідальні за виконання міністерства, інші центральні органи виконавчої влади повідомляють Держаудитслужбі про підстави та причини несвоєчасного виконання та/або нездійснення відповідних заходів. У разі потреби зазначені суб'єкти подають Держаудитслужбі пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та/або операційного плану заходів.

До підготовки щорічного звіту про хід реалізації Стратегії можуть бути залучені, зокрема, громадські об'єднання та наукові установи.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 15 липня 2026 р. № 701-р

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН
заходів з реалізації 2026—2028 роках Національної стратегії протидії
шахрайству та іншим порушенням для захисту фінансових інтересів
України та Європейського Союзу на період до 2028 року

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
Стратегічна ціль 1. Створення інтегрованої та ефективної національної системи протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС				
1. Формування державної політики та удосконалення процесів механізму протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	1) розроблення та супроводження Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу”	Мінфін Держаудитслужба	до прийняття Закону України	прийняття Закону Верховною Радою України
	2) розроблення та супроводження Закону України “Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України за незаконні дії з	БЕБ	до прийняття Закону України	прийняття Закону Верховною Радою України

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	коштами або активами бюджетів Європейського Союзу” 3) проведення засідань Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС (далі — Міжвідомча координаційна рада), щодо обговорення та розроблення проектів актів з питань, що стосуються протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС	Держаудитслужба	2026—2028 роки	підготовлено та схвалено Міжвідомчою координаційною радою пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС
2. Наближення законодавства України до актів права ЄС (acquis ЄС) в частині захисту фінансових інтересів України та ЄС	проведення аналізу правових засад механізму запобігання шахрайству, боротьби з ним та іншими порушеннями, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, з метою вдосконалення зазначеного механізму відповідно до цілей захисту	Держаудитслужба	2026 рік	підготовлено та надано до Міжвідомчої координаційної ради аналітичний звіт з пропозиціями щодо шляхів та заходів реагування та/або усунення виявлених ризиків

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	фінансових інтересів України та ЄС			та порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС
3. Подальша розбудова інституційної спроможності Служби координації боротьби із шахрайством (далі — AFCOS України), підвищення ефективності функціонування мережі протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, розв'язання практичних проблем, які постають внаслідок виникнення таких порушень	1) забезпечення інституційного розвитку AFCOS України, зокрема шляхом удосконалення організації її діяльності	Держаудитслужба	IV квартал 2026 р.	оптимізовано діяльність Служби координації боротьби з шахрайством, здійснено заходи щодо укомплектування штату, затверджено наказом Держаудитслужби оновлене положення про Службу координації боротьби з шахрайством
	2) проведення аналізу практичних проблем, пов'язаних із застосуванням Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, інших законів та	БЕБ Держаудитслужба	II квартал 2027 р.	підготовлено та надано до Міжвідомчої координаційної ради аналітичну довідку із наданням пропозицій щодо

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
4. Стандартизація та уніфікація процесів національної системи запобігання, виявлення, розслідування та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, під час використання ресурсів ЄС, а також забезпечення належного обміну інформацією про такі порушення та	підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють питання кримінальної відповідальності за шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, і формування пропозицій щодо їх розв'язання шляхом розроблення проектів відповідних актів, внесення змін до них 1) опрацювання та проведення аналізу повідомлень про невідповідність отриманих Службою координації боротьби із шахрайством в межах міжвідомчої взаємодії в установленому законодавством порядку	Держаудитслужба	до 1 квітня 2027 р.	внесення змін до законодавства підготовлено щорічний звіт про стан отриманих Службою координації боротьби із шахрайством та переданих до Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) повідомлень про

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
притягнення винних осіб до відповідальності	2) розроблення внеску України до щорічного звіту Європейської Комісії про захист фінансових інтересів ЄС	Держаудитслужба	2026—2028 роки	невідповідність за попередній рік підготовлено та узгоджено внесок України до щорічного звіту Європейської Комісії про захист фінансових інтересів ЄС, передано Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), а також Європейській Комісії для включення до загального звіту ЄС
Стратегічна ціль 2. Ефективне запобігання (Prevention) шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, побудоване на оцінці ризиків				
5. Підвищення ефективності діяльності органів державної влади з аналізу ризиків шахрайства	1) підвищення ефективності діяльності з аналізу ризиків шахрайства та інших порушень, які впливають на	Держаудитслужба Мінфін внутрішні аудитори	2026—2027 роки	проведено аналіз ризиків шахрайства та інших порушень та внесено зміни до

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, з метою недопущення невідповідностей та виявлення шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема координація, обмін інформацією	фінансові інтереси України та ЄС, зокрема здійснення обміну досвідом щодо управління ризиками 2) передача щорічних звітів про стан організації та функціонування внутрішнього контролю органу аудиту та Держаудитслужбі для системи ризик-орієнтованого відбору у межах інструменту Ukraine Facility (за запитом)	відповідальних органів у межах інструменту Ukraine Facility (за згодою) Мінфін Держаудитслужба відповідальні органи у межах інструменту Ukraine Facility	2026—2028 роки	відповідних актів у межах інструменту Ukraine Facility передано щорічні звіти про стан організації та функціонування внутрішнього контролю органу аудиту та Держаудитслужбі для проведення аналізу
6. Покращення заходів щодо запобігання шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема шляхом цифровізації, використання ІТ-інструментів для боротьби з шахрайством та інструментів аналізу даних, а також сприяння	1) підтримка функціонування електронного “єдиного вікна”, телефонних “гарячих ліній” та інших каналів повідомлення про шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	Держаудитслужба	2026—2028 роки	забезпечено функціонування електронного “єдиного вікна” (опрацювання повідомлень про невідповідність і звітування Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
використанню інших проактивних методів їх виявлення	2) проведення консультацій з компетентними органами ЄС щодо застосування інструментів системи Arachne на національному рівні та прийняття рішень щодо розроблення технічного завдання на його впровадження	Держаудитслужба	II квартал 2027 р.	шахрайству (OLAF) та удосконалення (за потреби) форми подання повідомлень на офіційному веб-сайті AFCOS України (Держаудитслужби) проведено консультації з компетентними органами ЄС та розроблено концептуальну записку щодо застосування інструментів системи Arachne в Україні, представлено її на засіданні Міжвідомчої координаційної ради з аналізом результатів консультацій та

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	3) проведення аналізу взаємосумісності системи Arachne з іншими ІТ-інструментами та сферою електронної комунікації, запроваджено нові автоматичні індикатори ризиків, які використовує Держаудитслужба для проведення моніторингу закупівель, та розроблено ризик-індикатори для контролю грантів	Держаудитслужба державне підприємство “Прозорро” (за згодою) Мінфін Мінекономіки	IV квартал 2027 р.	пропонованими варіантами рішень щодо впровадження системи Arachne в України переглянуто та удосконалено автоматичні ризик-індикатори в електронній системі закупівель запроваджено “червоні прапорці” для не менш як 90 відсотків грантів
Стратегічна ціль 3. Ефективне виявлення (Detection) випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС				
7. Оптимізація діяльності органами реалізації та суб'єктами взаємодії щодо повідомлення про шахрайство та інші порушення, що впливає на фінансові інтереси України	розроблення та подання акта щодо удосконалення процесу повідомлення про шахрайство та інші порушення, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема на регіональному та	Держаудитслужба	IV квартал 2026 р.	прийнято наказ Держаудитслужби

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
та ЄС, зокрема на регіональному та місцевому рівні, шляхом запровадження загальних правил і методичних вказівок щодо виявлення шахрайства та інших порушень, що впливає на фінансові інтереси України та ЄС, а також удосконалення процедури звітування, включаючи розроблення блок-схем для подання, обробки та передачі повідомлень про підозри у вчиненні відповідних порушень	місцевому рівні, розроблення та запровадження загальних правил і методичних вказівок щодо виявлення шахрайства та інших злочинів, а також удосконалення процедури звітування, включаючи розроблення блок-схеми для подання, обробки та передачі повідомлень про підозри у вчиненні відповідних порушень			
8. Ефективне адміністративне та кримінальне провадження за випадками шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, та застосування інших заходів впливу	регламентовано процедури щодо супроводження проведення адміністративних розслідувань (перевірок на місцях та інспектувань) Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF)	Держаудитслужба Офіс Генерального прокурора (за згодою) БЕБ	IV квартал 2026 р.	прийнято наказ Держаудитслужби

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
9. Удосконалення систем внутрішнього контролю та аудиту, підвищення ефективності діяльності зовнішніх аудиторів з метою виявлення випадків шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, зокрема шляхом впровадження тестів (процедур) виявлення шахрайства	1) проведення комплексного аналізу можливості внесення змін до нормативно-правових актів щодо запобігання та виявлення порушень, що виникають у межах інструменту Ukraine Facility, а також проведення перевірки дотримання законодавства під час його реалізації	Держаудитслужба Мінекономіки Мінфін відповідальні органи у межах інструменту Ukraine Facility експерти (за згодою)	IV квартал 2026 р.	надіслано Кабінетові Міністрів України аналітичну довідку за результатами опрацювання пропозицій
	2) удосконалення методології тестів щодо здійснення заходів контролю за ризиками шахрайства та інших порушень у межах інструменту Ukraine Facility	Держаудитслужба Мінфін	IV квартал 2026 р.	прийнято наказ Держаудитслужби
10. Посилення співпраці між суб'єктами взаємодії, AFCOS України, а також із суб'єктами приватного сектору, неурядовими організаціями та медіа, спрямоване на підвищення рівня обізнаності з питань протидії шахрайству та іншим порушенням, які впливають на фінансові	розроблення та поширення інформаційних матеріалів щодо способів виявлення та повідомлення про шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	Держаудитслужба громадські об'єднання (за згодою)	2026—2028 роки	розроблено та поширено інформаційні матеріали

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
інтереси України та ЄС, зокрема щодо їх виявлення та належного повідомлення 11. Розширення оперативної співпраці з Європейською Комісією, Аудиторською радою Ukraine Facility, Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), Європейською прокуратурою (EPPO), Європейським судом аудиторів (ECA) з метою підвищення ефективності виявлення випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	1) проведення зустрічей з питань розв'язання проблем функціонування системи запобігання, виявлення, повідомлення та усунення наслідків можливих випадків шахрайства та інших злочинів, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	Держаудитслужба Мінекономіки Мінфін	щокварталу протягом 2026—2027 років	проведено зустрічі та прийнято рішення, спрямовані на усунення проблем функціонування системи запобігання, виявлення, повідомлення та усунення наслідків можливих випадків шахрайства та інших злочинів, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	2) проведення робочих зустрічей та налагодження співпраці з Європейською прокуратурою (EPPO) (за згодою) з метою підвищення ефективності виявлення випадків шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС	Офіс Генерального прокурора (за згодою) Держаудитслужба	IV квартал 2026 р.	укладено угоду про співробітництво з Європейською прокуратурою (EPPO) з метою підвищення ефективності виявлення випадків шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС
	3) налагодження співпраці з Європейським судом аудиторів (ЕСА) (за згодою) з метою підвищення ефективності виявлення випадків шахрайства та інших порушень, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС	Держаудитслужба	IV квартал 2026 р.	укладено угоду про співробітництво з Європейським судом аудиторів (ЕСА) з метою підвищення ефективності виявлення випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
12. Удосконалення механізму роботи з викривачами та захисту осіб, які повідомляють про шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	проведення аналізу нормативно-правових актів та розроблення пропозицій щодо їх удосконалення з метою удосконалення механізму роботи з викривачами та забезпечення належного захисту таких осіб	Держаудитслужба Національне агентство з питань запобігання корупції Мінекономіки	IV квартал 2027 р.	розроблено та подано пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів, спрямованих на вдосконалення механізму роботи з викривачами та їх захисту
13. Проведення інформаційних кампаній, організація публічних форумів, прес-конференцій, семінарів тощо, призначених для широкої громадськості, з питань, що стосуються протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	1) налагодження комунікаційних зв'язків з метою інформування громадськості про загрозу шахрайства та інших порушень в усіх державах — членах ЄС, а також про спільні зусилля національних та європейських органів влади для боротьби з ними 2) розроблення та схвалення щорічного плану комунікацій Служби координації боротьби із шахрайством	Держаудитслужба громадські об'єднання (за згодою)	2026 рік IV квартал 2026 р.	надіслано звернення Служби боротьби з шахрайством з коштами ЄС щодо приєднання до спільних заходів в рамках діяльності комунікаційної мережі прийнято наказ Держаудитслужби про схвалення плану комунікацій Служби координації боротьби із шахрайством

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	3) організація та проведення заходів в межах щорічного плану комунікацій Служби координації боротьби із шахрайством		2027 рік	проведено інформаційну кампанію, зокрема публічні форуми, прес-конференції, семінари тощо, відповідно до плану комунікацій
14. Оприлюднення AFCOS України узагальненого річного звіту про стан протидії шахрайству та іншим порушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	збір інформації та підготовка узагальненого річного звіту	AFCOS України (Держаудитслужба)	щороку до 1 квітня року, що настає за звітним	оприлюднено річний звіт на веб-сайті AFCOS України (Держаудитслужби)
Стратегічна ціль 4. Взаємодія між AFCOS України, правоохоронними органами, органами судової та державної влади для розслідування (Investigation) та притягнення до відповідальності (Prosecution) за шахрайство та інші порушення, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС				
15.Посилення міжінституційного співробітництва з метою підвищення ефективності розслідування випадків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси	здійснення заходів для посилення співпраці між AFCOS України, органами досудового розслідування та іншими заінтересованими органами шляхом проведення міжвідомчих зустрічей, обміну інформацією та передовим	Держаудитслужба Офіс Генерального прокурора (за згодою) СБУ (за згодою) Державне бюро розслідувань (за згодою)	2027 рік	проведено не менше як дві координаційні зустрічі щодо підвищення ефективності розслідування

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
України та ЄС, забезпечення застосування санкцій та відшкодування завданих збитків	досвідом з метою підвищення ефективності протидії шахрайству та іншим кримінальним правопорушенням, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	Національне антикорупційне бюро (за згодою) БЕБ Національна поліція АРМА		
16. Посилення співпраці органів державної влади щодо усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, застосування заходів впливу та притягнення винних осіб до юридичної відповідальності	1) проведення аналізу та надання пропозицій щодо оптимізації діяльності стосовно повідомлення про шахрайство та інших кримінальних правопорушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, до кримінальних органів 2) запроваджено/оновлено форми звітності в межах розслідувань кримінальних правопорушень, що впливають на фінансові інтереси ЄС	БЕБ Держаудитслужба СБУ (за згодою) Державне бюро розслідувань (за згодою) Національне антикорупційне бюро (за згодою) Офіс Генерального прокурора (за згодою) AFCOS України (Держаудитслужба)	IV квартал 2026 р. протягом року після набрання чинності Законом України “ Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України за незаконні дії з	підготовлено та надано до Міжвідомчої координаційної ради аналітичну довідку запроваджено нові або оновлено наявні форми звітності

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
			коштами або активами бюджетів Європейського Союзу”	
Стратегічна ціль 5. Посилення інституційної спроможності національних органів та інституцій для ефективного усунення (Correction) наслідків шахрайства, та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС (включно із звітуванням про виявлені випадки та поверненням неправомірно сплачених коштів)				
17. Підготовка пропозицій щодо можливих варіантів удосконалення процедур розслідування, притягнення винних осіб до відповідальності та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС	1) проведення зустрічей з компетентними органами ЄС стосовно обміну досвідом з країнами ЄС щодо процедур розслідування, притягнення винних осіб до відповідальності і усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, включно із запровадженням Системи раннього виявлення та виключення (EDES), процедур повернення неправомірно сплачених коштів та застосування санкцій до виявлених порушників	БЕБ Мінекономіки Мінфін Держаудитслужба	2026—2027 роки	сформовано перелік пропозицій щодо можливих варіантів удосконалення процедур розслідування, притягнення винних осіб до відповідальності та усунення наслідків шахрайства та інших порушень, що можуть бути адаптовані для впровадження на національному рівні

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	2) проведення аналізу правових засад функціонування Системи раннього виявлення та виключення (EDES) та розроблення пропозицій щодо запровадження Системи раннього виявлення та виключення (EDES) на національному рівні, зокрема щодо застосування у межах інструменту Ukraine Facility		II квартал 2027 р.	підготовлено та надіслано аналітичну довідку Кабінетові Міністрів України
18. Запровадження та розвиток електронного звітування з використанням системи управління невідповідностями (IMS)	1) ведення обліку органів, які здійснюють управління або контроль коштів ЄС та можуть виявляти порушення/невідповідності та шахрайство, що підлягають звітності в системі управління невідповідностями (IMS)	Держаудитслужба	III квартал 2026 р.	створено перелік, оприлюднено на офіційному веб-сайті Держаудитслужби та надіслано Європейському управлінню з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF)
	2) навчання посадових осіб органів, які здійснюють управління або контроль коштів ЄС та можуть виявляти	Держаудитслужба	IV квартал 2026 р.	проведено навчання

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	порушення/невідповідності та шахрайство, що підлягають звітності в системі управління невідповідностями (IMS)			
	3) встановлення співпраці з правоохоронними органами та органами прокуратури для забезпечення оперативного відображення результатів кримінальних розслідувань шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, в системі управління невідповідностями (IMS)	Держаудитслужба Офіс Генерального прокурора (за згодою) СБУ (за згодою) Державне бюро розслідувань (за згодою) Національне антикорупційне бюро (за згодою) БЕБ Національна поліція	2026—2027 роки	результати кримінальних розслідувань шахрайства та інших порушень, що впливають на фінансові інтереси України та ЄС, вносяться в систему управління невідповідностями (IMS)
	4) проведення аналізу та оцінки використання даних системи управління невідповідностями (IMS) на національному рівні для посилення запобігання та проактивного виявлення порушень/невідповідностей та шахрайства надано до	Держаудитслужба	2027 рік	надано результати аналізу та оцінки до Міжвідомчої координаційної ради

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатор виконання
	Міжвідомчої координаційної ради			
19. Підвищення рівня професійної підготовки та забезпечення кадрової спроможності та стабільності у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС	1) створення та функціонування мережі навчання з питань боротьби з шахрайством	Держаудитслужба	IV квартал 2026 р.	створено мережу навчання з питань боротьби з шахрайством
	2) розроблення річного плану професійного навчання та проведення навчань	Держаудитслужба	2026—2028 роки	розроблено річний план та проведено щороку не менш як одну навчальну сесію для суб'єктів взаємодії
	3) забезпечення навчання державних службовців з питань боротьби з шахрайством	НАДС	2027 рік	не менше 150 осіб пройшли навчання
20. Налагодження співпраці та обміну інформацією з компетентними органами держав — членів ЄС щодо захисту фінансових інтересів України та ЄС	проведення зустрічей з метою регулярного обміну передовим досвідом з AFCOS України інших держав-членів	Держаудитслужба	2027 рік	проведено не менше двох зустрічей

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 3 вересня 2026 р. № 875-р

Київ

Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2030 року

1. Затвердити Державну цільову соціальну програму протидії торгівлі людьми на період до 2030 року, що додається.
2. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям) у тримісячний строк розробити та подати відповідним радам для затвердження регіональні програми протидії торгівлі людьми.
3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям) подавати щопівроку до 20 числа місяця, що настає за звітним періодом, Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності інформацію про стан виконання Програми, затвердженої цим розпорядженням, для її узагальнення та подання до 1 березня Кабінету Міністрів України та Міністерству економіки та довкілля.

Прем'єр-міністр України

С. КОРЕЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 3 вересня 2026 р. № 875-р

ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА СОЦІАЛЬНА ПРОГРАМА
протидії торгівлі людьми на період до 2030 року

Мета Програми

Метою Програми є удосконалення механізму запобігання та протидії торгівлі людьми, зокрема, адаптованого до умов збройної агресії Російської Федерації проти України та в період відновлення, який базується на травмоорієнтованому підході, принципах забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, своєчасного виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, забезпечення захисту їх прав, комплексної допомоги та відновлення, на засадах безбар'єрності та недопущення вторинної віктимізації, а також притягнення осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з торгівлею людьми, до відповідальності та гарантування невідворотності їх покарання.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Для розв'язання проблеми можливі два варіанти.

Перший варіант передбачає реалізацію ініціатив, орієнтованих на окремі вразливі групи населення, зокрема дітей, внутрішньо переміщених осіб, жінок та чоловіків, які постраждали від будь-якого виду насильства. Такий підхід дає змогу лише частково реалізувати компоненти захисту та профілактики, і не забезпечує системної міжвідомчої взаємодії, зокрема не вирішує питання притягнення осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з торгівлею людьми, до відповідальності. Зазначений варіант розв'язання проблеми є фрагментарним і короткостроковим, що не гарантує довготривалого результату.

Другий варіант передбачає розроблення комплексного підходу, що враховує запобігання торгівлі людьми, захист осіб, які постраждали від торгівлі людьми, переслідування осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з торгівлею людьми, і скоординовану політику щодо протидії торгівлі людьми з урахуванням актуальних міжнародних стандартів. Такий варіант дає можливість цілісно охопити всі ці чотири компоненти.

Другий варіант є стратегічно виправданим і обґрунтованим, відповідає міжнародним зобов'язанням України. Реалізація такого варіанта сприятиме ефективному реагуванню на наявні ризики потрапляння у ситуацію торгівлі людьми, забезпеченню довготривалої, системної та правозахисної

спрямованості у цій сфері, ефективній модернізації національної системи протидії торгівлі людьми та її відповідності підходу, що впроваджується у країнах ЄС.

Проблему торгівлі людьми та захисту осіб, які постраждали від торгівлі людьми, передбачається розв'язати шляхом:

забезпечення проведення системної інформаційно-просвітницької роботи (інформаційних кампаній, соціологічних досліджень) із залученням міжнародних, урядових та неурядових організацій, громадських об'єднань, медіа, із зосередженням уваги на найбільш вразливих групах населення (дітях або особах з числа дітей, які депортовані або примусово переміщені, або перебували під ризиком депортації, та/або примусового переміщення внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, молоді, внутрішньо переміщених особах, особах, що виїжджають за кордон, біженцях та жителях територіальних громад, які проживають на звільнених або прифронтових територіях, особах з інвалідністю), зокрема щодо ризиків та ознак торгівлі людьми, експлуатації;

інтеграції теми протидії торгівлі людьми в освітні програми на всіх рівнях (заклади загальної середньої, професійної та вищої освіти);

удосконалення механізму ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, зокрема серед дітей, внутрішньо переміщених осіб шляхом затвердження методичних рекомендацій для органів місцевого самоврядування щодо визначення критеріїв виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

сприяння життєстійкості та економічній стабільності населення шляхом здійснення заходів щодо сприяння зайнятості населення, у тому числі з проактивним підходом залучення до ринку праці, надання підтримки малому бізнесу, професійного навчання та навчання фінансовій грамотності спільно з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, центрами надання соціальних послуг, громадськими та міжнародними організаціями, а також бізнесом;

забезпечення доступу до якісних комплексних послуг, орієнтованих на потреби осіб, які постраждали від торгівлі людьми, зокрема юридичних, психологічних, медичних, медико-консультативних, незалежно від віку, статі та стану здоров'я (на безоплатній основі, за рахунок державного бюджету та/або інших джерел фінансування, не заборонених законодавством);

надання особам, які постраждали від торгівлі людьми, інформації про їх права та можливості реалізації таких прав, зокрема через перекладача, та забезпечення реалізації таких прав;

посилення інституційної спроможності місцевих держадміністрацій (військових адміністрацій) та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми щодо надання допомоги особам, які

постраждали від торгівлі людьми, шляхом продовження проведення відповідних навчань суб'єктів, які здійснюють заходи щодо протидії торгівлі людьми, створення місцевих команд реагування, розроблення регіональних програм і планів дій щодо надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;

забезпечення функціонування цифрової системи збору і обміну даними між суб'єктами, які здійснюють заходи щодо протидії торгівлі людьми, щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

зміцнення спроможності правоохоронних органів та судів щодо протидії торгівлі людьми, підвищення ефективності розслідувань, судового переслідування та судового розгляду відповідних кримінальних проваджень, покращення координації діяльності та міжвідомчої взаємодії, посилення міжнародного, зокрема транскордонного, співробітництва;

гармонізації національного законодавства у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми з міжнародними стандартами;

удосконалення механізмів координації та співпраці між суб'єктами, діяльність яких спрямована на здійснення заходів щодо протидії торгівлі людьми, зокрема, шляхом посилення співпраці соціальних служб і правоохоронних органів з питань протидії торгівлі людьми та надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, в тому числі посилення прикордонного контролю для запобігання торгівлі людьми.

У разі потреби здійснюється перегляд запланованої діяльності, пошук і впровадження більш ефективних способів розв'язання проблеми.

Відомості про державного замовника, керівника і виконавців Програми, строк виконання, прогнозовані обсяги та джерела фінансування наведені у додатку 1.

Завдання і заходи

Завдання і заходи з виконання Програми, спрямовані на розв'язання проблем та досягнення мети Програми, наведені у додатку 2.

Координацію міжвідомчої та міжсекторальної співпраці щодо завдань Програми здійснюватиме Мінсоцполітики.

Програму передбачається виконати протягом 2026—2030 років.

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми забезпечить:

оновлення та гармонізацію з асquis ЄС нормативно-правової бази у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми;

системну узгодженість комплексу заходів щодо протидії торгівлі людьми відповідно до міжнародних стандартів та викликів, спричинених, зокрема, збройною агресією Російської Федерації проти України;

удосконалення системи запобігання торгівлі людьми та зниження рівня вразливості осіб до потрапляння в ситуацію торгівлі людьми;

належний захист прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

збільшення до 90 відсотків частки осіб, яким встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, у загальній кількості осіб, які подали заяву чи звернення про встановлення такого статусу;

збільшення до 70 відсотків частки населення, яке обізнане про дії в разі експлуатації, вербування, перевезення, передачі, переховування чи утримання людей шляхом погрози силою або її застосування чи інших форм примусу;

збільшення до 50 відсотків кількості осіб, які самостійно звернулися за допомогою у зв'язку з ризиком або фактом торгівлі людьми, експлуатації, та до 100 відсотків осіб, які отримали допомогу і захист;

підвищення результативності виявлення та розслідування злочинів торгівлі людьми, посилення спроможності правоохоронних органів та судів, зокрема з урахуванням перейняття позитивного досвіду зарубіжних країн, збільшення до 70 відсотків частки кримінальних проваджень щодо торгівлі людьми, в яких особам повідомлено про підозру, у загальній кількості кримінальних проваджень, в яких досудове розслідування розпочато за фактами торгівлі людьми;

функціонування цифрової системи збору і обміну даними між суб'єктами, які здійснюють заходи щодо протидії торгівлі людьми, про осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

підвищення рівня професійної компетенції посадових осіб місцевих держадміністрацій (військових адміністрацій) та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми;

удосконалення взаємодії органів державної влади з міжнародними організаціями, громадськими об'єднаннями та особами, які постраждали від торгівлі людьми;

посилення прикордонного контролю для запобігання торгівлі людьми;

розвиток міжнародного, зокрема транскордонного, співробітництва у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми;

проведення незалежного моніторингу стану протидії торгівлі людьми.

Очікувані результати виконання Програми наведено в додатку 3.

Обсяги та джерела фінансування

Фінансування Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, у межах бюджетних призначень, передбачених головним розпорядникам бюджетних коштів на відповідний бюджетний період, міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 141 570,5 тис. гривень (з них 101 070,5 тис. гривень — місцеві бюджети та 40 500 тис. гривень — інші джерела).

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначатиметься щороку з урахуванням можливостей державного та місцевих бюджетів під час формування їх показників на відповідний рік.

ПАСПОРТ
Державної цільової соціальної програми
протидії торгівлі людьми на період до 2030 року

1. Концепція Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2030 року схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2026 р. № 184 (Офіційний вісник України, 2026 р., № 23, ст. 1662).

2. Державна цільова соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2030 року затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2026 р. № 875-р.

3. Державний замовник Програми — Мінсоцполітики.

4. Керівник Програми — Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності.

5. Виконавці заходів Програми — Мінсоцполітики, Нацсоцслужба, МВС, Національна поліція, Мінекономіки, Мін'юст, Мінцифри, Міноборони, МОН, МОЗ, МЗС, Мінмолодьспорт, ДМС, НАДС, Національна рада з питань телебачення і радіомовлення (за згодою), Адміністрація Держприкордонслужби, Держпраці, Державна служба у справах дітей, Держстат, Держкомтелерадіо, Координаційний центр з надання правничої допомоги (за згодою), Національна школа суддів України (за згодою), Урядовий уповноважений з питань гендерної політики, Офіс Генерального прокурора (за згодою), Тренінговий центр прокурорів України (за згодою), Державне бюро розслідувань (за згодою), СБУ (за згодою), Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України (за згодою), Національна академія внутрішніх справ (за згодою), Львівський державний університет внутрішніх справ (за згодою), державна установа “Урядовий контактний центр” (за згодою), громадська організація “Ла Страда — Україна” (за згодою), Представництво Міжнародної організації з міграції в Україні (за згодою), ТОВ “Агенція національної єдності” (за згодою), обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації), органи місцевого самоврядування (за згодою), всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців (за згодою), всеукраїнські профспілки, їх об'єднання (за згодою), заклади освіти (за згодою), міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою).

6. Строк виконання Програми 2026—2030 роки.

7. Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. гривень	У тому числі за роками				
		2026	2027	2028	2029	2030
Державний бюджет						
Місцеві бюджети	101 070,5	20 070,4	20 158,4	20 221,9	20 264,9	20 354,9
Інші джерела	40 500	6 650	6 650	8 400	8 400	10 400
<u>Усього</u>	141570,5	26720,4	26808,4	28621,9	28664,9	30754,9

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ
з виконання Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2030 року

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
1. Удосконалення механізму запобігання та протидії торгівлі людьми	кількість затверджених методичних рекомендацій, оприлюднених на офіційному веб-сайті Мінсоцполітики, одиниць	1	1					1) розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо організації інформаційної роботи з питань протидії торгівлі людьми	Мінсоцполітики	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість проведених національних інформаційних кампаній, одиниць	5	1	1	1	1	1	2) організація та проведення інформаційних кампаній з підвищення обізнаності населення щодо торгівлі людьми	Мінсоцполітики Нацсоцслужба МВС Держкомтелерадіо Національна поліція Держпраці	державний бюджет місцеві бюджети інші джерела	не потребує додаткового фінансування 43305 7000	8575	8617	8659	8706	8748
	кількість проведених інформаційних кампаній на місцевому рівні, одиниць	125	5	30	30	30	30	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	інші джерела	7000	1000	1000	1500	1500	2000
	кількість поінформованого населення, осіб	40500	8100	8100	8100	8100	8100									
	кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів, одиниць	250	50	50	50	50	50	3) організація та проведення інформаційно-просвітницьких заходів з нагоди Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми (30 липня) та Європейського дня боротьби з торгівлею людьми (18 жовтня)	Мінсоцполітики Нацсоцслужба МОН Мінмолодьспорт МВС Національна поліція Держпраці	державний бюджет місцеві бюджети інші джерела	не потребує додаткового фінансування 56174,5 7000	11192,4	11214,4	11235,9	11255,9	11275,9
	кількість поінформованого населення, осіб	50000	10000	10000	10000	10000	10000									

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, які пройшли навчання з питань протидії торгівлі людьми (з розподілом за статтю), осіб	1500	300	300	300	300	300	4) організація та проведення навчань для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування з питань протидії торгівлі людьми, зокрема визначення шляхів зниження ризиків торгівлі людьми, з особливим акцентом на жінок і дівчат, та ризиків торгівлі людьми із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій	НАДС Нацсоцслужба обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет місцеві бюджети	не потребує додаткового фінансування					
	кількість осіб, яких охоплено інформаційними матеріалами, тис. осіб	1080	120	240	240	240	240	5) розроблення та розповсюдження тематичних інформаційних матеріалів (пам’яток, плакатів, буклетів), у тому числі з використанням цифрових та мобільних продуктів (веб-сайтів, соціальних мереж, чат-ботів), зокрема про ризики торгівлі людьми для осіб з інвалідністю	Мінсоцполітики Нацсоцслужба МВС МЗС Держпраці Координаційний центр з надання правничої допомоги (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	частка центрів гуманітарного реагування та служб підтримки внутрішньо переміщених осіб, громадян, які повернулись з-за кордону, та біженців, які розмістили інформаційні матеріали з питань протидії торгівлі людьми (за типом служби, місцем розташування), відсотків	100	50	100	100	100	100	6) розміщення інформаційних матеріалів з питань протидії торгівлі людьми, зокрема щодо ризиків торгівлі людьми (у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій), доступу до допомоги в пунктах пропуску через	Адміністрація Держприкордонслужби Нацсоцслужба обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	частка внутрішньо переміщених осіб, громадян, які повернулися з-за кордону, та біженців, охоплених інформаційними матеріалами з питань протидії торгівлі людьми (з розподілом за групами ризику, статтю та регіонами), відсотків	100	100	100	100	100	100	державний кордон України, у службах підтримки внутрішньо переміщених осіб, громадян, які повернулися з-за кордону, а також на відповідних онлайн-ресурсах і платформах								
	кількість інформаційних розміщень/публікацій у цифровому та публічному інформаційному просторі, одиниць	60	12	12	12	12	12	7) розміщення інформації з питань протидії торгівлі людьми в цифровому та публічному інформаційному просторі, зокрема через спеціалізовані веб-сайти, соціальні мережі та зовнішні носії реклами	Мінсоцполітики Держкомтелерадіо Нацсоцслужба Національна поліція Національна рада з питань телебачення і радіомовлення (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість-мобільних операторів, охоплених інформаційними повідомленнями щодо ризиків торгівлі людьми, одиниць	8		2	2	2	2	8) організація регулярної розсилки мобільними операторами інформаційних повідомлень щодо ризиків торгівлі людьми	Мінсоцполітики Нацсоцслужба Національна поліція міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість створених чат-ботів, одиниць	2		1		1		9) створення чат-ботів для раннього попередження та інформування осіб, які належать до групи ризику торгівлі людьми, з використанням штучного інтелекту	Мінсоцполітики Нацсоцслужба Національна поліція заклади вищої освіти (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість представників медіа, яких охоплено навчанням, осіб	250	50	50	50	50	50	10) проведення навчань для представників аудіовізуальних, друкованих, онлайн-медіа щодо етичного висвітлення тематики торгівлі людьми	Нацсоцслужба обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) Національна рада з питань телебачення і радіомовлення (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість громадян України, охоплених превентивною роботою центрів єдності, закордонних дипломатичних установ України, міжнародних та громадських організацій щодо запобігання та протидії торгівлі людьми за кордоном, тис. осіб	9	1	2	2	2	2	14) розвиток взаємодії центрів єдності, закордонних дипломатичних установ України, міжнародних та громадських організацій з метою забезпечення своєчасного виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та їх доступу до захисту і допомоги	Мінсоцполітики МЗС Нацсоцслужба ТОВ “Агенція національної єдності” (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість проведених досліджень, одиниць	6	1	1	2	1	1	15) проведення досліджень щодо рівня обізнаності населення про ризики торгівлі людьми та алгоритми дій у разі експлуатації, а також визначення вразливості населення до потрапляння в ситуацію торгівлі людьми чи експлуатації з метою визначення основних груп ризику та визначення цільових заходів з попередження торгівлі людьми	Нацсоцслужба Мінсоцполітики Держстат обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість осіб, які мають підвищену вразливість до потрапляння в ситуації торгівлі людьми, насильства, пов’язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, охоплених превентивною роботою в Україні, тис. осіб	500	100	100	100	100	100	16) організація та проведення інформаційно-просвітницьких заходів, фокус-груп, груп взаємодопомоги з особами, які мають підвищену вразливість до потрапляння в ситуації торгівлі людьми, насильства, пов’язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, з урахуванням регіональних, вікових, гендерних, соціально-економічних та міграційних чинників	Нацсоцслужба Держпраці обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет місцеві бюджети	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість навчених фахівців з числа суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, тис. осіб	13,5	1,5	3	3	3	3	17) проведення спеціалізованих навчань щодо використання інструментів превентивної роботи з протидії торгівлі людьми	Нацсоцслужба Мінсоцполітики МОН Держпраці обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість осіб, охоплених спеціалізованими навчальними заходами, тис. осіб	90	10	20	20	20	20			місцеві бюджети	76		24	24		28
	кількість освітніх серіалів, розміщених на сервісах і платформах, одиниць	5	1	1	1	1	1	18) створення та розміщення освітніх серіалів та онлайн-курсів з протидії торгівлі людьми, орієнтованих на групи підвищеного ризику, на платформі Дія. Освіта та інших освітніх платформах	Мінсоцполітики МОН Держпраці обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) заклади освіти (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість сервісів і платформ, на яких розміщені освітні онлайн-курси, одиниць	250	50	50	50	50	50									
	кількість оновлених та затверджених навчально-методичних програм з виховної роботи, одиниць	4		1	1	1	1	19) оновлення та приведення у відповідність з Державним стандартом профільної середньої освіти навчально-методичних програм виховної роботи з протидії торгівлі людьми	МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість навчально-методичних програм, які впроваджено в програми виховної роботи, одиниць	5	1	1	1	1	1	20) впровадження навчально-методичних програм виховної роботи з протидії торгівлі людьми в закладах загальної середньої та професійної освіти	МОН заклади загальної середньої та професійної освіти (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	частка закладів загальної середньої та професійної освіти, у планах виховної роботи яких передбачено тематику протидії торгівлі людьми, відсотків	100		50	50	70	100	21) включення тематики протидії торгівлі людьми до планів виховної роботи в закладах загальної середньої та професійної освіти	МОН заклади загальної середньої та професійної освіти (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість шкільних предметів, до яких інтегровано тематику протидії торгівлі людьми, одиниць	4		1	1	1	1	22) включення тематики протидії торгівлі людьми до обов’язкових освітніх компонентів та навчальних предметів (інтегрованих курсів)	МОН заклади загальної середньої та професійної освіти (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість педагогічних працівників, які пройшли навчання щодо впровадження профілактичних програм з протидії торгівлі людьми, а також підвищення кваліфікації з відповідної тематики, осіб	9000	1000	2000	2000	2000	2000	23) організація та проведення навчання, підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження навчально-методичних програм виховної роботи з протидії торгівлі людьми	МОН міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість навчально-просвітницьких заходів для батьків в Україні, одиниць	250	50	50	50	50	50	24) організація та проведення навчально-просвітницьких заходів для батьків в Україні з метою формування навичок розпізнавання поведінки дітей, що може свідчити про ризики для їх безпеки, та убезпечення дітей від маніпуляцій, шахрайства і експлуатації	МОН Мінсоцполітики Нацсоцслужба заклади загальної середньої та професійної освіти (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість розроблених та впроваджених інтерактивних профілактичних інструментів, одиниць	5	1	1	1	1	1	25) розроблення та впровадження інтерактивних профілактичних інструментів для дітей та молоді (онлайн-платформ, чат-ботів, мобільних застосунків, освітніх ігор, симуляторів, інтерактивних курсів тощо) з метою формування навичок безпечної поведінки, розпізнавання ризиків торгівлі людьми та розвитку критичного мислення, у тому числі із залученням здобувачів вищої освіти	МОН Мінмолодьспорт обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) заклади вищої освіти (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
								спеціальностей у сфері інформаційних технологій								
	кількість роботодавців, охоплених інформаційно-просвітницькими заходами, тис. роботодавців	30	6	6	6	6	6	26) організація та проведення інформаційно-просвітницьких заходів з роботодавцями щодо стандартів гідної праці, неприпустимості трудової експлуатації та торгівлі людьми, відповідальності за порушення прав працівників з урахуванням ризиків неформальної зайнятості в умовах воєнного стану	Держпраці Мінекономіки Нацсоцслужба всеукраїнські об’єднання організацій роботодавців (за згодою) всеукраїнські профспілки, їх об’єднання (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів для роботодавців, одиниць	1500	300	300	300	300	300			місцеві бюджети інші джерела						
	кількість розроблених та поширених роботодавцям практичних інструментів, одиниць	5	1	1	1	1	1	27) розроблення та поширення практичних інструментів, зокрема чек-листів, інформаційних матеріалів/цифрового контенту (відео, онлайн-курсів та інфографіки), для роботодавців з питань запобігання торгівлі людьми з метою трудової експлуатації	Держпраці Мінекономіки Мінсоцполітики Нацсоцслужба Національна поліція всеукраїнські об’єднання організацій роботодавців (за згодою) всеукраїнські профспілки, їх об’єднання (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість розроблених та впроваджених алгоритмів, одиниць	3		1	1		1	28) розроблення та впровадження алгоритмів із використанням технологій штучного інтелекту для виявлення оголошень про працевлаштування в Інтернеті, що містять ознаки шахрайства або можливих ризиків експлуатації та аналізу міграційних даних з метою визначення напрямів переміщення громадян, які можуть	Національна поліція ДМС Держпраці Мінцифри міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками					
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030	
			2026	2027	2028	2029	2030										
	кількість фахівців з числа суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, які пройшли навчання, осіб	240	48	48	48	48	48	бути пов’язані з підвищеними ризиками шахрайства або експлуатації 29) організація та проведення навчань для фахівців з числа суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, щодо виявлення осіб з інвалідністю, які постраждали від торгівлі людьми, та надання соціальних послуг з урахуванням їх потреб	Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування						
Разом за завданням 1											державний бюджет						
										місцеві бюджети	99555,5	19767,4	19855,4	19918,9	19961,9	20051,9	
										інші джерела	14000	2000	2000	3000	3000	4000	
2. Забезпечення захисту осіб, які постраждали від торгівлі людьми	кількість затверджених методичних рекомендацій, які поширено серед суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, одиниць	2		1		1		1) розроблення та затвердження методичних рекомендацій та інструментів для виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми	Мінсоцполітики Нацсоцслужба	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування						
	кількість прийнятих нормативно-правових актів, одиниць	2		1			1	2) розроблення та внесення змін до нормативно-правових актів щодо спрощення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, зокрема забезпечення можливості подання заяви щодо отримання статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, в електронній формі	Мінсоцполітики МВС МЗС Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування						

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість проведених досліджень з метою аналізу міжнародної практики щодо імплементації положень Директив 2011/36/ЄС від 5 квітня 2011 року та 2024/1712 від 13 червня 2024 року, одиниць	4	2	1	1			3) приведення національного законодавства у відповідність з положеннями Директив 2011/36/ЄС від 5 квітня 2011 року та 2024/1712 від 13 червня 2024 року	Мінсоцполітики МВС Національна поліція міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість зареєстрованих у Верховній Раді України законопроектів, поданих Кабінетом Міністрів України, одиниць	3	1	2						інші джерела	500	250	250			
	кількість розроблених та затверджених методичних рекомендацій, які поширено серед прокурорів і слідчих, одиниць	1		1				4) розроблення та поширення методичних рекомендацій для прокурорів і слідчих щодо правової кваліфікації кримінальних правопорушень, пов'язаних з торгівлею людьми	Національна поліція МВС міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість розроблених та затверджених методичних рекомендацій, які поширено серед суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, одиниць	1			1			5) розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо механізму реагування суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, під час розгляду звернень та повідомлень стосовно дітей, які постраждали від торгівлі людьми, в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України	Мінсоцполітики Нацсоцслужба	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість прийнятих нормативно-правових актів, одиниць	3		1	1	1		6) розроблення та внесення змін до стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми, включно з процедурами,	Мінсоцполітики Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
								орієнтованими на таких осіб, із забезпеченням безпеки, гідності, недискримінації та доступу до послуг, з урахуванням форм експлуатації, пов’язаних з торгівлею людьми та викликів воєнного стану								
	кількість розроблених електронних анкет, які розповсюджено серед суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, одиниць	2		1			1	7) розроблення та поширення електронних анкет для особи, яка самостійно звернулася по допомогу у зв’язку з ризиком або фактом торгівлі людьми	Нацсоцслужба Мінсоцполітики обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість укладених та реалізованих домовленостей про співпрацю з іноземними державними органами та громадськими об’єднаннями з питань протидії торгівлі людьми, одиниць	13	1	3	3	3	3	8) розвиток та посилення співпраці з іноземними державними органами та громадськими об’єднаннями у країнах перебування громадян України з метою забезпечення доступу громадян України, які постраждали від торгівлі людьми, до належного захисту та допомоги	Мінсоцполітики МЗС Національна поліція Координаційний центр з надання правничої допомоги обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет місцеві бюджети	не потребує додаткового фінансування 1500	300	300	300	300	300
	кількість затверджених методичних рекомендацій, які поширено серед суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, одиниць	1					1	9) розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо співпраці з іноземними державними органами та громадськими об’єднаннями з метою забезпечення доступу громадян України, які постраждали від торгівлі людьми за кордоном, до належного захисту та допомоги	Мінсоцполітики МЗС міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість затверджених методичних рекомендацій, поширених серед суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, одиниць	1	1					10) розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо застосування індикаторів (критеріїв) для виявлення, ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та забезпечення надання їм необхідної допомоги	Мінсоцполітики Нацсоцслужба	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість офіційних веб-сайтів органів влади та органів місцевого самоврядування, на яких розміщено інформацію про телефонні “гарячі лінії”, одиниць	5000	1000	1000	1000	1000	1000	11) забезпечення популяризації телефонної “гарячої лінії” з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей (1547), телефонної “гарячої лінії” з протидії торгівлі людьми та консультування мігрантів (527) та телефонної “гарячої лінії” з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації (116 123)	Мінсоцполітики Нацсоцслужба державна установа “Урядовий контактний центр” (за згодою) Представництво Міжнародної організації з міграції в Україні (за згодою) громадська організація “Ла Страда – Україна” (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування 3000	600	600	600	600	600
	кількість підготовлених аналітичних звітів щодо забезпечення захисту персональних даних і конфіденційності осіб, які постраждали від торгівлі людьми, під час процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, одиниць	2		1			1	12) проведення аналізу міжнародної практики та підготовка аналітичних звітів щодо забезпечення захисту персональних даних і конфіденційності осіб, які постраждали від торгівлі людьми, під час процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми	Мінсоцполітики міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування 3000	600	600	600	600	600

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками					
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030	
			2026	2027	2028	2029	2030										
	частка закладів, спроможних забезпечити тимчасове розміщення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, від загальної кількості закладів, що надають допомогу особам, які постраждали від торгівлі людьми, відсотків	100	100	100	100	100	100	16) розширення та розвиток мережі закладів, що забезпечують тимчасове розміщення осіб, які постраждали від торгівлі людьми	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	місцеві бюджети інші джерела	3000	600	600	600	600	600	
	частка індивідуальних планів реабілітації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, за якими проведено моніторинг, відсотків	100	100	100	100	100	100	17) проведення моніторингу виконання індивідуальних планів реабілітації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та індивідуальних планів соціального захисту дітей, які постраждали від торгівлі людьми	Нацсоцслужба обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування						
	кількість проведених порівняльних досліджень компенсаційних моделей, одиниць	1					1	18) здійснення аналізу міжнародної практики відшкодування шкоди особам, які постраждали від торгівлі людьми, та підготовка пропозицій щодо її адаптації шляхом розроблення оптимальної моделі державного або змішаного компенсаційного механізму для впровадження в Україні	Мінсоцполітики Нацсоцслужба МВС Національна поліція міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування						
	кількість розроблених концепцій моделі компенсаційного механізму, одиниць	1					1			інші джерела	3000	600	600	600	600	600	
	кількість закладів, що є інклюзивними та архітектурно доступними для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, відсотків	80	60	70	80	90	100	19) проведення аудиту мережі закладів, що забезпечують надання послуг для осіб, які постраждали від торгівлі людьми, щодо інклюзивності та архітектурної доступності послуг для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування						
Разом за завданням 2											державний бюджет						
											місцеві бюджети	1515	303	303	303	303	303
											інші джерела	12500	2650	2650	2400	2400	2400

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість розроблених та запроваджених механізмів, одиниць	1				1		4) розроблення та запровадження механізму збору та аналізу дезагрегованих статистичних даних щодо кримінальних правопорушень, пов’язаних із торгівлею людьми, включаючи кримінальні правопорушення, вчинені з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	Національна поліція Мін’юст Мінсоцполітики Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість проведених заходів, одиниць	60	12	12	12	12	12	5) проведення онлайн-моніторингу з метою виявлення випадків, пов’язаних з експлуатацією дітей, вчинених з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	Національна поліція Мінсоцполітики	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість проведених заходів, одиниць	60	12	12	12	12	12	6) здійснення контролю з метою недопущення незаконного використання дитячої праці та залучення дітей до участі у збройних конфліктах	Національна поліція Держпраці Мінсоцполітики Міноборони обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	частка підготовлених працівників поліції, прокурорів та суддів, які демонструють покращення знань щодо розслідування кримінальних правопорушень, пов’язаних з торгівлею людьми та судового переслідування (з розподілом за відомством, спеціалізацією, статтю і місцем несення служби/роботи), відсотків	40	8	8	8	8	8	7) проведення міжвідомчого навчання для працівників поліції, прокурорів та суддів з питань розслідування кримінальних правопорушень, пов’язаних з торгівлею людьми, та судового переслідування, включно з підготовкою спеціалістів у сфері інформаційних технологій органів правопорядку, зокрема із залученням експертів	МВС Національна поліція Нацсоцслужба Національна школа суддів України (за згодою) заклади вищої освіти системи МВС (за згодою) Тренінговий центр прокурорів України (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість кримінальних проваджень, пов’язаних із торгівлею людьми, у яких проведено фінансове розслідування, одиниць	20	4	4	4	4	4	компетентних органів іноземних держав, а також міжнародних правоохоронних організацій (Європол, CEPOL, Інтерпол тощо) 8) розширення використання інструментів фінансових розслідувань у кримінальних провадженнях, розпочатих за фактами торгівлі людьми, в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України, включно з виявленням, арештом і конфіскацією майна (доходів), одержаних злочинним шляхом	МВС Національна поліція Офіс Генерального прокурора (за згодою) СБУ (за згодою) Державне бюро розслідувань (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
Разом за завданням 3											державний бюджет місцеві бюджети інші джерела					
4. Посилення інституційної спроможності, реалізації політики та зміцнення співпраці суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми	кількість міжнародних заходів/зустрічей, у яких взято участь представниками суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, одиниць	10	2	2	2	2	2	1) зміцнення системної співпраці з міжнародними, міжурядовими та іноземними урядовими/неурядовими інституціями у сфері протидії торгівлі людьми (координація спільних ініціатив, участь у міжнародних механізмах, обмін інформацією), зокрема в рамках виконання Рамкової програми співробітництва між Урядом України та Організацією Об’єднаних Націй щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов’язаному із збройною агресією Російської Федерації проти України	Мінсоцполітики Нацсоцслужба МВС МЗС Національна поліція Урядовий уповноважений з питань гендерної політики обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість залучених до співпраці міжнародних інституцій, одиниць	10	2	2	2	2	2			інші джерела						

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість підготовлених звітів, оприлюднених на офіційних веб-сайтах, одиниць	1					1	2) забезпечення системної взаємодії з Групою експертів Ради Європи з питань боротьби з торгівлею людьми (GRETA) та підготовка звітів щодо виконання рекомендацій Ради Європи у сфері протидії торгівлі людьми	Мінсоцполітики Нацсоцслужба	інші джерела						
	кількість підготовлених доповідей про виконання рекомендацій, одиниць	5	1	1	1	1	1	3) забезпечення міжвідомчої взаємодії з міжнародними партнерами щодо виконання рекомендацій у сфері протидії торгівлі людьми (TIP Report Державного департаменту США) та інших міжнародних оглядів	Мінсоцполітики Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість проведених засідань, одиниць	9	1	2	2	2	2	4) забезпечення роботи Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми з урахуванням викликів та загроз у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України	Мінсоцполітики інші центральні органи виконавчої влади міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	кількість проведених засідань координаційних рад в областях, районах та містах, одиниць	840	168	168	168	168	168	5) організація діяльності місцевих координаційних рад з питань протидії торгівлі людьми, проведення міжвідомчих нарад щодо запобігання торгівлі людьми та організації надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, налагодження дієвого механізму перенаправлення таких	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації)	місцеві бюджети						

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	кількість звітів щодо практик збирання статистичних та аналітичних даних у сфері протидії торгівлі людьми, одиниць	1	1					9) вивчення міжнародного досвіду та підготовка пропозицій щодо створення/розвитку електронної ІТ-платформи для збирання, обробки, верифікації та обміну статистичними і реєстраційними даними суб'єктів Національного механізму взаємодії, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми з урахуванням вимог законодавства щодо персональних даних	Мінсоцполітики МЗС Національна поліція міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					
	рівень готовності електронної ІТ-платформи до експлуатації відповідно до технічного завдання, відсотків	100			20	50	100	10) розроблення та поетапне впровадження електронної ІТ-платформи для збирання, обробки, верифікації та обміну статистичними і реєстраційними даними суб'єктів Національного механізму взаємодії, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, з урахуванням вимог законодавства щодо персональних даних	Мінсоцполітики МЗС ДМС Адміністрація Держприкордонслужби Національна поліція Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування 10000	1200	1200	2200	2200	3200
	кількість оновлених та функціонуючих єдиних базових онлайн-курсів, одиниць	1	1					11) оновлення та забезпечення функціонування єдиного базового онлайн-курсу щодо Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, з модульною структурою за професійними ролями та регулярним оновленням контенту	Мінсоцполітики Нацсоцслужба міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування 1500	300	300	300	300	300

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками					
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030	
			2026	2027	2028	2029	2030										
	кількість проведених заходів, одиниць	50	10	10	10	10	10	12) включення до освітніх програм закладів вищої освіти питань запобігання та протидії торгівлі людьми з метою формування професійних компетентностей щодо ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, пов’язаних із торгівлею людьми	МОН МВС Національна поліція Адміністрація Держприкордонслужби СБУ (за згодою) заклади вищої освіти (за згодою) Тренінговий центр прокурорів України (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування						
	кількість осіб, які взяли участь у спеціалізованих навчаннях, осіб	25000	5000	5000	5000	5000	5000			інші джерела							
	кількість осіб, які взяли участь у спільних мультидисциплінарних навчаннях, осіб	1250	250	250	250	250	250	13) проведення спільних мультидисциплінарних навчань, у тому числі симуляційних вправ, для суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, з питань виявлення, перенаправлення та надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми	Мінсоцполітики Нацсоцслужба Національна поліція Держпраці Координаційний центр з надання правничої допомоги (за згодою) Офіс Генерального прокурора (за згодою) Тренінговий центр прокурорів України (за згодою) Національна школа суддів України (за згодою) міжнародні організації та громадські об’єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування	2500	500	500	500	500	500
	кількість прийнятих нормативно-правових актів, одиниць	2		1		1		14) удосконалення нормативно-правового регулювання щодо посилення інституційної спроможності інспекторів праці щодо виявлення випадків торгівлі людьми та примусової праці, у тому числі шляхом розширення їх повноважень та вдосконалення процедур перевірок	Мінекономіки Держпраці	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування						

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками				
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030
			2026	2027	2028	2029	2030									
	частка працівників поліції, Державного бюро розслідувань, співробітників СБУ, прокурорів, адвокатів і суддів, які пройшли підготовку щодо гендерно чутливого підходу до спілкування з особами, які постраждали від торгівлі людьми (з розподілом за спеціалізацією, відомством, статтю, віком, місцезнаходженням), відсотків	100	50	50	50	50	50	15) впровадження в правоохоронних органах та органах кримінальної юстиції людиноцентричної системи роботи з особами, які постраждали від торгівлі людьми, шляхом проведення навчань та підвищення кваліфікації щодо гендерно чутливого підходу до спілкування з особами, які постраждали від торгівлі людьми	МВС Національна поліція Тренінговий центр прокурорів України (за згодою) Національна школа суддів України (за згодою) Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України (за згодою) СБУ (за згодою) Державне бюро розслідувань (за згодою) заклади освіти, що належать до сфери управління складових сектору безпеки і оборони (за згодою) міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування					
	кількість прийнятих нормативно-правових актів, одиниць	2	1				1	16) розроблення та подання до Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів щодо внесення змін до Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 р. № 783, з метою захисту громадян України, які постраждали від торгівлі людьми, за кордоном	Мінсоцполітики МВС МЗС Нацсоцслужба Національна поліція Адміністрація Держприкордонслужби Держпраці міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування					

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника						Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозований обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками					
		усього	за роками									2026	2027	2028	2029	2030	
			2026	2027	2028	2029	2030										
	кількість затверджених міжвідомчих порядків взаємодії	1					1	17) посилення координації між суб'єктами, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, з метою протидії вербуванню та експлуатації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, у тому числі шляхом аналізу ризиків, обміну інформацією та взаємодії щодо реагування на контент і ресурси, пов'язані з експлуатацією	Мінсоцполітики МВС МЗС Нацсоцслужба Національна поліція Держпраці міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет інші джерела	не потребує додаткового фінансування						
	кількість проведених засідань, одиниць	20	4	4	4	4	4	18) забезпечення моніторингу та аналізу випадків торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації в умовах збройного конфлікту в межах діяльності Міжвідомчої робочої групи з питань протидії сексуальному насильству, пов'язаному із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми	Мінсоцполітики МВС Національна поліція Нацсоцслужба Урядовий уповноважений з питань гендерної політики центральні та місцеві органи виконавчої влади міжнародні організації та громадські об'єднання (за згодою)	державний бюджет	не потребує додаткового фінансування						
Разом за завданням 4											державний бюджет місцеві бюджети інші джерела	14000	2000	2000	3000	3000	4000
Усього за Програмою											державний бюджет місцеві бюджети інші джерела	101070,5	20070,4	20158,4	20221,9	20264,9	20354,9

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
виконання Державної цільової соціальної програми
протидії торгівлі людьми на період до 2030 року

Найменування завдання	Найменування показника виконання завдання	Одиниця виміру	усього	Значення показників				
				у тому числі за роками				
				2026	2027	2028	2029	2030
1. Удосконалення механізму запобігання та протидії торгівлі людьми	кількість проведених інформаційних кампаній щодо протидії торгівлі людьми	одиниць	130	6	31	31	31	31
2. Забезпечення захисту осіб, які постраждали від торгівлі людьми	частка осіб, які постраждали від торгівлі людьми та які отримали допомогу	відсотків	100	100	100	100	100	100
3. Здійснення заходів щодо виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з торгівлею людьми	частка кримінальних проваджень, у яких особам повідомлено про підозру, у загальній кількості відкритих кримінальних проваджень щодо торгівлі людьми	відсотків	70	70	70	70	70	70

Найменування завдання	Найменування показника виконання завдання	Одиниця виміру	усього	Значення показників				
				у тому числі за роками				
				2026	2027	2028	2029	2030
4. Посилення інституційної спроможності, реалізація політики та зміцнення співпраці суб'єктів, які здійснюють заходи щодо протидії торгівлі людьми	кількість проведених засідань Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми та координаційних рад в областях, районах та містах	одиниць	849	169	170	170	170	170

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 9 вересня 2026 р. № 904-р

Київ

Про затвердження операційного плану заходів з реалізації у 2026—2028 роках Стратегії розвитку читання на період до 2032 року “Читання як життєва стратегія”

1. Затвердити операційний план заходів з реалізації у 2026—2028 роках Стратегії розвитку читання на період до 2032 року “Читання як життєва стратегія” (далі — операційний план), що додається.

2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним та Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям) забезпечити:

виконання завдань і здійснення заходів операційного плану в межах і за рахунок видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік, та інших джерел, не заборонених законодавством;

подання щороку до 15 лютого Міністерству культури інформації про стан виконання операційного плану.

Прем'єр-міністр України

С. КОРЕЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 9 вересня 2026 р. № 904-р

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН
заходів з реалізації у 2026—2028 роках Стратегії розвитку читання на період
до 2032 року “Читання як життєва стратегія”

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
Стратегічний напрям І. Доступ до книги. Підтримка та розвиток книжкової екосистеми Стратегічна ціль 1. Книжковий ринок є конкурентоспроможним та задовольняє потреби споживачів, виробників та розповсюджувачів книжкового продукту				
1. Забезпечення збору, оброблення, узагальнення, аналізу та моніторингу інформації про стан книжкового ринку, бібліотечної справи, літератури та читання	1) внесення змін до наказу Держкомтелерадіо від 9 січня 2014 р. № 1 “Про затвердження форм звітності № 1-В (книги) (квартальна) “Звіт про випуск книжкової продукції”, № 1-В (ЗМІ) (піврічна) “Звіт про випуск продукції друкованих засобів масової інформації” та інструкцій щодо їх заповнення”	Держкомтелерадіо	2026 рік	видано відповідний наказ

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	2) проведення комплексного аналізу адміністративних даних, зокрема підготовлених відповідно до наказу Держкомтелерадіо від 9 січня 2014 р. № 1, підготовка на його основі довідково-інформаційних матеріалів	державна наукова установа “Книжкова палата України імені Івана Федорова” (за згодою)	2026—2028 роки	проведено аналіз, розміщено результати на офіційному веб-сайті державної наукової установи “Книжкова палата України імені Івана Федорова”
	3) проведення комплексного аналізу адміністративних даних, підготовлених за формами звітності № 6-НК (зведена) (річна) “Зведений звіт про діяльність публічних бібліотек” і № 80-а-рвк (річна) “Зведений звіт публічних та спеціальних бібліотек”, затвердженими наказом МКІП від 28 листопада 2022 р. № 463	Український центр культурних досліджень (за згодою) Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (за згодою)	2026—2028 роки	проведено аналіз, розміщено щороку аналітичний звіт із висновками та рекомендаціями на офіційних веб-сайтах відповідних організацій

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	4) проведення аналізу стану поповнення бібліотечних фондів публічних бібліотек комунальної форми власності, зокрема в частині придбання книжкової продукції за кошти місцевих бюджетів	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підготовлено щороку та оприлюднено інформаційно-аналітичні матеріали на офіційних веб-сайтах відповідних органів
	5) проведення аналізу стану інформатизації публічних бібліотек комунальної форми власності	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підготовлено щороку та оприлюднено інформаційно-аналітичні матеріали на офіційних веб-сайтах відповідних органів
2. Підвищення обізнаності посадових осіб місцевих органів виконавчої влади та посадових осіб місцевого самоврядування щодо українського книжкового ринку	1) актуалізація рекомендацій для посадових осіб місцевих органів виконавчої влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо процесу поповнення фондів публічних бібліотек книжковими виданнями із використанням	Мінкульт державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2028 рік	оновлено відповідні рекомендації та доведено їх до відома органів місцевого самоврядування

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	електронного каталогу “Книжки на ринку” 2) проведення просвітницьких семінарів з питань щодо аспектів дотримання авторських прав, належного їх оформлення під час забезпечення реалізації проектів регіонального і місцевого рівня, спрямованих на видання книг і стимулювання розвитку читання 3) проведення засідань за круглим столом і семінарів за участю представників органів місцевого самоврядування щодо важливості вивчення стану та підтримки книговидання і книгорозповсюдження в територіальних громадах	державна організація “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій” (за згодою) Мінкульт державна установа “Український інститут книги” (за згодою) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки 2026—2028 роки	здійснено просвітницькі заходи за запитом органів місцевого самоврядування здійснено не менше одного заходу на рік

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
3. Стимулювання проведення досліджень у галузі книговидання, книгорозповсюдження, бібліотечної справи, літератури та читання	1) проведення досліджень щодо стану книговидання, книгорозповсюдження, бібліотечної справи, літератури та читання на загальноукраїнському, обласному, міському рівні	державна установа “Український інститут книги” (за згодою) Український центр культурних досліджень (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підготовлено та оприлюднено на офіційних веб-сайтах відповідних органів, організацій, інформаційно-аналітичні матеріали, підготовлені за результатами досліджень на загальноукраїнському, обласному, міському рівні (не менше одного на рік)
	2) проведення науково-практичних конференцій з питань щодо стану та перспектив розвитку бібліотечної справи в Україні	Мінкульт Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	проведено не менше однієї науково-практичної конференції на рік загальноукраїнського, обласного, міського рівня
4. Удосконалення системи підтримки та відзначення творців книжкового контенту, зокрема авторів текстів,	1) розроблення рекомендацій для авторів художніх і наукових творів у частині охорони	державна організація “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій” (за згодою)	2026—2028 роки	оприлюднено рекомендації на офіційному веб-сайті державної організації “Український

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
ілюстраторів, перекладачів, дизайнерів, а також літературних критиків та оглядачів	авторського права у книговидавничій справі			національний офіс інтелектуальної власності та інновацій”, надіслано їх до творчих спілок і громадських організацій відповідних фахових напрямів з метою поширення серед авторів
	2) актуалізація питань на рівні області та міста щодо мистецьких премій видатним діячам літератури, забезпечення їх вручення	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	вручено в установленому порядку мистецькі премії
5. Забезпечення підтримки та розвитку книговидавничої галузі	1) обмеження доступу на український ринок видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або випущена у світ, та/або ввезена з території держави-агресора, Республіки Білорусь, тимчасово окупованої території України, та/або внесена до Реєстру	Держкомтелерадіо	2026—2028 роки	забезпечено обмеження доступу на український ринок видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або випущена у світ, та/або ввезена з території держави-агресора, Республіки Білорусь, тимчасово окупованої території України, та/або

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	видавничої продукції антиукраїнського змісту, а також розповсюдження без наявності відповідного дозволу видавничої продукції, випущеної у світ державною мовою держави-агресора			внесена до Реєстру видавничої продукції антиукраїнського змісту, а також розповсюдження без наявності відповідного дозволу видавничої продукції, випущеної у світ державною мовою держави-агресора, проведено моніторинг видавничої справи, вжито відповідних заходів до реагування
	2) підтримка заходів із популяризації читання загалом, української літератури, зокрема, на території України	державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	підтримано щороку не менше п’яти заходів
	3) підтримка проведення книжкових фестивалів, ярмарків, літературних і видавничих конкурсів на загальноукраїнському, обласному, міському рівні	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підтримано не менше одного відповідного заходу на рік загальноукраїнського, обласного, міського рівня

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	4) розроблення програм з підтримки видання літературних творів авторів певних регіонів (місцевих авторів)	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	затверджено відповідні нормативно-правові акти
	5) здійснення просвітницьких заходів для авторів і книговидавців щодо дотримання авторських прав у книговидавничій справі	державна організація “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій” (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше одного заходу на рік
	6) здійснення просвітницьких заходів для авторів і книговидавців щодо етичного аспекта в частині використання технологій на основі штучного інтелекту під час написання, перекладу та видання книг	державна організація “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій” (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше одного заходу на рік

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
6. Сприяння створенню та поширенню українського наративу та популяризації культур країн — партнерів України	1) надання державної підтримки для видання книжок на виконання актів Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України	державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	надано державну підтримку для видання книжок на виконання актів Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України
	2) формування інтересу українців до культури країн — партнерів України та запиту на перекладні книжкові видання	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено заходи з популяризації культури країн — партнерів України у публічних бібліотеках
	3) організація заходів із міжкультурної комунікації та взаємодії у контексті діалогу культур	Мінкульт МЗС державна установа “Український інститут” (за згодою) державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше двох заходів на рік

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
7. Забезпечення доступу до книжок у населених пунктах, в яких відсутні бібліотеки чи книгарні	1) розвиток нестационарних форм бібліотечного обслуговування, зокрема пересувних бібліотек	Мінкульт Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (за згодою)	2026—2028 роки	розроблено рекомендації з організації роботи пересувних бібліотек, доведено їх до відома місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування
	2) надання грантової підтримки на реалізацію культурно-мистецьких проектів, спрямованих на забезпечення функціонування пересувних бібліотек	державна установа “Український культурний фонд” (за згодою)	2026—2028 роки	підтримано не менше двох культурно-мистецьких проектів на рік
8. Забезпечення підтримки легальних суб’єктів роздрібної книжкової торгівлі	актуалізація переліку розповсюджувачів видавничої продукції, що забезпечують можливість для придбання громадянами України книжкових видань за кошти державної допомоги на придбання книг	державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	оновлено інформацію на офіційному веб-сайті державної установи “Український інститут книги” (у разі внесення змін до відповідного переліку)

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
Стратегічна ціль 2. Читач має доступ до легальної книжкової продукції				
9. Створення та розвиток цифрових проектів у сфері книговидавничої справи	проведення моніторингу за ефективністю функціонування Української цифрової бібліотеки	Мінкульт державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026 рік	підготовлено аналітичний звіт
10. Забезпечення формування оптимальної мережі публічних бібліотек, яка б задовольняла потреби територіальних громад	1) проведення аналізу діючої мережі публічних бібліотек	Мінкульт Держмистецтв обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підготовлено та оприлюднено інформаційно-аналітичні матеріали щодо діючої мережі публічних бібліотек
	2) формування оптимальної мережі публічних бібліотек у територіальних громадах відповідно до державних соціальних нормативів із урахуванням можливостей територіальних громад та інтересів їх мешканців	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	видано розпорядчі акти щодо формування мережі публічних бібліотек

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
11. Забезпечення на постійній основі актуалізації фондів публічних бібліотек та бібліотек закладів освіти	1) удосконалення механізму відбору, придбання та розподілу книжкової продукції для поповнення бібліотечних фондів публічних бібліотек	Мінкульт державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2027 рік	видано відповідний нормативно-правовий акт
	2) забезпечення поповнення фондів публічних бібліотек новими книжковими виданнями відповідно до державних соціальних нормативів, а також літературою, виданою у спеціальних форматах, що забезпечують доступність її сприйняття для осіб з інвалідністю	Мінкульт державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	поповнено щороку фонди публічних бібліотек новими книжками, виданими за підсумками відповідного мистецького конкурсу
		обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	поповнено щороку фонди публічних бібліотек комунальної форми власності новою літературою, зокрема літературою у форматах, що забезпечують доступність її сприйняття для осіб з інвалідністю

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	3) забезпечення поповнення фондів бібліотек закладів загальної середньої освіти україномовною книжковою продукцією українських видавців	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026 рік	поповнено фонди бібліотек необхідною літературою
12. Забезпечення інформатизації публічних бібліотек та бібліотек закладів освіти	1) впровадження програмного забезпечення для автоматизації бібліотечно-інформаційних процесів публічних бібліотек	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	забезпечено перехід публічних бібліотек на сучасні автоматизовані бібліотечні інформаційні системи, що підтримують актуальні міжнародні бібліотечні стандарти, зокрема міжбібліотечний обмін даними он-лайн
	2) забезпечення комп'ютеризації та створення можливості для використання Інтернету в бібліотеках	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	оновлено комп'ютерну техніку, забезпечено доступ бібліотек до Інтернету

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
13. Забезпечення реновації наявних та зведення нових будівель публічних бібліотек за європейським зразком	забезпечення архітектурної доступності будівель бібліотек для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	облаштовано мережу публічних бібліотек із урахуванням потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення
14. Сприяння поширенню української літератури та інформації про українську літературу за кордоном	1) реалізація за кордоном проекту “Українська книжкова полицка”	МЗС Мінкульт	2026 рік	поповнено книжковими виданнями наявні та нові “українські книжкові полицки” за кордоном
	2) організація та здійснення за кордоном заходів, спрямованих на популяризацію української літератури	державна установа “Український інститут книги” (за згодою) державна установа “Український інститут” (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше двох заходів
	3) збір та оприлюднення інформації про ступінь поширеності української літератури за кордоном	Держмистецтв	2026—2028 роки	підготовлено та оприлюднено на офіційному веб-сайті Держмистецтв відповідні інформаційно-аналітичні матеріали з оновленням не рідше ніж один раз на квартал

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
15. Розширення співпраці українських закладів та інституцій із міжнародними організаціями у сфері книговидання, літератури та читання	сприяння участі українських представників у заходах Європейської мережі літературного перекладу(ENLIT), Європейської мережі сприяння читанню та грамотності (EURread), Федерації європейських видавців (FER), Європейської ради письменників (EWC), Європейської та міжнародної федерації книготорговців (EIBF) тощо	державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	взято участь у відповідних заходах
16. Забезпечення сталої участі України у міжнародних заходах, пов’язаних із книговиданням, літературою та читанням	1) забезпечення представлення здобутків української видавничої сфери на міжнародних книжкових ярмарках, літературних фестивалях, фахових конференціях	державна установа “Український інститут книги” (за згодою) державна установа “Український інститут” (за згодою)	2026—2028 роки	представлено здобутки української видавничої сфери не менш ніж на чотирьох міжнародних книжкових ярмарках та/або літературних фестивалях, та/або фахових конференціях на рік

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	2) активізація діяльності українських міст, які входять та планують увійти до мережі міст літератури ЮНЕСКО (UNESCO Creative Cities Network (UCCN))	обласні держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	організовано здійснення відповідних заходів в українських містах, які включені до мережі міст літератури ЮНЕСКО
17. Забезпечення підтримки експорту книжкової продукції, підтримки перекладів і промоції творів української літератури іншими мовами	надання державної підтримки для реалізації проектів, спрямованих на переклад творів української літератури іншими мовами	державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	підтримано щороку не менше 50 проектів щодо перекладів творів української літератури іншими мовами

Стратегічний напрям II. Формування звички і потреби в читанні. Читання як тренд

Стратегічна ціль 1. Читання книг є регулярною дозвіллевою практикою більшості людей в Україні

18. Популяризація практики раннього читання дітям серед майбутніх батьків	1) забезпечення підготовки та поширення інформаційних матеріалів серед майбутніх батьків про користь раннього читання дітям, що сприяє розвитку мовлення, уяви та когнітивних навичок у дітей, зміцненню емоційного зв'язку між	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підготовлено та розповсюджено серед майбутніх батьків відповідні інформаційні матеріали
---	---	--	----------------	---

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
	батьками та дитиною, а також підвищенню рівня грамотності та культурному розвитку			
	2) забезпечення проведення просвітницьких кампаній, здійснення заходів серед майбутніх батьків з метою популяризації читання дітям від народження	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше одного заходу на рік для майбутніх батьків обласного, міського, селищного/сільського рівня з метою популяризації читання дітям від народження у родинному колі із залученням бібліотекарів, сімейних психологів, представників громадських організацій тощо
19. Запровадження механізму для стимулювання читання дітям від народження у родинях	забезпечення проведення інформування педагогічних працівників закладів дошкільної освіти про нові видання для дітей дошкільного віку	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підготовлено інформаційні матеріали, забезпечено їх надсилання до закладів дошкільної освіти (не рідше одного разу на рік)

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
20. Стимулювання створення українськомовного відео- та аудіоконтенту, спрямованого на промоцію дитячого читання	забезпечення наповнення веб-платформи дистанційного навчання “Всеукраїнська школа онлайн” електронними освітніми матеріалами для учнів 5—12 класів і педагогічних працівників (онлайн-курс для вчителів літератури)	державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою)	2026—2028 роки	розміщено на веб-платформі дистанційного навчання “Всеукраїнська школа онлайн” матеріали для учнів 5—12 класів і педагогічних працівників
21. Популяризація читання як звички та корисної дозвілєвої практики протягом життя, а також інструменту кар’єрного зростання та саморозвитку	1) сприяння проведенню інформаційно-комунікаційних кампаній про важливість читання загальноукраїнського, обласного, міського рівня	державна установа “Український інститут книги” (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше двох заходів на рік у межах відповідної інформаційно-комунікаційної кампанії загальноукраїнського, обласного, міського рівня
	2) забезпечення надання державної допомоги на придбання книг громадянам України, які досягли вісімнадцятирічного віку	Мінкульт Мінцифри державна установа “Український інститут книги” (за згодою) державне підприємство “Дія” (за згодою)	2026—2028 роки	надано відповідну державну допомогу на придбання книг громадянам України, які досягли вісімнадцятирічного віку, узагальнено та оприлюднено не рідше

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
				одного разу на рік на офіційних веб-сайтах Мінкульту та державної установи “Український інститут книги” інформацію про результати надання відповідної державної допомоги
	3) забезпечення здійснення на загальноукраїнському рівні заходів із підтримки та розвитку дитячого читання	Національна бібліотека України для дітей (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше двох загальноукраїнських заходів на рік
	4) проведення загальноукраїнських музейних читань	Національний музей історії України (за згодою) державна установа “Український інститут книги” (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше одного загальноукраїнського заходу на рік

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
22. Забезпечення стимулювання публічної активності авторів та видавців нехудожньої літератури	надання грантової підтримки культурно-мистецьким проектам, спрямованим на створення спеціалізованих видань у сфері культури і креативних індустрій	державна установа “Український культурний фонд” (за згодою)	2026—2028 роки	підтримано не менше двох відповідних культурно-мистецьких проектів на рік
23. Стимулювання суб’єктів господарювання до популяризації читання серед населення як одного з напрямів корпоративної соціальної відповідальності	сприяння створенню колаборацій між закладами, юридичними особами незалежно від організаційно-правової форми, громадськими організаціями та об’єднаннями роботодавців з метою популяризації читання серед населення	обласні, Київська міська, держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підписано відповідні угоди та/або меморандуми про співпрацю між закладами, юридичними особами незалежно від організаційно-правової форми, громадськими організаціями, об’єднаннями роботодавців
Стратегічна ціль 2. Здобувачі освіти сприймають читання як невід’ємну складову освітньої практики протягом життя				
24. Підвищення обізнаності бібліотекарів та працівників закладів дошкільної освіти щодо способів залучення дітей	забезпечення здійснення на обласному, міському рівні інформаційно-просвітницьких та інших заходів для працівників	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше двох заходів на рік обласного, міського рівня

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
дошкільного віку до проведення часу з книгою	закладів дошкільної освіти з метою підвищення рівня компетентності			
25. Забезпечення закладів дошкільної освіти сучасною літературою	придбання сучасної дитячої літератури для закладів дошкільної освіти	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	забезпечено заклади дошкільної освіти сучасною дитячою літературою
26. Забезпечення постійної інтерактивізації процесу розвитку інтересу до книжки	забезпечення закладів дошкільної освіти мультимедійними пристроями	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	забезпечено заклади дошкільної освіти мультимедійними пристроями
27. Створення умов для оволодіння різними читацькими техніками, інноваційного розвитку читання на рівні загальної середньої освіти	здійснення заходів, спрямованих на інтерактивізацію та гейміфікацію процесу читання для здобувачів загальної середньої освіти	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	створено умови для формування навичок слухання та інтерпретації текстів у здобувачів загальної середньої освіти

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
28. Популяризація читання як чинника розвитку критичного мислення та інструменту досягнення успіху у навчанні та житті	1) підтримка проведення інформаційно-комунікаційних кампаній обласного, міського рівня щодо висвітлення питань про зв'язок читання та життєвого успіху особистості	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше двох заходів на рік в межах відповідної інформаційно-комунікаційної кампанії обласного, міського рівня
	2) запровадження системи публічної підтримки активних учасників читацького та літературного руху	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	організовано та проведено загальноукраїнські, обласні, міські літературні конкурси, марафони тощо
	3) підтримка проведення бібліотечних уроків у закладах загальної середньої освіти	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	проведено щороку бібліотечні уроки
	4) забезпечення проведення всеукраїнського місячника шкільних бібліотек	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено у жовтні кожного року відповідні заходи

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
29. Забезпечення збору, оброблення, узагальнення, аналізу та моніторингу інформації щодо читання здобувачами освіти	дослідження читацьких трендів серед здобувачів освіти	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	підготовлено та оприлюднено на офіційних веб-сайтах відповідних органів не рідше ніж один раз на рік відповідні інформаційно-аналітичні матеріали
30. Сприяння процесу долучення України до моніторингових досліджень читацької грамотності різних категорій здобувачів освіти, передусім PIRLS, TIMMS, PISA	сприяння проведенню моніторингових досліджень щодо читацької грамотності різних категорій здобувачів освіти	державна установа “Український центр оцінювання якості освіти” (за згодою) МОН обласні, Київська міська, держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	проведено та оприлюднено матеріали на офіційному веб-сайті державної установи “Український центр оцінювання якості освіти” за результати відповідних моніторингових досліджень
Стратегічна ціль 3. Читання широко практикується як засіб інклюзії та соціальної адаптації				
31. Забезпечення використання читання як засобу роботи із вразливими групами населення, зокрема особами з	1) забезпечення створення та поширення рекомендованого бібліографічного покажчика літератури з питань інклюзії, безпеки, психологічної підтримки	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (за згодою) Національна бібліотека України для дітей (за згодою)	2027—2028 роки	створено та оприлюднено на офіційних веб-сайтах Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого та Національної бібліотеки

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
посттравматичним стресовим розладом	та соціальної адаптації дорослих і дітей в умовах правового режиму воєнного стану			України для дітей відповідні рекомендовані бібліографічні покажчики літератури
	2) забезпечення здійснення інформаційно-просвітницьких заходів із використанням читання як засобу психосоціальної підтримки	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше двох заходів щопівроку
32. Промоція читання як інструменту соціальної адаптації незахищених верств населення, що потребують ресоціалізації, а також як інструмент профілактики психічного здоров'я на засадах співпраці громадських об'єднань, бібліотек, видавництв та розповсюджувачів	сприяння реалізації кроссекторальних проєктів, спрямованих на популяризацію читання або застосування бібліотерапії з метою покращення ментального здоров'я ветеранів війни	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	реалізовано не менше одного проєкту на рік обласного, міського, селищного/сільського рівня

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання
33. Підтримка реалізації проектів, спрямованих на розвиток читання серед громадян, які потребують соціальної адаптації	1) підтримка реалізації проектів, спрямованих на розвиток читання серед вразливих груп населення	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2028 роки	реалізовано не менше одного проекту на рік обласного, міського, селищного/сільського рівня
	2) забезпечення здійснення просвітницьких заходів для працівників українських бібліотек щодо особливостей практичної реалізації положень Марракеського договору в контексті дотримання авторського права	державна організація “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій” (за згодою)	2026—2028 роки	здійснено не менше одного заходу на рік
	3) надання грантової підтримки культурно-мистецьким проектам, спрямованим на створення інклюзивних видань	державна установа “Український культурний фонд” (за згодою)	2026—2028 роки	підтримано не менше чотирьох відповідних культурно-мистецьких проектів на рік

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 17 вересня 2026 р. № 929-р

Київ

Про затвердження складу Наглядової ради Національного антидопінгового центру

1. Затвердити склад Наглядової ради Національного антидопінгового центру згідно з додатком.
2. Визнати такими, що втратили чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

Прем'єр-міністр України

С. КОРЕЦЬКИЙ

Інд. 28

Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 17 вересня 2026 р. № 929-р

СКЛАД

Наглядової ради Національного антидопінгового центру

АРТЕМ'ЄВ Олександр Костянтинович	— перший віце-президент Спортивного комітету (за згодою)
БУРИЙ Ігор Миколайович	— заступник начальника Українського центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю “Інваспорт” (за згодою)
ГРІНЦОВ Микола Миколайович	— директор департаменту взаємодії з Національною поліцією МВС
КРИКУН Олександр Володимирович	— віцепрезидент Національного олімпійського комітету (за згодою)
КУЗІН Ігор Володимирович	— заступник Міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар України
МАЗУРАШУ Георгій Георгійович	— народний депутат України, голова підкомітету з питань фізичної культури та масового спорту Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (за згодою)
ПОПИК Сергій Дмитрович	— перший заступник Міністра молоді та спорту
ПОРТНІЧЕНКО Володимир Ілліч	— завідувач відділу Інституту фізіології імені О. О. Богомольця Національної академії наук (за згодою)
РИЖИКОВА Анна Василівна	— член Комісії атлетів Національного олімпійського комітету (за згодою)

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 17 вересня 2026 р. № 929-р

ПЕРЕЛІК
розпоряджень Кабінету Міністрів України,
що втратили чинність

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 червня 2023 р. № 500 “Про затвердження складу Наглядової ради Національного антидопінгового центру” (Офіційний вісник України, 2023 р., № 58, ст. 3276).
 2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 червня 2024 р. № 494 “Про внесення зміни до складу Наглядової ради Національного антидопінгового центру” (Офіційний вісник України, 2024 р., № 55, ст. 3305).
 3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2025 р. № 1147 “Про внесення зміни до складу Наглядової ради Національного антидопінгового центру” (Офіційний вісник України, 2025 р., № 89, ст. 6248).
-